

ବ୍ୟାକରଣଶାସ୍ତ୍ର

ପ୍ରଦୀପ କାନ୍ତି ଅମେଳ ସଙ୍ଗ ଏହାର ମନେଷ୍ଠା

ବାନୀର ଦମ୍ପିଶକ୍ତିକୁ ହେଠଳ ନାହିଁବା ଦେବନ୍ଧିନ୍ଦ୍ର ପାଇଁ
ଛାତକ ଅପେକ୍ଷାକୁ ହେଠଳଟି ଥିଲାଏ ସୁନ୍ଦରାକାଳୀ ହେବାକୁ
ଦେବ ।

ଯାତ୍ରାପୁର—ବିମାବ ।

ଦେଖିଲାମାର କାହିଁ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

ପାଇଁ କରିଲା ଏହାରୁ ଏହା ଜାଗରଣ ମଧ୍ୟ
ଯେତେକିର ଉଚ୍ଛବିଷୟକ ଶାଖରେ କିମ୍ବା ଏ ତୋଳିବାକ
ଏବଂ ଏକମ ଦେଖି ତୋଳିବାକ ନେଇବି ହୋଇ କଲାଇ
ଦେଖି କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

ପାତ୍ରବୁଦ୍ଧି ଯେଉଁ କୁଳମୟ ସନ୍ତୋଷ ବାଜାର
ଗୋଟାଙ୍କ ଏ ଅଜ୍ଞାନ ମହା କାପରେ ଉଚ୍ଛବିତ ହୋଇ
ଦେଖିଲୁ କୁଳ କୁଳ କାପର ପାତ୍ରବୁଦ୍ଧି
କୁଳକୁ ଆହୁ କହିଲୁ ହୁଣ୍ଠିଲୁ ଯାଇ ବିକାଳ ଏତୀବୁଦ୍ଧି
ଦେବେ ପାଶ ପ୍ରକାଶ ଅଜ୍ଞାନ ବନ୍ଦୁବିଜ୍ଞାନ ।

ଏଠାଥାର ଏକଳକ ପ୍ରାଚୀର ଯେତାର ପ୍ରଦେଶ
ପିଲେ ଏକ ହୃଦ କମିଟି କର (ଶାନ୍ତିର ପ୍ରଦେଶ
ନିରବରତେ) ଯାଏ ଏକଳକ ଯେତ ବେଳେ ପ୍ରଦେଶ
ପିଲେ ହୃଦ କମିଟି ପାଇବାର ପ୍ରଦେଶ ଯେତାର
ପିଲେ ହୃଦ ସର୍ବତ୍ର ଦେଖ ନତମା ଦେଖାଉଛନ୍ତି ।

ଏହାର କାଳୁଗେ ଲଜ୍ଜାପାତ୍ର ହେବାର ଦିନ କାହା କଥା
ହେବାର ସାମାଜିକ ହେତୁରେ ଯାମାଖ ବର୍ଷ ତୁ
ତୁମାର ପ୍ରସାଦରେ ଦୂରଚ୍ଛି ଯାଦିଗରେ କାହାରେ
ଦୂରଚ୍ଛି ପଢ଼ିଥାବା ଯାତ୍ରା ଅଛି ଦେଇବାରେ ମୁଣ୍ଡ ଆହ
କଥାମେ ମୁଣ୍ଡ ଦେଇବାରେ ପୁରୁଷାର ବାହୁଦୀ ଧରାର
କଥା ହେବାର ଅଛି କାହାର କଥା ବର୍ତ୍ତମାନରେ
ବୋଲିବେ ଦୂର୍ବଳା ମହି ଶାହେ ।

ପ୍ରେସ୍‌ରେ

ପ୍ରତିପ୍ରେରଣକୁ ମଗମତି ନିମନ୍ତେ ଅମ୍ବୋକେ
ଦ୍ୱାୟା ମୋହି ।

ମାତ୍ରବର ଶ୍ରୀକୃ ଦୁଇଲଙ୍ଘପିବା ସମ୍ଭାବକ
ମହାପ୍ରସ୍ତୁ ସମୀଧେୟ

୧୦୫

ସମ୍ବନ୍ଧ ସାମାଜିକ ଅବଳିତାରେ କମଳାକାରୀ

ପ୍ରସ୍ତୁତିକୁ ଅପରାହ୍ନ ଚିଗନ୍ଧିଖାଲି
ପାଇଁ ବାରେ ଶ୍ରୀକ ଦ୍ୟାନବଳେ ପିଲା ବାଧି
ଦେବ ।

ଗୋଦର କେଣ୍ଟୁପତ୍ର ନୟରତଙ୍କର ତୁଳିବୁ
ନାହାରକା କୃତିମ୍ବେ ଧର୍ମର ମୁକୁତ ବିଧାତେ
ଯେତେବେଳେ ବର୍ଷମେଘ ଏହି ସତ୍ୟକୁ
ଆସଇଲ ଜାହାନର ନାହାଲକ କେଣ୍ଟୁପତ୍ର
ଅସମଚନ ବର୍ତ୍ତକୁ କରି ପଠାନ୍ତି ସେପମ୍ପରେ
ଆମେ ନାହାଲକ ବଜାରର ବର୍ତ୍ତପରମାନେ
ପଠାଇବାକୁ ଅନିତ୍ୱ ଦେବାକୁ ଉତ୍ସପ୍ତକ କରି
ପନ୍ଥର ଲାର୍ମିନ ସାତବେଳ ଅମ୍ବାଳକୁ ପବେଥ
ଦେଇ ବହିଲେ ସେ “ ଗର୍ଭମେଘ ବଜାନ୍ତ
ଦେବତ ଭ୍ରମିକା ଦେବାକୁ ନେଇଥିଲା
ଜାହାନର ଜୀବ ବା ଧର୍ମ ଲାଞ୍ଛନରବା ବର୍ଷମେଘ
ମେଘକର ବବେଶ୍ୟ କୁତ୍ର ଓ ଦେବନେତ୍ରେ
ରହିବାକୁ ଦେବେ ବାହି । ”

ଶାକାହୁ କୋଦନଙ୍କୁ ମହାଶାଳୁ ନାହାନିବ
ବୁଜାଇର ଧିଲେକ ଓ ଗାର୍ତ୍ତବ ପଦରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି
କର ତାହାକୁ ବଟକ କେଉଁଥିବା ଉତ୍ତରରେ
ଅମେଗାରେ ଗର୍ଭମେଷକ ବନ୍ଦଟରେ ଅପରି
କରିବାରେ ଗର୍ଭମେଷକ ମୟ ପୂର୍ବୋତ୍ତ୍ର ପ୍ରକାରେ
ଶାକୁନା ଦେଲେ । ଏହି ପ୍ରକାର ଶାକୁନା ଦେଲ
ଧାରେ ଧାରେ ଏକଜଣ ମରପ୍ରବୃତ୍ତର ସାହେ-
ବ ତିଷ୍ଠାର ଦିତେଇଲକୁ ଯେବେବେଳ କିଷକ
ପଦରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରେ ସେ ସମୟରେ ବୁଜା
ଏକୁପ ଜାକ ପ୍ରକାରର ନେବ ସଙ୍କଟରେ ରହି-
ଲେ ତାରର ଜାକ ଓ ଧର୍ମପତି କିମ୍ବା ତାନାରା-
ତ ପୁଣିକା ବିଷୟରେ ଅମେଗାରେ କର ଗଲ
ଅପରି କରିଥିଲୁ ।

ପାଠେବେ । ଅସ୍ମୀନିକୁ ଅସତିର ସନ୍ଦର୍ଭ
ବର୍ଣ୍ଣ କୁଳ ମହାଶୟ ମନ୍ଦବୟର କାଣ୍ଡ କାରଣୀ
ଜୀବ ଦେଖିଲା ।

ପର୍ମାଣୁ ଗୁଡ଼ ମିଳାଇ କରେଇ ଦୂରାବୀ-
ର ଲାଭ ଏଇମନ୍ତପ୍ରକୃତି ବାର୍ଜଲଂ ଓ ସିଲେକ୍
(ଲାକା) ପ୍ରଦତ୍ତ କାଳା ଶ୍ରାନ୍ତ ସ୍ଵରେ ସ୍ମରଣ
କରଇ ଏକ ଦୂରାବୀ ଥୋଇ ଦେଖାଇ ଯାହାକୁ
ଯାଇବନ୍ତିର ଦୟବାକୁ ଲାଗୁ କରି ଅଛି ।

ପାଠକେ । ଏ କୁମାର କେ ଦୋଷି ?

କଳା ଏହାର ସଙ୍ଗରେ ମେହର ପାଦକୁ
ଦିକାତ ନବୀର ଦେବବ ବୋଲି ଥର୍ମ ନାଶି ଶିଖିବ
ଦୃଷ୍ଟି ମିଥ୍ୱାର ଦିତେଲ ଓ ଶବ୍ଦାରୁ ଗୋବିନ୍ଦଚନ୍ଦ୍ର
ମାହାପାତ୍ର—ରୂପ—ଦିତାର ବଜାବ ସଙ୍ଗରେ ଧରି
ଦର ଅଛନ୍ତି । ପୁଣି ଶୁଣାଯାଏ ଯେ ଏମାନେ
ବିବାହ କରଇ ଦେବର ଘାବଠାରୁ ଏକଳକ୍ଷେ
ଟଙ୍କା ପୁରୁଷର ପାଇବା । ଗନ୍ଧ ରା ୧୩ ବିଜ୍ଞାନ
ରେ ବିତ୍ତର ସାହେବ ପ୍ରେସ୍‌ଟ ପାହାରୁ
ରଙ୍ଗ ସଙ୍ଗରେ ଶାୟାଖ ବରାଇବ ବୋଲି ବଜାବ
ଦ୍ଵିତୀୟା କେଇ ପାଇଅଛି । ପୁଣି ଶୁଣାଯାଏ
ଯେ ସେବାବ ଦେବାରୁ କେଇ ପାଇଅଛି ।
ପ୍ରକଟ ଦେଖନ୍ତୁ ଯେ ମୋହର ଶାଶର ପାଣ
ରୁ କଣ୍ଠରୀ ଦେଇ ମୋହଠାରେ ଅନ୍ତର କା-
ଶର କେଇ ବଜ ଦିବନର ପାପୁ ଦୂର ଦ୍ୱାଟି
କାହିଁରେ ଅନ୍ତର । ତେବେବିଆ ଜାମବ

ଏବଂ କୋଠାରେ ବିତ୍ତେଳସାହେବ ସଙ୍ଗରେ
ଶାନ୍ତାକୁ ରଖାଇ ହୁମୁ କାଷ୍ଟ କର ଥିଲା ଯେ
ପାହେବ ମୌସୁରୀ ଫଳା ଅଳ୍ମଳରେ କେହି
ସଜ୍ଜା ସଙ୍ଗରେ ସାଥାର କର ପାରବ ନାହିଁ ।
ଏବୁଧେ ନିର୍ଭଳରେ ଶାନ୍ତାକୁ ରଖାଇ କେବେ-
ଶୁଦ୍ଧ ମିଆ ଆଶା ଓ ସୟ ଦେଖାଇ ଧର୍ମ,
ଜ୍ଞାନ ଓ ଜୀବ ବରୁଷ କାଶମାନଙ୍କରେ ଶା-
ନ୍ତାକୁ ସତରଃ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାର ଅଛନ୍ତି । ବେହ କେହି
କହ ମରଣୀ ହୁକୁ କାର୍ଯ୍ୟମାନଙ୍କରେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାର-
ବାରେ ସେମନଙ୍କର ଲାଗ କେହି ଅଛି ।
ମେଘରେ ଆମ୍ବର କର୍ମଚାରୀ ଏହି ଯେ କେବଳ
ଆମ୍ବମାଳାଙ୍କପରି ଅଭିନ୍ନ ଓ ଅଶକ୍ତା ଜନାଇ
ସେମାଳଙ୍କର ସ୍ଵର୍ଗ ମହୋରଥ ସିଦ୍ଧାଂ୍ତ ସେମାଳ-
ଙ୍କର ପ୍ରଧାନ ଲୁକେଶ୍ୟ ଏ ସମ୍ବନ୍ଧ ଦେଖି ସେ-
ହିମାନେ ସଜାଳୁ ସହୃଦୟଦେଶ ଦେବାକୁ ତେଜ୍ଜ୍ଵା
ବରୁ ଅଛନ୍ତି ଏମାନେ ଲାଗା କୌଣସିରେ
ସେମାଳଙ୍କ ଦୂପରେ ଲାଗିପ୍ରଭାର ଅଭିନନ୍ଦର
ଦୂର ମେମାନଙ୍କୁ ଜୀବଦ ଜୀବୁ ଅଛନ୍ତି । ଏ ସ-
ମନ୍ତ୍ର ବୋଧକରେ ଗର୍ଭମେଶବର ବର୍ଣ୍ଣଗୋ-
ତର ହେଉ କାହିଁ—ହେବ ବା ବପର ? ଏମା-
କୁଳର ଅଭ୍ୟାଗୁର ଦେଖି ଲୈବେ ଏପରି
ଶବ୍ଦିତ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ଯେ ମୋହର ଦୁଃଖ ଜୀ-
ଆଇବାକୁ ଖଣ୍ଡେ ଧର ଲୈବିବାକୁ ମନ୍ଦ ଏଠା-
କାର ଲୈବେ ସାହସ କର ଜାନାଇ !

ପାଠକେ ! ଉପର୍ଗଲୁ ଗଲେ ମଦାଶ୍ଵପୁନ୍ତାନେ
ଶିଥର ହା ପାଠକେ ? ମୋହର କଳା କାଣ କରି-
ଲାଇ ତ ଗହର୍ମେଷ ମୋତେ କାଳମର୍ତ୍ତ ଦେଇ
ଅଛନ୍ତି ? ସବ ଗହର୍ମେଷଙ୍କର ଏହା ଏହା-
କୁ ଉଚ୍ଚା ତେବେ ମୋହର ଏ ହଜାବଶ୍ଵାରେ
ମୋତେ ଏହୁଥି କଣ୍ଠୁ କହେଇମୋହ ଗଲାରେ
ଅବେ କୁଟୀ ଦେଇ ଘଷାଇ ଏ ନମ୍ବୁ କାର୍ଯ୍ୟ
କରେ ଉତ୍ତମ କୁଥାନା ।

ମୋହର ସୁତ ବିଶ୍ୱାସ ଦେଖଇ ଥିଲୁ ସବ୍ୟ
କିନ୍ତୁ କାହିଁ ସବାରୁ ଅମା ଗର ସୁଲି ଯେ ତା-
ହାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଷୟରେ ସଖ ଦେଖି ପୁନଃ ବି-
ଶ୍ୱାସ ଦୂରତ୍ତ ଘାଗନା କୁଳିଲେ ଏ ଦୂର
ମହିଳ ! ମୋହର ସେ ଅଗାର ବି ଏହି ଫଳ
ଧକଳ ? ଥିଲୁ ମୋହର ଜନ୍ମ ! ଯକ୍ତି ମୋହର
ଜୀବନ ଧାରଣ ।

ଏ ସ୍କୁଲେ ମୁଁ ଗର୍ଭମେଶ୍ଵରଙ୍କୁ କି ସକାଳେ କହୁ-
ଅଛି ପାଠକେ ଜାହା ସହଜରେ ଦୂଷି ଘର-
ସ୍ଥିବେ । କରିବକ ଜାହାଙ୍କୁ ମୋହର ଏକବି
ପ୍ରାର୍ଥନା ସେ ଜ୍ଞାନର କାରକୁ ସହୃଦୟରେ
ପ୍ରକାଳ ଧ୍ୱନି ଉତ୍ସର୍ଗରେ ଦୂଷମା ମତମାନଙ୍କ
ସହୃଦୟଙ୍କୁ ଦୂଷି କରି ଜାହାଙ୍କୁ ମୋହର
ହଜବିକଳରେ ସୁଧର୍ମରେ ରହି ଘରମାନଙ୍କ
ମେହମାନଙ୍କ ପ୍ରମର୍ଶରେ ଶକ୍ତିକାର୍ଯ୍ୟ ଚଳାଇ-
ବାକୁ ଅଦେଶ କଲେ ଆମମାନଙ୍କର ମଜାତନ
ଧର୍ମ ରଖି ହେବ ଓ ଗର୍ଭମେଶ୍ଵରଙ୍କୁ ସଜ୍ଜାକ
ସୁଗେ ପ୍ରାଣୀ ଦେବ ।

ବାଲପଦା { ଶ୍ରୀ ରମାଦେବ
ମାତ୍ରାଂକ ସହି ମା ସାମନ୍ଦ
ଘରା ମୁଖ୍ୟଗର୍ଭ ।

ଦେଖିବାରେ ।

ମୁହଁ ପୁରୁଷ ଅନ୍ତର୍ଗତିକାରୀ	କଲାପା	୩ ୧୫
ଶ୍ରୀ ମହାପୁରୁଷ ପ୍ରଦେଶପରିମଳ ସ୍ଵର		୩ ୧୬
ମୁହଁ ମଧ୍ୟବନ୍ଧୁକାରୀ	କଲାପା	୩ ୧୭
" ଶ୍ରୀପାତ୍ରିପାତ୍ରିପାତ୍ରି	କଲାପା	୩ ୧୮
ମୁହଁ ପରିମଳ ନିରମଳୀକ	କଲାପା	୩ ୧୯
ମୁହଁ ପରିମଳ କୋରା	କଲାପା	୩ ୨୦
" ଉତ୍ତରପାତ୍ରି ପାତ୍ରି ପାତ୍ରି	କଲାପା	୩ ୨୧
" ପରିମଳ ପାତ୍ରି ପାତ୍ରି	କଲାପା	୩ ୨୨
" ପରିମଳ ପାତ୍ରି ପାତ୍ରି	କଲାପା	୩ ୨୩
" ପରିମଳ ପାତ୍ରି ପାତ୍ରି	କଲାପା	୩ ୨୪
ମୁହଁ ଆଶ୍ରମ	କଲାପା	୩ ୨୫
ମୁହଁ ବିଜ୍ଞାନ ବିଜ୍ଞାନ	କଲାପା	୩ ୨୬
ମୁହଁ ପାତ୍ରି ପାତ୍ରି ପାତ୍ରି	କଲାପା	୩ ୨୭
ମୁହଁ କୁର୍ମାକାରୀ	କଲାପା	୩ ୨୮
" ପରିମଳ ପାତ୍ରି ପାତ୍ରି	କଲାପା	୩ ୨୯
ମୁହଁ ପାତ୍ରି ପାତ୍ରି	କଲାପା	୩ ୩୦

୧. ନବ-ମୋଡ଼େ ଲେବା	କୁଟି	୫୩
୨. ନିରାକରଣ ମତ୍ତ	କଟକ	୫୨
୩. ଶୀ ଦଳ କି ହିଂଗୋଳ		୫୪
୪. ଏ ମହାବିକୁମାର	ମାଜୁବର	୫୫
୫. କାହିଁ ଦେଖିଲାଏ ପଥାର	ପ୍ରଦେଶପା	୫୬

କିଳାପନ

ଭରତରେ କଳନପଦ୍ଧତିଃ ।

The Ayurvedic medicine manufacturing Company Ltd. Kulua, Bengal.

ବ ଅସୁରକଳ ହେତୁ ବିଜ ଜ୍ଞାନ
ଧ୍ୟାକରଣ ବୋଧାଶ୍ଚ ଅତି ମେତାପଦେଶ

ବିଜ୍ଞାନ ଶକ୍ତିକାଳ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହି କୋମ୍ପାଳା କାଳରା ଲଗ-
ଇରେ ରେତେ ଶୁଣୁଥିବାକୁ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ “ପଦ୍ଧତି-
କେମା ପାର୍ନେବି ଅଛି ଉଣ୍ଡିଯା” ଖୋଲି
ଆଗୁବେବୋକୁ ସାବଜୀପୁ ତେଳ, ଦୂର, ମୋ-
ଦିଳ, ଅର୍ପଣ, ଦୂର୍ତ୍ତ ଓ ବେଳିକାଳ ଶାଖୀଯ ଜୀ-
ବଧ ଏକ ଶାଖମତି ପଦ୍ଧତିକାରୀ ଅବସ୍ଥା
“ଗୋହର କୁଟଳ” “କୃତ୍ତିଲୁଳାନ୍ତିକ ବଣା”
“ଦନ୍ତସଂଧାର ଚୂପ୍ତି” ପ୍ରଦୂର ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟ-
ର ବିଷେଷାଗ୍ରମେଣ୍ଟାରୀ ଉପକାରୀ ଜୀବିଷ୍ଠକାଳ
କୁଟ୍ଟ ପରମାଣୁକେ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ କରି ସହିତ ଏ ମଧ୍ୟ-
ରେ ବିଷୟ କରୁ ଅଛନ୍ତି । ଶାଖୀଯ ଜୀବିଷ୍ଠ
ବିଷାଧକ କରି କୋମ୍ପାଳାର ନିକେଣ୍ଟ । ସମ-
ସ୍ତର ବିଷୟା ସକଂ ଭିଷଧ କଷ୍ଟପୂର୍ବ ବିଦ୍ର
ଏହିରେ ଜୀବନ ଦେବାର କାର୍ଯ୍ୟ । ଏହି ଜୀବ-
ନ କୋମ୍ପାଳା ହେବଳ ଭିଷଧ ସମନରେ
କୋଣେବୀ ଦୋଷ ଅଛନ୍ତି । ଏଥରେ ତତ୍ତ୍ଵ-
କ ଓ ତତ୍ତ୍ଵପ୍ରତର ବିଶେଷ ଉପକାର ହେବଳ
କୋମ୍ପାଳା ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ଜୀବଧ ସେମାନଙ୍କର କେବା
ନିତ ସାଧାରଣକୁ ସୁଦିଖା ଲମ୍ବିତ କୋ-
ମାନର ତତ୍ତ୍ଵବିଜ୍ଞାନରୁ ବ୍ୟବହାର ମଧ୍ୟ
ପଦ୍ଧତିରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବ୍ୟବସ୍ଥାବା ବ୍ୟବସ୍ଥା-
ବୀ ସେବର ଅନୁପ୍ରଦ୍ଵିତୀ ହସ୍ତକୁ ଲେଖ-
ନାରବେ ।

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜୀବକୁ ଦୂଷ୍ୟ ହୋଇଥାଏ
କରଇବ କର୍ମଶିଳ୍ପକା ବାଲକ ସ୍ଵର୍ଗରୁ
ବର୍ଣ୍ଣିବ । ବାଲକ ସ୍ଵର୍ଗ ଏବଂ ଉତ୍ସବରୁ
ମିଥି ହୋଇଥାଏ ସେକେଟର ଏବଂ ଟ୍ରେନିଙ୍ଗ
ଏହି ଲେଖିବାର ହେବ ।

INCOME TAX.

FORM. M.

GENERAL NOTICE UNDER SECTION
18, SUB-SECTION 1, CLAUSE (5)
(RULE 19.)

The public are hereby informed that Act II of 1886, an Act for imposing a tax on income derived from sources other than agriculture, will remain in operation for 1894-95 and that all incomes derived from sources other than agriculture will be liable to taxation from that date. Every person chargeable under Part IV of the second schedule of the Act is invited to deliver, or cause to be delivered to the Collector, on or before the 15th instant, a return in form IIB below, giving details of his income according to the instructions on the return.

The form of return can be obtained
free of cost at the Collector's office,
Cuttack Collectorate } Ras Behari
Naik.

The 5th April 1894. Nalk
for Collector.

FORM II-B

*Return under section 18, sub-section
(1), clauses (b) and (c) of income
accruing and arising in British India.*
(RULE 19.)

NAME.	
Number of municipal premises and names of street in which the residence or place of business is situated.	1
Sources of income chargeable under Part IV.	2
Amount of income.	3
Period during which the income has actually accrued.	4
Names of shares (if any) in the income in column 4, with specification of their shares.	5
REMARKS.	6

I declare that the income shown in the return is truly estimated on all the sources mentioned, that it has actually accrued within the period stated, and that I have no other sources of income.

Signature _____

ଶୁଦ୍ଧମୟ, ଅଚକ୍ରାନ୍ତ ବିଦ୍ୟା, ମୁଣ୍ଡବାଧୀ, ମୁଣ୍ଡରୂପ, ରେଜନ ଉତ୍ସର୍ଗ ଉଦ୍ଦରଗ ପଥପୁଣ୍ଡିକା ଓ ଶ୍ଵାଙ୍ଗା, ନିନ୍ଦାକାଳା, ଶୈତନ, ତାପୋ-ଦୂରମ, ଶ୍ରୀମାନାନ୍ୟ, ଆସ, କୋଷ୍ଟକବିତା, ବିଦ୍ୟ ଚର୍ଚେଗ ଇତ୍ୟାଦି ସହିତରୁକାର ସମ୍ବନ୍ଧର ଶୈତନିକ ପାତ୍ରରୁ ପାତ୍ରରେ ଏହି ବିତକା ଅମୋଦ ଉପରେ । ଏବି କିନ୍ତୁ ପରିଷାର ଓ ଦେବ୍ୟନ୍ଧିଷ୍ଠରେ ଅଭିନ୍ନ ହିତରୀତି ।

ହିନୋଷାନର ସହିତକରିବ ଲାଙ୍ଘନା-
ଉପାଲଯୁକ୍ତ ପ୍ରାଣ କୃତର । ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି
ଆବାର ଅନୁଯାଯେ ଟ ୦୫ଟ ୦ ୫୫
ଟ ୦ ୫୫ ଅଟର । ଡାକଖର୍ତ୍ତା ପୁଅର ଦେବା-
ଦେବ ।

New School Books.

JUST TO HAND.

Webb's Two hundred questions
on Grammar and Idiom with
Answers.

Webb's Keys to English En-
trance Course for 1892 and 1893.

S. P. Ghosh's Key to English-
Entrance Course for 1894.

Chambers' Etymol. Dictionary

Webb's Condensed Dictionary.

Webb's International Do.

Whitehall Drawing Copy
Books.

R. C. Dutt's History of India.

Catechism of History of India.

Buckley's History of England.

K. P. Basu's Algebra.

Royal Readers No. I to IV.

Manual of Geography.

Wall-maps and Atlases.

To be had of the Secretary, Printing
Company, Durgha Bazar, Cuttack.

ଶୁଣା ଓ ନାନାଦ୍ୱାରିର ଦୋକାନ ।

ଏହି ବନ୍ଦର କଟକ ଶୌଭ୍ୟବିକାର କ୍ଷୟତ
ନାହିଁ ଜୋହାପକର ସମ୍ବନ୍ଧ ବିଷ ସନ୍ତୁଷ୍ଟରେ
ଅମ୍ବାନକର ଦୋକାନରେ ଚନ୍ଦିହୋଣା, ତ-
ଳତ, ରେଖାର ତମେର ଲୁଗ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
ପ୍ରୟୋଜନୀୟ ତୁଳ୍ୟ ଅଛି ମୁଦ୍ରା ଏବି ଏବି
ନିର୍ମିତ ବିରାମ ବିକ୍ରି କରିଅଛି ।
ପରେଇକ ଲୁଗର କର ଦେବ ଲୁଗ-
କ୍ଷୟତରେ ଲେଖା ଅଛି କିନ୍ତୁ ପ୍ରାପ୍ତକମାତ୍ରମ୍ଭାବୀ

ପରେ ଏହା କିନ୍ତୁ ସୁନ୍ଦରା । ପେବେରୁ କର-
ଦାମ କରିବାର ଅବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ଦେବଳ
ଦାର ଦେବି ତର୍ହେ ତୁପରେ ମୁକ୍ତା କରି ମୂଲ୍ୟ
ଦେବେ ଲୁଗା ହେଲ ଯାଇବେ । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ
ପ୍ରାଦୁକର ଅନ୍ତରେ ଏକଦର କାହାରୀରୁ ଅଧିକ
ବା ଲୋକ ବିଦ୍ୟା ସାବ ନାହିଁ ।

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ତୁଳ୍ୟ ମଧ୍ୟରୁ କରିବେଇ ତୁଳ୍ୟର
ନାମ ଓ ମୂଲ୍ୟ ନମ୍ବର ଲେଖା ଗଲା । ପ୍ରାଦୁକ-
ମାନେ କରିବେ ଦେଖି କରାର ସଙ୍ଗେ ମିଥାଇଲେ
ପ୍ରତିକର ଦେଖିବେ ସେ ଅମ୍ବାନକର ମୂଲ୍ୟ
ସଥାପନୀୟ ଅଛି ଅଟଳ ।

ନଗବ ମୂଲ୍ୟରେ ମୋଦେଲକୁ ତାବ-
ମୋରେ ତୁଳ୍ୟ ପଠାଯାଏ ଏବି ଟଳା ଏବି
ଅନ୍ତରେ ଉତ୍ସର୍ଗ ଅତ୍ରି ପଠାଇଲେ ଦେଲୁ-
ପେବର ତାବରେ ତୁଳ୍ୟ ପଠାଇବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ
ଅଛି ।

ତଥାସେଇ ।

କିନିଷର ନାମ ମୂଲ୍ୟ

ଅଟମେଟ ପେନସିଲ ଟୋ ୧ ଟ ୦ ୧

ଲାଇ ଓ କେଳ ପେନସିଲ ଟୋ ୧ ଟ ୦ ୧

ଟେକ୍କ ପେନସିଲ ଟ ୧ ଟ ୦ ୦

କରିବା କାରିତ ଟ ୧ ଟ ୦ ୫

ଫୂଲସବେଶ ବାଗର ସରଖା ଟ ୧ ଟ ୦ ୫

ଏକଳ କୁରିବାଳ ଟ ୧ ଟ ୦ ୫

ଏକଳ କରିବା ଟ ୧ ଟ ୦ ୫

ପାଳସିନୋଟପେପର ଟ

ଲାପାଟା ଟ ୧ ଟ ୦ ୫

ତାବବାଗର ସରଖା ଟ ୧ ଟ ୦ ୫

ଏକଳ ମଧ୍ୟ ଟ ୧ ଟ ୦ ୦

ଲାପାଟା ସରଖା ଟ ୧୦୦ ଟଙ୍କା ଟୋ ୧୫ ଟ ୦ ୫

ଏକଳ ମଧ୍ୟ ଟ ୦ ୦ ଟଙ୍କା ଟୋ ୧୫ ଟ ୦ ୫

ବାଲବାଗର ୧୭ ପଣ୍ଡି ଟ ୧୬ ଟ ୦ ୫

ସୀଦାଳ ଟୋ ୧ ଟ ୦ ୫

ଏକଳ ବୁଣ୍ଡି ଏହାକୁ ଅଧ-

ଦୋହର କରିବେ ପରାର

ଦୁଇତି ପରେ ଶୁଦ୍ଧି

ନେବେ କରିବି ସିଦାର

ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦେବ ଟ ୧ ଟ ୦ ୦

ବାଲଟପେନସିଲ ଟ ୧ ଟ ୦ ୦

ରବର ଟ ୧ ଟ ୦ ୦

ଦିଂଘାରୀ କଲମ ଟୋ ୧୫ ଟ ୦ ୫

ଲୁହା କଲମ (ଲାବ) ସରଖାର ୧ ଟ ୦ ୫

ଏକଳ କରିବା ଟ ୧ ଟ ୦ ୫

ଏକଳ ବଡ଼ମ

ବାଚଦୁଆର ଘା

(କକ୍ଷା)

ଏକଳ ସାଥୀରାର

ବକାପିତା ସରଖା

ବୋର୍ମ୍ସାର ବେଳ

ଲୁହୁବହିତ

ମନିବେଳ

ମୁଗୁନିପଥରର ପରସ୍ତିତିକା

ରୁଷେଇକବସାକାଳ

ଲେବେଶ୍ର

ମେବସର ତେଲ

ସାରୁଳ ସରଖା

ପଲଦାଳ

ଦେବାଲଗିର ତାତୀଯା

ଏକଳ ଏକଜାତି

ବେଳ

ଅବସେଠି

ତାର

ସାଇପରାତ୍ମୀ

ବନାରଶୀ ସର୍ବ କର ଗ

ପିତରାର ଏହାକ କୋରିପି

ଆନରେ ରାତି ନାଥରେ

କରିବାର ବୋଠ ଶର

ପାତରେ କରାନ ଦେଲେ

ପାଣି ପଢ଼ିବାର ବନ ଦେବ ସେ ୧ ଟ ୦

କଟକ } ଅରତବିହାର କର

କୋଥୁର ମଜାର }

କମ୍ପାଳ

ଉତ୍ତଳଗାପିକାର କିଳପଳ କୁଣ୍ଡାବାର ଖର୍ତ୍ତା

କଲିଲଗ୍ରେନ୍ଟ ରୁଷେଇର୍ଥାର୍ମ ଦେଇଅଛୁ, ସଥା—

ପ୍ରଥମଥର ସକାରେ

ଧାରୀପ୍ରତି ଟ ୦ ୫

ଅଧ୍ୟୁମ୍ବର ଟ ୧ ୫

ପୁଣ୍ଟି ଏକ ପ୍ରମୁକ ଟ ୧ ୯

ମାତ୍ର କୋରିପି ବିଜ୍ଞାପନ ପେଟେ ଶୁଦ୍ଧ ଦେଲେ

ତର୍ହେ ବର୍ତ୍ତା ଟ ୦ ୫ କୁ ଜଳା ଦେବ କାହାରୁ

ଦୁଇସ୍ତରୁ ଦୁଇସ୍ତର ସକାରେ ଖର୍ତ୍ତା ପ୍ରଥମ

ଅରତ ଦେବା ଓ ଦୁଇସ୍ତର ମାତ୍ରାକ୍ଷମେତେବଳେ

ଅଧିକ ଦଳର ସକାରେ ସତର କରିବାକୁ

ଦୋଇଅଧିକ !

ଦୁଇସ୍ତର ମୂଲ୍ୟ ହାତକରିବାର କରିବାକୁ

କରିବାକୁ ହାତକରିବାର ସମ୍ଭବ ମହିନେ କରିବାକୁ

ବ୍ୟାଙ୍ଗ ପାତ୍ରିକା

ସାହୁଦିନ ସମ୍ବାଦପତ୍ରିକା ।

୧୯୫ ଜାନ୍ମୀ

୩୫ ମସି ମହେ ଅପ୍ରେଲ ଶକ ୧୯୫୫ ଏହିହାଠ ମୂଳିକର ବିଦ୍ୟାଲୟର ମୁଖ୍ୟ ପାତ୍ରିକା ।

ସ ୧୫ ଲଙ୍ଘ

ଅତ୍ରିମ ବାଷିର ମୂଳିକ ଟ ୨

ପଞ୍ଚବେଳୀ

ଟ ୨

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ଓଡ଼ିଆ

ପ୍ରକାଶନ ମେଦିନୀ

ନିତିନ ପଞ୍ଜିକା ।

କଟକ ପ୍ରଦିଂବନାରାମ ସନ୍ଦାତ୍ୟରେ ପୂର୍ବ-

ପ୍ରାୟ ଶତ ହୋଇ ବିତ୍ତିଯ ହେଉଥିଲା ।
ବତ ଖେଳ ଟ ୧୦ ଡାକମାସି ଟ ୧୦/
ଶେଷ ଖେଳ ଟ ୧୦ ଡାକମାସି ଟ ୧୦ବର୍ଷମାନର ବଲେବୁର ଶ୍ରୀପାତ୍ର ରମେଶକୁ-
ବର ବମ୍ବଲର ହେବେ ବୋଲି ଶ୍ରୀପାତ୍ର
ଥିଲା । ଗତ ବଲେବୁର କେତେ ପ୍ରକାଶ ଯେ
ସେ ବଲେବୁର ନିମନ୍ତେ ବର୍ଷମାନର ଏହଟି
ବମ୍ବଲର ହୋଇ ଥିଲା । ଏଥିରୁ କେହି
ଦେଶାୟ ନେବେ ଶାକବାଗର ଏଥି କିଛି
ପଦ ପାଇ ନ ଥିଲେ । ଏଥିପାଇଁ ଅମେରାନେ
ରମେଶବାବୁ ଯୋଗ୍ୟତା ଏହ ସର ଲମ୍ବାଟି
ବାହାରୁରଙ୍କ ନ୍ୟାୟବିରତି ଧର୍ମବାଦ
ଦେଇ ଥିଲା ।କୃପାନ୍ତ ମେଲ ଘୁମ ମାତ୍ରହିତର
ମୁମାଦ ଅଧିକାର । ଏବବଳ ମେକାର୍ମୁନ୍‌ହିରେ
ନୁଗା କାନ ଜଣେ ସରବରାକାରୁ ଧରିପତି
ଜାହାରୁ ଦୀର୍ଘ ପରାଇଥିଲା । ଗ୍ରାମବିମାନେ
ଟୁମାନରମଧ୍ୟ ଏକଜୁଣ୍ଠ ଥର ଶକ୍ତି
ନିରାକାର ପାଇବା ଏବବଳ

ବରଖାସ୍ତି ଦେବାନ ଷ୍ଟର୍ଟିବରିଟିର ଧରିବେ-
ବାରେ ସେମାନେ ବିଶ୍ୱାସିତରେ ଥିଲା ।
କଥିର କୁଅର ଯେ ବରଖାସ୍ତି ଦେବାନଙ୍କ
ଶିକ୍ଷାରେ ସେମାନେ ଏକାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର କବାବ
ଦେଇଥିଲା । ଆହ ଏକ ଶୁଣ ମୋକଦମା
ଦେବାରେ ଉପଲବ୍ଧରେ ମାନେଜରଙ୍କ ମୋପା-
ଲକୁ ଯାଇ କେତେଜଣ ଅସମିଲ୍ଲ ଧର ଅଣି-
ବାରେ ମେଲାମାନେ ମାନେଜରଙ୍କ ବିଧକର
ଆସିମାନଙ୍କୁ ଛାଇନେବାର ଉଦ୍ୟମ କରି-
ଥିଲେ । ମାତ୍ର ମାନେଜର ବୌଧଳକମେ
ଅନ୍ୟବାଟେ ଅସମିମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଗଢକୁ
ବାହାର ଥିବାରେ ସେ ଉଦ୍ୟମର ସଫଳ
ହେଲ ଲାହି । ପୁଣ୍ୟ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ଅନୁଷ୍ଠାନ
ନିମନ୍ତେ ଗଢକୁ ପାଇଥିଲା ।

—*—

ଅମ୍ବମାନର ଏହଟିଙ୍କିଲ ପଟଗିଟର ସାହେବ
ଗତ ଶତବାର ଏଠାରେ ପଦସହିତରୁ
କାର୍ଯ୍ୟକାର ପ୍ରଦର୍ଶନ ଥିଲା । ଶ୍ରୀ ଜଳ
ଶ୍ରୀପାତ୍ର ବିହାରୀନାର ପୁଣ୍ୟ ବର୍ଷର
ବାଲ ରହ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟବାକରେ ବିଶ୍ୱରକାର୍ଯ୍ୟ ନି-
ବାହ କରିଥିଲେ ଏବ ବାହାର ଧୀରଶାନ୍ତ
ବରକରେ ସମସ୍ତେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଥିଲେ । ବାହାର
ସମାଜ ଦର୍ଶକ ବିଦ୍ୟା ଦେବା ଉପଲବ୍ଧରେ
ଗତ ରହିବାର ବରକରେ ବାହୁ ଦରିଦ୍ରରଙ୍କର
ବୋଷ ଗୋଟିଏ ରହିବ ଗୋକ ଦେଇଥିଲେ ।
ନିରାକାରୀ ବଦୁଲେବମାନେ ସମାଜକ

ହୋଇ ପୁଣ୍ୟ ମହୋଦୟକ ସଙ୍ଗେ ଅମୋଦ
ପ୍ରମୋଦ ଓ ଗୋଜକ କର ହଦାୟ ହୋଇଗଲେ ।
ଗତମାନର ଅପସ୍ତଲ କାଳରେ ଅବା-
ଲଭିତ ଉତ୍ସଳ ଏବ ଅମରମାନେ ନୂଆବଜାର
ଜାହାଜ ବାଟୀରେ ସମବେଦ ହୋଇ ଯଥୋ-
ତିତ ସମାନ ସହିତ ବାହାନ୍ତୁ ବିଦ୍ୟା ଦେଲେ ।
ସଦେଶୀୟ ବ୍ୟୋଗ୍ୟ କଳକ ପ୍ରତି ଏପର ସ-
ମ୍ବାଳ ଦେଖାଇବା କୁଠାର ହୋଇଥିଲା ।
ଦରସା କରୁ ଗୁପ୍ତବାଦେବ କୁଶଳରେ କୁଟୀକା-
ଳ କଟାର ଏକିଲାକୁ ଲେଇଛି ଅସିବେ ।

ସମ୍ଭାବ ମାନମ ସମକରେ ବଜାରଟଙ୍କ
ବିଦ୍ୟାପକସତାରୁ ସକ ୧୯୫୫ ସାଲର
ଆଜିକ ସମ୍ଭାବ କାହା ହୋଇଥିଲା । ଏହ ଆଜି-
କର ମର୍ଯ୍ୟ ଏହ ବ ସବ୍ୟଧି ଦେଖି ନିମନ୍ତେ
ବାହାର ସମ୍ଭାବ ନିଜମ କୁଠ ଏବଂ ମାନମ
ଅଳ ମୂଳ୍ୟରେ ହେଲ ବୋଇ ଦେଖାଦାର
ଅପରି କରେ ପେକେ ସେ ମାନମ ଭାରତୀ-
ଯାରୁ ବ ୩୦ ଲ ମାତ୍ରରେ ଦୀର୍ଘ ଟଙ୍କା ଏହି
ଷତ୍ୟରଜ୍ୟରୁ ବରକରେ ଟ * କା ଲେଖାଏ
ସେବେ ହେବ ସେହିସମ୍ଭାବ ଟଙ୍କା ଅଦାଳକରେ
ଦାଖଲ କରେ ମାନମ ଅଧିକ ହେବ । ଅବସା-
ନ୍ଧିପୁରା ଟଙ୍କା ମାନମ ଖର୍ବଦାର ପାଇବ
ସୁତରଂ ମାନମ ସମ୍ଭାବ ପେହିଦେବାରେ
ବାହାର ଦୁଃଖ ହେବ କାହିଁ ଅଥବା ଦେଖାଦାର
ତମିଦାର ଅପରା ସମ୍ଭାବ ମାନମ ଭାରତୀୟରୁ ସୁନା

ରୂପା କହି ପାଇବ । ଏ ଅଳକ କେବେଦାର-
ପରଶରେ ମଙ୍ଗଳକନ୍ଦବ ସନ୍ଦେହ ଲାହୁଁ । ମାତ୍ର
ଯେଉଁ କୁମିଳାର ହେବନ୍ତି ସାବଧାନ ହୋଇ
ଦେଖରେ ଚାହିଁ ଯିବ ବାହାର ରୂପା ଅସମ୍ଭବ
କାରଣ ସେ ଦେଖ ପରିଶୋଧ କରିବାକୁ
ଅସମ୍ଭବ କରିପରିବ କେଉଁଠାରୁ ଦେବ ?

ମାଡ଼େମମେର ହେତୁ କଣେ ଦଖନାର ଗା-
ସିକା । ସେ ଗାୟଜ ଶିକ୍ଷା ବିଷୟରେ ଗୋଟିଏ
ପ୍ରବଳ ଏକ ସମାଜସିଦ୍ଧରେ ପ୍ରକାଶ ଦର
ଛାଇଁରେ ଉପଦେଶ ଦେଇ ଅଛନ୍ତି କି ବାଲ-
କାମନେ କଣ୍ଠେ ର୍ଥ ଚମ୍ପପୂର୍ବେ ହର ସାଧନ
କରିବେ କାହିଁ । ସେହି ବୟସକରୀରୁ ଯୋଗ୍ୟ
ଶିକ୍ଷକତାରୁ ଶିକ୍ଷା ଦିଲାବେ । ଅବ୍ୟୁକ୍ତ ଶାଶ୍ଵତ
ଗାୟକେ ଚିରକାଳ କିମନ୍ତେ କଷ କରିବ ହୋ-
ଇ ଦିବ । ଗାୟକ ଗାୟତ୍ରାମାଳକର ଅଭ୍ୟନ୍ତର
ନୟମରେ ଜହାନାର ଛାତର ନୟମରେ ଜହାନାର
ପ୍ରକ୍ରିଯର ଦ୍ରୁବ୍ୟ ଅଧାର ଏବଂ ଗାୟକ ଅବ୍ୟୁକ୍ତ
କ । ଯେପରି କି ଶାଶ୍ଵତର ବଳ କ୍ଷୟ କ
ହେବ । ବକାରକ ବରପା ବଳ ନୁହେ ସଥା-
ସାଧ ଅନୁକଥା କହିବ ଏବଂ ଜାହା ମଧ୍ୟ ମୃଦୁ-
ବରେ । ମୁଁ କିମି ଶୋଇବାର ଅଭ୍ୟନ୍ତର କରିବ
ଏବଂ ସଙ୍ଗତ କାଳବାଟରେ ନିଆସ ପକାଇ-
ବ । ବିଶେଷତଃ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଲେ ମୁହଁବାଟେ
ନିଆସ ମାରି ନାହିଁ ଏବଂ କଥା ଅନ୍ତ କହିବ
ନିତୀ ଝାରୀ ଅବୋ ବ ଜାଇଲେ ଭଲ । ମିଶ୍ର-
ଫଳ ମୂଳ ପରିବା ମାତ୍ର ଛେଳିମାଂସ ଗାୟକ-
ପକ୍ଷରେ ସୁଖାଦ୍ୟ । ଅନୁପରିମାଣ ଅଧାର କର-
ବା ଏବଂ ଅଧାର ମୁରୁପାକ ଦ୍ରୁବ୍ୟ ଜାଇବ
ତତ୍ତ୍ଵ ନହେ ।

ବୁଦ୍ଧିଦେଖ ଜୟବରବା ସମୟରେ ବୁଦ୍ଧି
ଶ୍ଵରବ ସକତୁଷଗ ଯେହି ଯାଇଥିଲା । ଏବେ
ଗାଲ ଭାବୁ ଲଙ୍ଘେ ଇଂସନ ସେବକ ବିଲୁଚ
ରେ ମୁଖବାଲରେ କହିଲ କି କିନ୍ତୁ ଅମ୍ବଳ୍ୟ
ଦ୍ୱାର୍ଯ୍ୟ ସେ ଓ ଭାବାର ସଙ୍ଗେପାଇଛି ଦୁଆଇଟ
ବୈରିବର ଏବାକରେ ପୋତ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟରେ
ମାତ୍ର ସଙ୍ଗେ ଅଣିପାଇଲେ ନାହିଁ । ଭରଜୟ
ସେବ୍ରେକୁଟ୍ସାଏ ସନାନ ଧାଇ ଦୁଆଇଟରୁ ଯୁଦ୍ଧ
ବାରେ ସେ ଶୀତାର କଲ କି ସେବେ ତହିଁର
ମୂଲ୍ୟ କୃଷ୍ଣରେ ସରବାର ଏବଳସଟକା ଅର୍ଥ-
କୁ ସବକଷ ଦିଗନ୍ତରୀ ଏବା ବିଦୁର୍କ୍ଷ ସେବେ
ଦେବ କିମ୍ବା ଉପରେ ଶବ୍ଦକଷ ଟ * ଲା-

ଲେଖାଏ କମେରଙ୍ଗ ଦେବେ ତେବେ ସେ କୁହାର
ଯାଇଦୁଧ ଗାହର କରି ଦେବା ସେକେଟ୍ସ ଏଥି
ରେ ସମ୍ମ ହେବାରୁ ଯେ ଅନ୍ଧକ ଦାଶକର
ଅପେ ମାର ବାଦାରକର ନେବା ଆଶାରେ
ଏଦେଶକୁ ଅସୁଅଛି । ଏଥିମଧ୍ୟରେ ମହନୀମଳ
ଅର ଜଣେ ଇଂରାଜ ଗର୍ଭମେଷଟ୍ଟକୁ କଣାଇ
ଅଛନ୍ତି ବି ଭାକୁ ସମ୍ମ ଦୁର୍ଯ୍ୟର ସମାଜ ବାହାରୁ
ଚଣାଅଛି । ସେ କମେରଙ୍ଗ ପାଇଲେ ବାହାର
କରି ଦେବା । କୃଅଇଟକୁ ଅଟକ କରିବାର
ପ୍ରାର୍ଥନା କର ଅଛି । ଭବଜୟ ଦୟାତ୍ୱର
ବିଜ୍ଞାପକୁ ଯାଇବାକୁ ବୋଲି ବ ଯେହିମାତ୍ରେ
ଗେହି ଦରିବା ଅଥବା କେବଳମାରର ଧନ୍ୟବାଦ
ରଖିବାର ସ୍ଥାବାର କରୁ ଅଛନ୍ତି ସରବାର ଦେ
ମାନଙ୍କୁ ପୁରୁଷାର ଦେବାର ବନ୍ଦୋବନ୍ଦ୍ର କରୁ
ଅଛନ୍ତି । ଏବଂ ବିଜ୍ଞାପକର୍ତ୍ତା ମୁହିବା ଜଠିଗ

ଗତଧୂର ଗୁରୁବାବ ଅପସର ଏ ୨୫ ବି
ସମୟରେ କଲିବତା ଖାତକଦଳରେ କଥା
ସତା ୮ ଲୁଗାର କଲ୍ପମମାୟିଲ ପଢ଼ ବିରୁଦ୍ଧରେ
ଏକ କର୍ଷଣ ସଙ୍ଗ ହୋଇଥିଲ ଇଂରଜ ଏବଂ
ଦେଶୀୟ ଲୋକମାନେ ସମୟବରେ ଏବରାବେ
ଯୋଗ ଦେଉଥିଲେ । ମହାବଜା ବାହାରୁ
ସର ଜ୍ୟୋତିଶ୍ଚାନ୍ଦ ମୋଦନ ଠାକୁର ଧର୍ମପାତ୍ର
ର ଆସକ ତ୍ରହବ କରୁଥିଲେ । ଗଜା ଧ୍ୟାନ
ମୋଦନ ମୁଖ୍ୟଧୀ ବାରପୁର ଅଗ୍ରବିଧକ
ପିତ୍ରପ୍ରତିକ ପ୍ରଧାନ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ବଜୁତା ପରାକ୍ରମ
କରୁଥିଲେ । ବଜୁତର ପାରଦମେଶ ସରକୁ
ଆବେଦନପତ୍ର ପଠାଇବାର ଧ୍ୟାନ ହେଲା
ତହିଁରେ ଲେଖାଥିଲୁ ଯେ ବିଜୁବବାସୀ ଏବଂ
ଶ୍ରେଣୀର କେଥାରୁକ ମନରକ୍ଷାକିମନ୍ତ୍ରେ ବଜୁତ
ପ୍ର ପ୍ରେସ ସେକେଟିଶ୍ବ ବଧାଦ୍ରୁବ୍ୟର ମାସିଲ ଝର୍ଣ୍ଣ
ଦେଇ ଭାବିବବାସୀଙ୍କ ପ୍ରତି ବଡ଼ ଅଭ୍ୟାସ
କରିଥିଲୁଛି । କଥା ମାସିଲ ବସିଥିଲେ ଦୁର୍ଦ୍ଵାର
ସାହାଯ୍ୟର ଠବା ଅଳ୍ପ ଭାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟପୁନ୍ତ
ନ୍ତା କାହିଁ ବିମା ପ୍ରାମାୟ ଉଦ୍‌ଦିତ କାହ୍ୟମାନ
ପ୍ରତି ରହନ୍ତା କାହିଁ । ବଜୁତର ତତ୍ତ୍ଵାଧାର
ରଣ ଏଥରୁ ଜାଗିଷାରବେ ଯେ ଭାବର ଆସିବ
ଭାବର ହିତୋଦେଶରେ ନ ଦୋର ଦିଲ୍ଲିତିଥିଲୁ
ସମ୍ମଦ୍ଦାୟଧିଶେଷର ମନରକ୍ଷା ଭବେଗରେ
ଦେଉଥିଲୁ ଏବଂ ବରତ ଏବଂ ଭାବରକୁ ମାନ
ତଥ୍ୟରେ ଦେଖି ନବଧେନ ଭାବରେ ଶାବି
ଭରବାଇ ଦୋଷଜା ଯାହା କି ଶ୍ରମନ କାହିଁ
ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅଭିନ୍ଦନ ସଦୟ ହୋଇ ଭାବର ଆପଣ

ଭାଷକ ପ୍ରଦତ୍ତ ଲାଭରେ ସମ୍ପଦ ଏଥାଲିରେ
ପ୍ରଶ୍ନର ଉଚ୍ଚତାରେ ଯାହା ବ୍ୟର୍ତ୍ତ ହେଉଅଛି
ହାବୋଲିବା ବାହୁଲିଯ ଏ ଅବେଦନରେ
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଗ୍ରହଣାସୀଦର ସହାନୁଭୂତି ଅଛି ।
ଏଥରେ ସେବେ ପାରାମେର ସମ୍ଭାବ ମଧ୍ୟ ଲାଭ
କୁଳବ ହେବେ କେତେ କୁଣ୍ଡଳର ଦିକ୍ଷା ହେବା ।

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାଚାର୍ଯ୍ୟ

ଗର ପନ୍ଥବାର ସକାଳ ଏହି ଶା ସମୟରେ
ମନ୍ୟକର ଶେଷଲକ୍ଷ ଏ ଜଗରରୁ ବାଲେଖି
ରକ୍ତ ପାଣୀ କଲେ । ତାହାକୁ ଦିଦ୍ୟ ଦେବା
ହୃଥିକରେ କଯ୍ୟାକଜାରଠାରେ ସେହି ବିଦୀ-
ସୂର୍ଯ୍ୟ ଫଟକ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିଲ ତାହା ବହୁଅ-
କ୍ଷମର ସ୍ଵର୍ଗ କହେଇ ବଡ଼ ସୁନ୍ଦର ହୋଇ-
ଥିଲା । ସତକରୁ ବେଳାର ଘାଟକୁ ଦିବା
ବାଟର ଦୂଜ ପାଖରେ ଦେବଦାରୁ ଦୃଶ୍ୟମାଳ
ଶ୍ରେଣୀବକ ହୋଇ ରହିଅଛି । ସେହି ବାଟର
ଏକ ପାଖରେ ଘୋଟିଏ ହାତ ଦୂରଧାରୀଙ୍କୁ
ଶୁଣୁ ବଢାଇ ଥାବେବ ମହୋଦୟକ କଂପ-
ପରିଦୟକ ବାବା ଲେଖିଥିବା ଏବଂ ତାମକୁ
ଡେବ ଉତ୍ସର୍ଗରେ ଏବଂ ଅକ୍ଷ୍ୟ ପାଖରେ ଏବଂ
ଲେହରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଛବିଥାଳୀକର ସଜାବ ତାଙ୍କ
ବାବୁରୁଚ ଦୂରରେ ଦିଦ୍ୟ ଅର୍ଥବୋଧକ
ଇଂସନ ଶବ୍ଦ Farewell ଲେଖାଥିଲା । ଚର୍ଚି-
ତଳେ ମରଛି ଓ ବଜାର ଦିଶ ହୋଇଥିଲା ।
ନବରବାବି ପ୍ରଧାନ ଇଂସନକରନ୍ତିରୁ ଏବଂ
ଦେଖାଯୁ ପ୍ରଧାନ ବରା କମିଟାର ହାତମ୍
ଏବଂ ଅଳ୍ୟାକ୍ୟ କେତେକ କଲେ ଦ୍ୱାରା କରିଛି
ଉପର୍ତ୍ତିର ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଅଳ୍ୟ ବନ୍ସରେ
ଏଥର ସନ୍ଦର ଦିଦ୍ୟ ଫଟକ ଦେଇ ଅଛି
ଅନ୍ଧକ ଓ ଆସ୍ତର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପାରୁ ମଧୁସଦଳ-
ଦାର ଉଲ୍ଲେଖ କରିଲାଏତ୍ତିର ସମୋତ୍ତରି-
ପ୍ରଶଂସା କରିଥିଲେ । ଲଟ ମହୋଦୟକୁ ପଥୀ
ସମୟରେ ଉପର୍ତ୍ତିର ସମ୍ମର୍ଦ୍ଦରେ ଥାଇ ହୋଇ
ଛାଡ଼ା ଦୋହରାବା ପ୍ରକରଣର ସମ୍ମ ପ୍ରଧାନ
କଲେ । କର୍ତ୍ତବ୍ୟକୁ ହେ କବିକୁ ଡକାଇ ଦି-
ମିଳିଛଟ ବାଲ କାହିଁର ଲେବନ୍ତ ସହିତ କାହିଁ-
ନାପ କରି ଯୋଗ ବ୍ୟକ୍ତି କିମ୍ବହିର କରି ମଧ୍ୟ-
ନଦୀର ଦିଦ୍ୟ ପ୍ରକର ପୁନର ତାମକ ଅ-
ନ୍ତରଦର କଲେ ଏବଂ କଣ୍ଠମାଟକେ ତାହାଙ୍କ
ଅନ୍ତର କୁଥିଲେ ସମୟେ ବାଟୁଥି ଅପିଲେ ।

ଏ ଲଗରରୁ ବିବାଧ ହୋଇ ମାନ୍ୟକର
ଲକ୍ଷ ମହୋଦୟ ଅପରାହ୍ନ ଅଳାଜ ଘଟିଥା
ସମୟେ ଶାସ୍ତ୍ର କମିଶନର ସାହେବ, ବିନୋ-
ବସ୍ତ୍ରକର୍ତ୍ତା ମତ୍ତ୍ଵାହେତ, ଗାନ୍ଧିଜିନୀପର କା-
ଟ୍ରେନ୍ ମାନ୍ୟକରଠର ଓ କୃଷିବିଭାଗର ଜାଇ-
ବେକଟର ମଧ୍ୟରେଣ୍ଟଙ୍କ ସାହେବଙ୍କ ସହିତ
“ଆପେବ” ହୋଇରେ ଗର୍ଭେଲ ମୁକାମରେ
ପଢ଼ିଥିଲେ । ସେଠାରେ ଗର୍ଭେଲ ଆଳାର
ମାପର ମୋକଦମା ଓ ହାର୍ଫିପଣାଳୀ ସମ୍ବନ୍ଧେ
ବେଳେକ ବିଷୟ ଦୃଷ୍ଟି ତାଳଦୟା ଅଭିନ୍ନେ
ଅଗ୍ରବର ହେଲେ । ଅନ୍ତରୁକ୍ତରତାରେ ଶାସ୍ତ୍ର ପାଦିତ
ମାନ୍ୟର୍ଥରୀତିରେ କୁରଜ ଶାସମାହାରର
ସବୁ ମଧ୍ୟରେ ଉଚ୍ଚବିଦ୍ୟାରୁ ବନ୍ଦୋବନ୍ତ ବକାନ୍ତ
କେବେବ ବିଷୟ ଦୃଷ୍ଟିବା ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟକ୍ତିଶଶ୍ରମ
ଯର୍ଥରେ ସାହେବ ମହୋଦୟର କୋଟ ସେଠା-
ରେ ଅଟିବ ଥିଲା । ରହି ଅଳାଜ ଘଟିଥା
ସମୟେ ସାହେବଙ୍କର ବୋଟ ପାଇସାପର କରି
ମୁହାରୀ ଲବତାରେ ପଢ଼ିଲା । ସେଠାରେ
ସାହେବ ମହୋଦୟ ଅଳାଜିକ୍ୟ ପ୍ରାମାଣ୍ୟ ବିଷୟ-
ମାନକ ପଥରେ ବାଣିଜ୍ୟହାର ଜାଳର ବେଳେ
ଅସୁ ଦେଇଥିଲୁ ତାହା ଧୂରିଲେ । ସେ ସମ୍ବନ୍ଧୀ
ମୋତ୍ସଳରେ କୁରଜାରନ ବିଷୟ ପ୍ରଥାର
କରିଗାତା ଥିଲା—ମୋତ୍ସଳରେ ଜାବଦର-
କରିଥିବେ ପାଇସା ପରମାଣରେ କୁରଜାରନ
ଦିନ୍ଦୟ ଦେଇଥିବା ସଂବାଦ କାହାରଠାରୁ ଶୁ-
ଖିଥିଲେ ଅଭିଶାପିତ୍ତ ପରିଚ୍ଛ୍ଵ ହୋଇ ଥିବେ ।
ସମ୍ବନ୍ଧର ସତ୍ତରମାନଙ୍କରେ ତାକୁ ରଞ୍ଜାମାନକ
ଶୁଣାରୁ ସାହେବ ମହୋଦୟ ସବର ମନରେ
କୁରଜାରନ ବିକଷ୍ଟ ପ୍ରସାଦର ପରମାଣ ନୁହନ୍ତି ।

ସାହେବମହୋଦୟଙ୍କ ବୋଟ ପାରିଥାପରେ
ପଦହୁବା ସମୟେ ନଗରେ କୁଆର ହୋଇଥି-
ପାରୁ କରସାକୁବ କହନ୍ତି ସମଚଣ୍ଡିଲାର ଚି-
ତ୍ରାକୁ କୁଆର ସମୟେ ଅଛିକମ କରିବା କି-
ମେଖରେ ସାହେବ ମହୋଦୟ ପାରିଥାପରେ
ଅନୁଷ୍ଠାନ ମାତ୍ର ଭବ ବେଳାରୁ ଲୁକଗର ସକ୍ରି-
ମାନେକର ଓ ଗର୍ବୀଲର ପୁଲିସ କର୍ମଚାରୀ-
ମାନଙ୍କ ବିଧାୟ ଦେଇ ତମ୍ଭୁ ଅଭିମୁଖେ ଯାହା
ନାହିଁ ।

କୋଟିମୟରେ ସାହେବ ମହୋନ୍ଦୟ ଅଧି-
କାରୀ ଏମୟ କେବଳ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିବନ୍ଧୁ-
ଥିଲେ । ଶୁଭ୍ରତ ବ୍ୟକ୍ତିଗୋତ୍ରର ବନ୍ଦି
କମ୍ପ୍ୟୁଟର-ପୋର୍ଟର୍ ସେ ସଙ୍କଳନପିତ୍ର ହେବା
ପରି ହର୍ଷି । ବିନ୍ଦୁ ଶାକ୍ତର ବ୍ୟକ୍ତିଗୋତ୍ର

କାର୍ଯ୍ୟକଲାଙ୍ଗ ସାହାଦେହ ଜାବାହୁଁଦି, ତାଙ୍କ ର
ମାନକର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦକ୍ଷ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଲୋକ
ଅଶ୍ରେ ଅଳକ ଶିକ୍ଷାପ୍ରକାର । କାର୍ଯ୍ୟ, ଜନମର
ଉଦେଶ୍ୟରେ ଘାସନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବେ ନେବେ
କଠୋରତା ଅବଲମ୍ବନ ଦରବାର ଶୁଣା ଯାଏ
କହ ଦୟା ତାଙ୍କ ହତ୍ୟର ବୃଦ୍ଧି ।

ଅମୃତାକଳର ଶ୍ରୀପୁଣ୍ୟ ବିମେଶନର ସାହେବ
ବାଲେର୍ଥର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସାଇ ଅଛୁଟ୍ଟି-ଶୁଣାସାଏ
ଏ ଲଟି ମହୋଦୟର ସଙ୍ଗେ ବଲୁକଣା ଶାଇ
କିଷ୍ଟଧ୍ୟାକ ସେଠାରେ ରହିବେ ।

ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସଙ୍ଗର ପ୍ରଶ୍ନାତ୍ରୀର ।

ବଡ଼ଲଟ ସର୍ବ ଗତ ମାସ ରା ୨୫ ଶିଖିଲ
ଅଧିବେଳନରେ ଯେହମୁଁ ପ୍ରଶ୍ନାକୁହ ହୋ
ଦିଲ୍ଲୀ ଚାହିଁର ସମ୍ମାନ ମର୍ମ କିମ୍ବେ ଲେଖ-
ଗଲା ।

ମାନ୍ୟବର ତାକୁର ସହସରହାରୀ ଦୋଷ
ଅସାମର ନୂରଙ୍ଗ କନ୍ଦୋବସ୍ତରେ ଅଛିରକୁ କର
ଆର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ବହୁନିର୍ଦ୍ଦିତ କଣା ଦୁଃଖମା ଦେବା
ଓ ପୁଲିସ୍ ସାହାଯ୍ୟରେ କର ଆଦୟ ଦେବା
ପ୍ରସଙ୍ଗ ପର୍ମାର୍ବାରେ ସର ମାନତୋହେଳ
ଧାହେବ ଜୀବିର କଲେ ବି ପ୍ରଥମେ ଶର୍ତ୍ତକର
ଟ ଟଙ୍କ କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କରବୁକି ହୋଇଥିଲା
ଏବଂ ପ୍ରଜାହାର ଅପରି ତଥ୍ କମିଶନର ଅଗ୍ରା-
ହ୍ୟ କରିଥିଲେ । ମାନ୍ୟାଶ୍ରିତ ଗବର୍ନ୍ମେଷଣରେ
ଅଦେବକ ହେବାରୁ ଅନେକ ଅନେକ ସୁକଳ
କର ଉଣା ଦେଲା ଏକ ଶତକଷି ଟ ୫୦ ବାରୁ
ଅଧିକ ଦୁକି ଲ ହେବାର ଅଦେଶ ହେଲା । ବି-
ଚ୍ଛ୍ଵାଦ କରିବା ଅପସ୍ତରେ କେବେଳେକ

କେବଳ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଜ୍ଞାନାଳାରେ
ସ୍ମାନ କି ହେବାରୁ ଅଛି କାଳଜିମନ୍ତ୍ରେ ଗୋଟି
ଏ ସବ ନିର୍ମିତ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସେହି ବରଦିମାଳଙ୍କୁ
ନିୟମିତ ବସନ୍ତାଳିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧର
ଅନୁଷ୍ଠାନ ଅବଧି ଶେଷ ହୋଇ ଚାହିଁ । ଦିନା-
ଦିନାମାସମ୍ବନ୍ଧରେ ବିଲବିଜ ସେହେଠିବାକୁ ନି-
ବିଟକୁ ଉପୋର୍ଚ୍ଚ ଯାଇଅଛି ତାହା ଶିଖୁ ପ୍ରକା-
ଶିତ ହେବାର ଘଣା ଅଛି । ଅଜ୍ଞାନ ଭାଗୀ
ହେବାର ଅଦେଶ ଉଦ୍‌ଦେଶ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାମାଳଙ୍କୁ
କଲାଇ ଦୟାଗାଇ ଥିଲା ଏହି ପ୍ରକାମାଳଙ୍କୁ
ବର୍ଣ୍ଣା ସକାମେ ଏହି ବେଅଇନି କଲାପା ତିତା-
ରିଗ ନିମନ୍ତେ ସୁଲି ଧରି ବରଦିମନ୍ତ୍ରେ ।

ଦରଦିଙ୍ଗାର ନଦୀପତଳ ପଞ୍ଚକୁ ବାଘା
ଆମେର ହିନ୍ଦୁ ମନ୍ଦିର ଉପରେ ମିଳିବିଷିଧି

କର ବସିବା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପ୍ରଥମ ହେବାରୁ ସର
ମାକେଡୋନେଲ ସାହେବ କରୁଥିବ ଦେଲ
କି ମୁସରମାଳଙ୍କ ମସଜିଦ ଓ ଶ୍ରାମକିଳି ଗିର୍ଜା-
ପରି ଦେବମନ୍ଦିରରେ କବକଳ ଉତ୍ତାସକା ଏହି
ଜୀଥିଲେ କବ ବସିବା ଦେଅଇଲା ଦୁଆରୀ ।
ମାତ୍ର ହିନ୍ଦୁଙ୍କ ଦେବ ମନ୍ଦିରରେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଏବଂ
ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ବ୍ୟକ୍ତି କାଷ କରନ୍ତି । ଯଥା ଗଣେଶ-
ମନ୍ଦିରରେ କ ୫୦ ଲା ସକବା ବାସ କରନ୍ତି
ଏହି ଅନ୍ୟାନ୍ୟମନ୍ଦିରରେ ସେଇଁ ଛୁଟ କରି
ଚହୁଁରେ ଅନେକ ତ୍ରାହିଣ ଲାଖ୍ୟ ଆହାର ଓ
ବାସ କରନ୍ତି ଏହିହେଉ ପେହିସବୁ ମନ୍ଦିର
ଲ୍ଲଘରେ ମିଳିନେଥିପଲ କର ବଧିଅଛୁ ଏକ
ମିଳିନେଥିପଲ କରିବନରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅନେକ
ହିନ୍ଦୁ ଥିଲାନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନେ ପ୍ରକାମାନଙ୍କ-
ହାର ମନୋମାତ୍ର ଦୋହରାଇଲାନ୍ତି । ସେମାନେ
ସୁଧମୀଳ ପ୍ରକଳ୍ପ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ଏମନ୍ତ
ବୋଲିଆଇ କି ଏବେ ।

ଅପୋଧାର ମହାସ୍ତରା ପ୍ରଶ୍ନକଲେ କି ତେବେ
କୋତ୍ତର ସମ୍ଭବ ରଷ୍ମୀ ରଷ୍ମଶର୍ମ ସୁବନ୍ଦୋବସ୍ତୁ
ନ ସୁରା ହେଉ ନେବନ୍ଦର ଦକ୍ଷ ଅସମ୍ଭେଦୀସ
ଜହିଅଛୁ । ଗର୍ଭମେଘ ଏଥର ଅନୁସରାକ ତେ
ପ୍ରମାଦାର ବିଧାନ ଚରିବେ କି ? ଏଥର ଉତ୍ତର-
ଦରେ ସର ମାତ୍ରାତ୍ମାନେଇ ସାହେବ କହୁଲେ
କି କେବଳ ସମ୍ବନ୍ଧତ୍ତରୁ ଗର୍ଭମେଘ ଏହା
କାଣି ଅଛନ୍ତି ନନ୍ଦାବା ଏବଷ୍ୟକେ କିନ୍ତୁ ସର-
ବାଗ ବାଗକୁଥି ଅଛି କାହିଁ । ଗର୍ଭମେଘର
ବବେଚନାରେ ସଙ୍କ ୧୮୯୩୮ ସାଲର ୨୦
ଆଜନ ଏବଂ ଦେବାଳୀ କାର୍ଯ୍ୟକୁଥର ଫଳକ ଧ୍ୟ-
ବରେ ସେ ପ୍ରତିକାର ଅଛୁ ତାଦା ସଥେଅଛୁ
ଅଛେ । ଯେବେ ଲେବେ ଏଥରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ମା-
ହନ୍ତି ବେବେ ପ୍ରାମାୟଗବର୍ତ୍ତମେଷକ ଚାରିଗେ
ପ୍ରମାଦର ସତ୍ତବ ସହି ଅବେଦନକପଦି ଜୀବତ
ଗର୍ଭମେଘଙ୍କ ନିକଟକୁ ପଠାଇଲେ ଅବଶ୍ୟ-
କ୍ୟ ଅନୁସରାକର ଅଦେଖ ହୋଇଥାଏ ।

ବନ୍ଧୀଯୁ କ୍ଷେତ୍ରପାତର ସମ୍ମାନ ନାହିଁ ମାତ୍ର ତାଙ୍କ
ଶାରୀ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ ଅଧିକରଣରେ ମାଳ୍ୟକର
ସବେନ୍ଦ୍ରନାଥ ବାକ୍ୟାଗ୍ରହ ହିନ୍ଦୁ ଦେବୋଡ଼ିର,
ସମ୍ମରି ସମ୍ମରି ପ୍ରକ୍ଷେପିତାରେ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ
ବଜଳିତ୍ର ସାହେବ ଉତ୍ତର ଦେଲି ବି ଶ୍ରୀହିଂକ
ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ସମ୍ମାନ ଅନୁଦିତ ଦେଲି ଏକଶ୍ରୀ ଅନ୍ତର୍ବିଦୀ
ଦେବିକା ପଢି ଅପିଆଶ ମାତ୍ର ତାହା ବିବେଚନା
ନିର୍ଭବାର ସମୟ କୃଷ୍ଣିତି ହୋଇ କାହିଁ ।

ପୁରେକୁ ବାବୁ ଅନ୍ତର ତିଳୋଟି ପ୍ରଶ୍ନ କାହିଁ ଥିଲେ ବିହିମନ୍ଦରୁ କେତେକବୁ ଜାଗର ଅଛି ଅଧିବେଶନର ଦିଦ୍ୟାଯିବା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଦିଯୋଗି ମନ୍ଦରୁ ଶାଠେ ଅମୁଲକ ଏକ ଅପରାହ୍ନ ଅନାବିଧିକ ଥିବାର ବ୍ୟକ୍ତି ହେଲା ।

ଶ୍ରୀ କନ୍ଦମଣେର ଦ୍ୱାଷବାଚିତ୍ର ।

ନଥେ କିଛି ଆସେଇ ଦେବାର ଶୁଣା ଶାତମ୍ଭ-
ଲ । ମାତ୍ର ଦେବନା ହେଉ ସେ ଅଜଗୁରୁରୁ ଏ
ଜଗଗବୁ ଅଧିଗର ତ ଥୁଲା । ତଥାତ ଗା-
ହାଳୁ ଅଣିବା ସତାରେ ଏଠାରୁ ସୁଅର ପାଇ-
ଥିଲ । କିନ୍ତୁ କୟ ! ସେହି ସେମ ମାନ୍ଦର
କିବାଳ ହେଲା ଏବଂ ଗର୍ଭକୁ ଶୁଦ୍ଧବାର ସେଷ
ବିଲରେ ସେ ହିଁ ପୁଃ ଡଳ୍ଡା କିନ୍ତୁ ତାନବୁଲୁ
ମହାଶୋଭାଗରରେ ପକାଇ ଦେଇ ଦ-
ବ୍ୟଧାମକୁ ଗମନ କଲେ !

ବ୍ୟୁ କନଦିଶୋର ଦାସ ବହାଦୁରଙ୍କ ଜା-
ଗମ ଗୋଟିଏ ତତ୍ତ୍ଵ ଅବର୍ଥ ଜକମ ଅଛୁଟ ।
ବର୍ତ୍ତମାନ ତାହା ଲେଖିବାର ପ୍ରାଚୀ ଓ ପରବାର
ହାହଁ । ବରସା କହୁଁ ତାହା ଯୋଗ୍ୟ କୋଣେ
ବହାରୁ ଅଳମେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇ ତତ୍ତ୍ଵଙ୍କ
ବିଷିଳ ଶିଖ ଓ ଉତ୍ସାହର ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ।
ଆପାକରଃ ଅମ୍ବେମାକେ ତାହାର ବାର୍ଯ୍ୟ ଓ ରୂ-
ପ ସମ୍ମିୟ ଦୂରଗ୍ରହ କଥା ପାଠକମାଳକୁ
ସୁରଣ ବରସ ଦେବା କମନ୍ଦୁ ଲେଖୁଥିବୁ ॥ ଏ
ଥେ ତେଣାବାବି ବିଜ୍ଞାପି ମୁଦରାତ୍ କରିବିବ
ବରସ ଦାସର କଜଣ ହଜୁକ । ଜରମିଦ-
ରିଏ ବାହୁ ବଢ଼ିବାର ବଢ଼ିବ ଓ ପୁଣ୍ୟରେ
ଡେବିଟ ବଳେବଳ ଚାର୍ଯ୍ୟ କର ଖାତ ଅଳ୍ପ-
ଧରିଲେ ଏବଂ ତାହାକୁ କରେ ସତ୍ତରତ ସହାଯାତ୍
ଓ ଧାର୍ମିକ ଲୋକ ହୋଇ ସମସ୍ତେ ମାନୁଥିଲେ ।
କନଦିଶୋର ପ୍ରବେଶିବି; ପଞ୍ଚଶା ପାଦକର୍ମ ସୁ-
ଲ ପତିବା ଦୟାରୁ (ସେ ସମୟରେ ଏଥରୁ
ଅଧିକ ଧିକାର ଦୟାରୁ ଏ ଦେଶରେ ନ ଥିଲ)
ସଲ ୧୦୨୫ ମାଲର ଥେଷ୍ଟରାବରେ ପାଦ୍ୟ
ବ ୧୦ ର୍ଥ ବୟସରେ ଧର୍ମ କଲେବୃତ୍ୟ କରେ-
ବରେ କରିବାର ବାର୍ଯ୍ୟରେ ଉଚ୍ଚତ ଦେଲୋ
ଡେଶ ବନ୍ଦ ଶୟୁତ୍ତ ରେବକ୍ଷେତ୍ରାବେ
କମିଶକର ତେଣାକଳିବ ମଧ୍ୟରୁ ତାହାର ତାହା-
ରକୁ ଉତ୍ସବରେ ଦରଇ କରିବାର ମାନୁ-
ବିକି ଉଦେଶ୍ୟରେ ଏହାକୁ ଲାମରେ ପରୋକ୍ଷ
କରିବାରୁ ସଲ ୧୦୨୬ ମାଲରେ ନବୀନମେହୁ
ଏହାକୁ ତେବୁତୀକରିବାକୁଥି ତେଷ୍ଟରା ମାତ୍ର-
ଦ୍ୱୀପାଦୁଲସମୂହର ଜୟବା ଲ୍ଲାଙ୍କରୁ ନୟୁତ୍
ହେଲେ ଏବଂ ପାଦ୍ୟ ଦୂରବର୍ଷ ସେ ବାର୍ଯ୍ୟ କଲା
ଦ୍ୱାରୁ ଧରି ତେଷ୍ଟା ବାର୍ଯ୍ୟରୁ ଫେର ଅଛି
ଦରିବାରୁ ମୂଳ ଦୟାରୁ ସଲ ୧୦୨୮ ମାଲ-
ରେ ଗଢ଼ିବାର ଅରିଷ୍ଟାନ୍ ହେଲେ । ଅନ୍ୟତା
ପ୍ରକାଶ ମଧ୍ୟକାରର କଥ ଦୂର୍ଭାଗ୍ୟମୟରେ

ବଜୀୟ ସେହେଠେଣୁ ମାନ୍ୟକର ଏକୁଗାର
ସାହେବ ଅଳୁଧନାଳ ଓ ସାହାଯ୍ୟ ଲମ୍ବେ
ଏଠାରୁ ଶୈ ତାହାଙ୍କର ଅବାଧାରଣ ମୁଖରେ
ମୋହର ଦୋଇ ପରସ୍ପାରମ୍ପରୁ ତାହାରୁ ବୟୁ
ବାହାଦୁର ପଦ ହଥରିଲେ ଏବଂ ଉଚ୍ଛ୍ଵେଷ
ସତ୍ତା ୧୯୫୦ ସାଲରେ ଜବାହିମେଣ୍ଡ୍ ତାହାରୁ
ଦେଖିୟ ସିଇଲୁସରିକୁ ସବେ ଦିନର
ଅଭିଭୂତକରେବୁର ପଦରେ ନିଯୁକ୍ତ କଲେ ।
ସତ୍ତା ୧୯୫୫ ସାଲରେ ଅଳୁଧନ ଓ କନ୍ଦମାଳ
ଗୋଟିଏ ପୁଅରୁ ବନ୍ଧୁ ହେଲା ଏବଂ ବ୍ୟାପକ ନନ୍ଦ-
ବିଶେଷବାହାଦୁର ସେଠାର ପ୍ରଥମମାରିଷ୍ଟେଟ
ଖଲେବୁର ନିଯୁକ୍ତ ହେଲେ । ସତ୍ତା ୧୯୬୦
ସାଲରେ ଶୋଇକଳ ଏକାଞ୍ଚିତିନିଯୁକ୍ତ ହୋଇ
ଦେଖିଥିବାରୁ ଗଲେ ଏବଂ ଦେହବର୍ଷ ଜାରାରୁ
ସେଠାରୁ ଅଳୁଧନରୁ ଫେରିଯାଇ ମୂଳର ଅନ୍ତର
କଲପୁଣେ ସେଠାର ତେବୁଟି ବନ୍ଦିଗଳର
ହୋଇଥିଲେ । ଡେକ୍ରିଗାରାଣିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ତନିକଂ
ଶୋଇ ସରପାପମ କଲେବୁର ଓ ତେବୁଟା
ବନ୍ଦିଗଳର ହୋଇ କଲୁବର ମୂଳ ହକ୍କିଲ କଲେ
ଏହିତ ନୁହେ ସେ ଯେମନ୍ତ କହିଲ ଜନନୀ
ଶାରରେ ବରକାରେ ମଧ୍ୟ ବିବଳ । ଏଷମୟୁ
ତାହାଙ୍କ ଅବାଧାରଣ ଶୋଇଥାର ଅବସାୟ
ଓ ଦୁଇ କୌଣସିର ଫଳ ଅଛି । ସେ ସର-
ବାସ କାର୍ଯ୍ୟରେ ମହାତ୍ମା ମୁଖ ଦେଖାଇ ଯେମନ୍ତ
ଜବାହିମେଣ୍ଡ୍ ସତ୍ତାରୁ ସୁଖ୍ୟାତି ଓ ଉଦ୍ଦତ ନିର୍ମାଣ
ଥିଲେ ତେମନ୍ତ ପ୍ରକାରର୍ମକର ପ୍ରିୟହିତ-
ଶକ୍ତି ହୋଇଥିଲେ । ଅମର ମାମଲରକାର
ପରିଚ ସଜ୍ଜେ ତାହାଙ୍କ ସଦ୍ବ୍ୟବହାର ଓ
ଦୟା ବାସନ୍ୟରକରେ ବନ୍ଦିକୁଠ ଥିଲେ । ଏହି
ସରବା ସପ୍ରସର ଆନ୍ତର ଓ ମିଶ୍ରାଳାପି ଥିଲେ ।
ମାନ୍ୟର ଦ୍ୱାରା ତାହାଙ୍କ ମନରେ ଜାଗରି
ଥିଲେ ଏବଂ କନ୍ଦମାଳଙ୍କ ଓ ଅଳୁଧନ ଲେବା
ଦେଇରେ ପଥୋତିର ପ୍ରେମ ଓ ସହାନୁହୃଦ
ଦେଖାଇଥିଲେ କେବେଳ ତୁଟି ନ ଥିଲ ।
ତାହାଙ୍କ ସଦ୍ବ୍ୟବକରଣରେ ପ୍ରାଚି ହୋଇ
ଦେଇରେ ତାହାଙ୍କର ଅନୁଭୂତି ଦ୍ୱାରା କିମ୍ବକାର
ହୋଇଥାଏନ୍ତା କହୁ ଦୁଇଅର ବନ୍ଦିଯୁ ଯେ ବନ୍ଦିଶି
ରୂପରେ ସରାର ଲାନା ଘେରିଦେଇର
ଅଭିଭୂତ ଏହାକର ଅଭାବ ମନର ଏହି
ଶୋଇବାରୁ ଯୁଗ ପରବାରର୍ଗଙ୍କର ସାନ୍ତୁଷ୍ଟ
ବାନ୍ଧାନ କରିଲ ।

କବିବିମ୍ବ, ପାଦବୀକାରେ ବ୍ୟଥା, ମୁଣ୍ଡବ୍ୟଥା, ମୁଣ୍ଡବ୍ୟଥା, ବ୍ୟଥା ଓ ଶ୍ଵାସା, ଜିଦ୍ବାହା, କର୍ଣ୍ଣବ୍ୟଥା, ପାପୋଦ୍ରମ, ମୁଖ୍ୟମାନ୍ୟ, ଘାସ, ହୋଷୁବଦିତା, ବହିପରିବେଶ ଉତ୍ସବ ସବଳପ୍ରକାର ଏସବିକ ଓ ପ୍ରେତିକ ପୀଡ଼ାରେ ଏହି ବିଷକା ଅମୋଗ ଜ୍ଞାପିତା । ଏହି ରକ୍ତ ପରିଷାର ଓ ଦେହସ୍ଥିତିରେ ଅଭିନ୍ନ ହିତକାରୀ ।

ହିନୋପ୍ରାକର ସବଳନଗରର ଉଚ୍ଚସା-
ଜ୍ଞାପିତାରେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଅଥାର । ମୂଲ୍ୟ ପରିଷାର-
ଅଭାବର ଅନୁସାରେ ଟ ୦୫ ଟ ୦ ୫୮
ଟ ୦ ୫୮ ଅଟିଲ । ଜ୍ଞାପିତା ସୁଅର ଦେବା-
କ୍ରମେ ।

New School Books. JUST TO HAND.

Webb's Two hundred questions
on Grammar and Idiom with
Answers.

Webb's Keys to English En-
trance Course for 1892 and 1893.

S. P. Ghosh's Key to English-
Entrance Course for 1894.

Chambers' Etymol. Dictionary.

Webb's Condensed Dictionary.

Webb's International Do.

Whitehall Drawing Copy
Books.

R. C. Dutt's History of India.

Catechism of History of India.

Buckley's History of England.

K. P. Basu's Algebra.

Royal Readers No. I to IV.

Manual of Geography.

Wall-maps and Atlases.

To be had of the Secretary, Printing
Company, Durga Bazar, Cuttack.

କୁଳା ଓ ନୀଳାନ୍ତବ୍ୟର ଦୋକାନ ।

ଏହି ସହର ବିକାର ଗୋଧୁଶବଜାର ଶ୍ରୀପୁର
କାର ଗୋଧୁଶବଜାର ବ୍ୟବ କଷା ସଲଗୁରେ
ଅନୁମାନକର ଦୋକାନରେ ବିକ୍ରିବୋଧା, ବି-
ମଳ, ବୈଷଣୀ ଓ ଗୋପନୀ କୁଳା ଓ ଅକାଶି
ପ୍ରସ୍ତାବକ୍ଷେତ୍ର ଦ୍ରୁଷ୍ଟ ଅଛି ସୁଲଭ ଏବି ଏବି
ନିର୍ମିତ ବିକାର ବ୍ୟବ ହେଉଅଛି ।
ପ୍ରତ୍ୟେକ କୁଳାର ଅରଦ ବର ସେହି କୁଳା-
କୁଳାର ଲେଖା ଅଛି କୁଳ ଗ୍ରାହକମାରିବା-

କରେ ଏବା କରୁ ସୁଅର । ଯେହେତୁ ବର-
ଦାମ କରିବାର ଶାବଦିକତା ନାହିଁ । ବେଳେ
କାଗ ଦେଖି ତହିଁ ଉପରେ ମୁନ୍ଦା ବିଶିଷ୍ଟ
ଦେଲେ କୁଳା ହେଲେ ଅବବେ । ସମ୍ମା-
ପ୍ରାହକଙ୍କ ପରିବେ ଏକଦର ବାହାରିତାରୁ ଅଥବା
ବା କାଶା ନିୟା ଯାଏ ନାହିଁ ।

ଆଲ୍‌ଡାନ୍ୟ ଦ୍ରୁଷ୍ଟ ମଧ୍ୟରୁ କେତେବକ ଦ୍ରୁଷ୍ଟର
କାମ ଓ ମୂଲ୍ୟ ନିମ୍ନେ ଲେଖା । ନିବ । କ୍ଲାବକ-
ମାନେ କିମ୍ବା ଦେଖି କଲାର ସତ୍ରର ମିଶାଇରେ
ପରିବର୍ତ୍ତ ଦେଖିବେ ସେ ଅନୁମାନକର ମୂଲ୍ୟ
ଯଥାବଦୀକ ଅଛି ଅଟିଲ ।

ନଗବ ମୂଲ୍ୟରେ ମୋଧିବଲକୁ ତାବ-
ସୋଗେ ଦ୍ରୁଷ୍ଟ ପଠାଯାଏ ଏବି ଟଙ୍କା ପର
ଅନୁରତ କୃତାପରା ଅଗ୍ରିମ ପଠାଇଲେ ହେଲେ
ପ୍ରେବନ ତାବକେ ଦ୍ରୁଷ୍ଟ ପଠାଇବାର ପ୍ରସ୍ତର
ଅଛି ।

ତପସୀଳ ।

ତଳେଷର କାମ ମୂଲ୍ୟ

ଅଟମେକ୍ ପେଲସୀଳ ଗୋ ୧ ଟ ୦ ୧

ଲକ୍ଷ ଓ କେଳି ପେଲସୀଳ ଗୋ ୧ ଟ ୦ ୭୯

ଡ୍ରୁଷ୍ଟ ପେଲସୀଳ କ ୧ ଟ ୦ ୮

କଲସା କାମକ କ ୧ ଟ ୦ ୫୮

ଫୁଲସବେଦ୍ୟ କାଗଜ ସରଥା କ ୧ ଟ ୦ ୫୩

ଏକଳ କୁଳଗାଲ କ ୧ ଟ ୦ ୫୭

ଏକଳ କରଥା କ ୧ ଟ ୦ ୫୦

ପାଳସୀମୋଟିପେର ଟ

ଲଘାପା ୦ ୧ ଟ ୧ ୧

ଜ୍ଞାବକାମକ ସରଥା ୦ ୧ ଟ ୦ ୫

ଏକଳ ମଧ୍ୟମ ୦ ୧ ଟ ୦ ୦

ଲଘାପା ସରଥା ସଂପର୍କ ଗୋ ୨୫ ଟ ୦ ୮୮

ଏକଳ ମଧ୍ୟମ ଟ ୦ ୮ ଗୋ ୨୫ ଟ ୦ ୯୯

କାଲବାଗଜ ଟ ୨୨ ପଣ ୦ ୨୨ ଟ ୦ ୯୯

ସାହାଲ ଗୋ ୧ ଟ ୦ ୫୫

ଏକଳ ଶ୍ଵର୍ଗୀ ଏବାକୁ ଅଧ-

ବୋତର କଳରେ ପକାଇ

ଦୁଇତର ପରେ ପକି

ଦେଲେ ବିଭିନ୍ନ ପିହାର

ସ୍ଵର୍ଗ ଦେବ ୧୬ ଟ ୦ ୮୨ ଟ ୦ ୫୨

ସୀଲଟ ପେଲସୀଳ କ ୧ ଟ ୦ ୮

ବିବର ୩ ୫ ଟ ୦ ୮

ଦ୍ରୁଷ୍ଟ ବିକାର ୧୨ ଟ ୦ ୮

ଏକଳ ବିକାରନମେକ ଗୋ ୧ ଟ ୦ ୯୭

ହାତଦ୍ରୁଷ୍ଟ କାଲାର ମହିତ

(କାଲାରାମ୍ବ) ଗୋ ୧ ଟ ୦ ୧

ଏକଳ ସାଧାରଣ ଗୋ ୧ ଟ ୦ ୯୭

ବିକାରିତା ସରଥା ଗ ୧ ଟ ୦ ୯୮

ବୋତରୀର ଦେବ

କର୍ମବିହିତ ଗୋ ୧ ଟ ୦ ୯୯

ମନ୍ଦିରପଥର ପରିଷିଦ୍ଧିତା ଗ

କୁପ୍ରଲକ୍ଷମ୍ବାଦାଳ ଗୋ ୧ ଟ ୧ ୧

ଲେବେଣ୍ଟର ଗୋ ୧ ଟ ୧ ୯

ମେବସର ଅବଳ ଗୋ ୧ ଟ ୦ ୯

ସାହୁକ ସରଥା ଗ ୧ ଟ ୦ ୯

ପାଲମାଳ ଗୋ ୧ ଟ ୧ ୮

ଦେବାଳରି ଜ୍ଞାକୟ ଗୋ ୧ ଟ ୧ ୨

ଏକଳ ଏକତ୍ରାକିଷ ଗୋ ୧ ଟ ୧

ବେଳ ଗୋ ୧ ଟ ୧ ୨

ଆରବେଠ ଗୋ ୧ ଟ ୧ ୨

ଭାବ କ ୧ ୧ ୦ ୧୦

ସାହପରତ୍ତୀ ଗୋ ୧ ଟ ୧ ୯୯

ବିଲାରାଷ ସଙ୍କ କର ପିହାରେ

ପାତରେ ଜ୍ଞାର ପାତର କର

ଫାଟରେ ଲଗାଇ ଦେଲେ

ପାତି ପଢ଼ିବାର କର ଦେବ ରସ ୧ ଟ ୦

କଟକ } ଆରବକଳାର କର

କୌତୁକ କରଇ } କାମା

ଦୁଇକାରିକାର ଦୁଇପରିକାର କରି

କରିବାର କରିବାର କରିବାର

ପ୍ରଥମଥର ସବାରେ

ଆଗ୍ରାପରିତ ଟ ୦ ୮

ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଟ ୧ ୫ ୦୦ ୧୫

ପ୍ରତ୍ୟେ ଏବ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଟ ୦ ୯

ମାତ କୌତୁକ ଦୁଇପରିକାର ଦେବ କରି

ଦେବିର କାର୍ତ୍ତିକା ଟ ୦ ୮ କୁ ଲାଗା ଦେବ କାର୍ତ୍ତିକା

ଦୁଇପରିକାର ଦୁଇପରିକାର ଦୁଇପରିକାର

ଅଭିର ଦେବା ଦୁଇପରିକାର ଦୁଇପରିକାର

ଅଭିର ଦେବା ସବାରେ ସବାରେ ଦୁଇପରିକାର

ଦୁଇପରିକାର ଦୁଇପରିକାର ଦୁଇପରିକାର

ଅ ରି ରକ୍ତ ।

ଭୁଲସିବା ଥା ୧୯ ଜୁଲାଇ ଅପ୍ରେଲ ସଠ ୫୮୯ ମନ୍ଦିର ।

A CALL.

What was Nandakishore?—He was a great man, a hero—hero in the sense that he was an officer equal to his office. Emerson the great American philosopher in his essay on “Use of Greatmen” says—“I admire great men of all classes, those stand for facts, and for thoughts. I like rough and smooth, ‘scourges of God’ and ‘Darlings of the human race’ &c. &c. I applaud a sufficient man, an officer equal to his office; captains, ministers, senators. I like a master standing firm on legs of iron, well-born, rich, handsome, drawing all men by fascination into tributaries and supporters of his power. Sword or staff or talents sword-like or staff-like, carry on the work of the world.”

Nandkisore was an able, intelligent, active and meritorious officer of high rank and position. It is through ability, tact, self-exertion, self-study, intelligence, he from mere a clerk of very low pay, rose to the exalted position of Dy. Commissioner. Is it not a great glory to Orissa for a son of her to be Political Agent, Government Agent, and Deputy Commissioner? It is he who with his sharp intelligence, dexterity has erased out the abusive epithets “dull-headed, blockhead, stupid, foolish &c.” which were being showered upon the Oriyas some years ago. Although Nandakishore was not a patriot like Kristo Das Pal, philanthropist like Howard, religious enthusiast like Chaitanya or Kesub, politician like Prince Bismark, warrior like Alexander the Great or Napolenan Bonaparte, he was what he was,—an

officer equal to his office—a hero, a great man. Was he not so? Undoubtedly the Oriya public and others of other countries, who have come in contact with him for half an hour, will answer the question in the affirmative. He had an all-embracing patronage. He was every body’s favourite and every body was his favourite who was equal to his office. He was a very good judge of merits. People say, he has done nothing for his country. I say he has done much for his country, which the country itself knows and the Orissa Graduates and Undergraduates know. Those that have eyes will see, and ears will hear what he has done, when a comprehensive life of the hero will be before the public.

Men whose life’s motto is *nil admirari*, in their eye Nandakishore will no doubt be an insignificant fellow—an ordinary worldling. But apart from partiality, and selfish judgment, he was a great man, a hero—an Oriya hero. What is society? Society is of individuals. If one member of the society becomes great, does he not cast lustre on the entire society? Has he not in this respect done much for his country? Has he not then left behind him “foot prints on the sands of time” for his country-men to trace the path to glory and fame? We may not worship him as a great hero, patriot, warrior, religious reformer or a prophet; we may at least take him as our great guide to glory and fame—a teacher in politics; an able officer; an exalted Oriya; a countryman of high rank and position. Does he not then deserve our worship—a monument in our hearts, a marble bust before our

eyes? It will be sheer injustice to his departed soul if we fail to contribute our quota towards the perpetuation of his sacred memory. We live by “hope admiration, and love”, if a worthy countryman of ours goes Home without being loved, lamented and landed what are we then?—a nation of misanthropes and faticides!!

Brethren, friends and countrymen should we then lie dormant by bidding simply a cold farewell to one who raised our country to a great height and exalted our nation in the eyes of other nations? Young Orissa! what steps are you taking for Nandakishore Bahadur? some years ago, when Baba Surandranath Bannerjee was in Jail for contempt of Court, some of you, I remember it very well, were collecting subscriptions to release Surandranath from Jail. I then under a fictitious name “a harmless thunderbolt” asked you in the columns of the Utkal Dipika to preserve your the then wormest feelings for a future occasion in the cause of your country. Now the long expected time has at last come. The iron is hot now. Will you not strike it repeatedly to give it a shape before it grows cold.

The 19th century is an age of hero-worship. Every country worships her own hero. Why should we then not? Are we so apathetic, cold, clownish and uncultured as to be deaf to such a call—such a sense of duty?

Cuttack,
13-4-94.

An Oriya

1900-01

תְּנַשֵּׁא בָּרָךְ כֹּהֵן רְבִנָּה יְהוָה צְדָקָה

ସାଧୁହିକ ସମାଜପ୍ରକଳ୍ପିକା ।

୪୯

ଯା ଏହି ମାତ୍ରେ ଅଗ୍ରେଲ ସନ୍ଦର୍ଭରେ କଥା ନାହିଁ । ମାତ୍ର ଏ କଥାରେ କଥା ନାହିଁ ।

୪୨୭

ଅଗ୍ରମ ବାଣିଜ ମୁଦ୍ରଣ । ୩

ଅଣ୍ଟାକେରୀ ୩୫

ବିଜ୍ଞାପନ ।

୬୭

ପ୍ରକାଶନ ମେଲିବାର

ନିର୍ମଳ ପଞ୍ଜିକା ।

ବନ୍ଦ ପ୍ରିୟିଙ୍କମ୍ଭାନଙ୍କ ସହାଯ୍ୟରେ ମୂଳ-
ପ୍ରାୟ ଲାଗା ହୋଇ ବିକ୍ଷେପ ଦେଉଥିଲା ।
ବନ୍ଦ ଖାଲୁ ଟେଣ୍ଟ ଜାତମଧ୍ୟର ଟେଣ୍ଟ
ଶ୍ଵେଚ ଖାଲୁ ଟେଣ୍ଟ ଜାତମଧ୍ୟର ଟେଣ୍ଟ

ତରବେଳେ କାହାର କଜନ ଏଲ୍ଲାକାର ଛୁଟିଗଲା
ପୁଣୀ ଖେଳିଲୁଗ ପ୍ରସ୍ତୁତଦରିବା ଅପରାଧରେ
ଗୁଲଗ ଦେଖାବୁ ହାତିମଙ୍କ ଠାରେ କହିଲେ
କ ‘ଆମେମାକେ କହିଗଲବ ବିଷି ଜାଇପାର
ନାହିଁ ବୋଲି ଘରଖରି ନିମଚ୍ଛୁ ଲାଗୁ
ମାରି ଥାବୁଁ’ ମାକଟ୍ରେଟ ସାହେବ ଏକ୍ ଡଶ-
ଦିନରେ ପାଞ୍ଚଟଙ୍କା ଦରଗତିର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜାରି
ମାଗା ଦେଲେ । ଆଇନଗତେ ଦୃଢ଼ ଦେବାକୁ
ଦାଦିମାନର ଦୋଷ ଦେବୁ କହିବ ଜାହ ମାତ୍ର
କଣ୍ଠର ଶୈଳିଟ ବାହାବୁର ଯେ ପୁନଃ ଧ-
ରିଷକୁ ଆବିକ ବଧିଥିଲେ କ କେହି ଦରିଦ୍ର-
ଲୋକ ଅପଣା ଆଇବା ସକାଶେ କିମ୍ବା ଲୁଗ
ସକଳେ ପାହାର ଗୁଲକ ହଅଯିବ ନାହିଁ ସେ
କଥା ହେବୁ ଅତେ ଗଲ ? ଆଇନ କରାଇବି

ବାଣ୍ଡିରୁ ଈକ୍ଷେ ଦସ୍ତାବେଳ ଦେଖାଇଲେ ପ୍ରଜାର
କଞ୍ଚି ଦୂର ଦେଖାଇ ନିହେ ।

ମାତ୍ରାକୁ ଏଇରେ ମୌହନିମେତ୍ର ଲଙ୍ଘନକର
ଦିଶେଷ ଚଳନ ହୋଇଥିବାର ସମାବେଶିତ
ବେଳରୀରେ ଏହି ଲଙ୍ଘନ ହମେର କରିବାର
ଏହି ଚାରଜୀବାନୀପୁର ନିର୍ମିତ ହୋଇ ପ୍ରକଟନ
ଗୋ ୨ ଟି ଲଙ୍ଘନ ପ୍ରମୁଖ ହେଉଥିଲୁ ମାତ୍ର
ଦିଶାନେକର୍ତ୍ତର ଅର୍ପଣ ତଥାର ମୋତନ
ହୋଇ ଥାରୁ ନାହିଁ । ସେ ଅଳକର ଲେଖେ
ବାଠଲଙ୍ଘନକଠାରୁ ଲୁହାଲଙ୍ଘନର ଅଧିକ କାର୍ଯ୍ୟ-
କାରଗା ଭାତମରୁଠେ ଦୂରି ପାଦା ବ୍ୟବହାର
ଦୟାପ୍ରକଳ୍ପନା । ଏଥିମିତି ବେଳରୀ ପାଦାପାଥ
ମୁଦେଲିଥାରୁ ଧଳିବାଦର ପାଦ ପଟ୍ଟନ୍ତି । ସେ
ପଥମେ କେତେବୋଟି ଲଙ୍ଘନ ଅଭାବ ଅପରା-
ଜଳିବାରେ କାର୍ଯ୍ୟ ବରି ହିହିର ଉତ୍ସମଧଳ
ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କରୁ ସେ ଅଳକରେ ପ୍ରତଳକ କରୁ-
ବା ଭବେଶବରେ କେତେବୋଟି ଲୁହାଲଙ୍ଘନ
କରି ଅବି ଉତ୍ସିଥିଲେ । ପ୍ରଥମ କୃଷକମାନେ
ହିହିପତି ଦିଶେଷ ଅର୍ପଣ ପ୍ରକାଶ କରି ନ
ଥିଲେ ମାତ୍ର ମୁଦେଲିଥାରୁ ମକାବାପୁ ଲହରିମଧ୍ୟର
ବାଲବାରୁ ଶେମାନେ ପାଦା ବ୍ୟବହାର
କରିବାକୁ ଅର୍ପଣ କଲେ ଏହି କମ୍ପେ ଛବା-
ନାଳ ପ୍ରକଳ୍ପ ଏବେ ଅଳକର ବର୍ତ୍ତିଲ ସେ
ଦେଲିଥାର ବାଦେବକର କାତି ଲଙ୍ଘନମାନ
ଗଣ ମୁଦେଲିରେ କୃଷକମାନେ ହୁଏ କରି

ଅପଣାକୁ କୃତାର୍ଥ ନଗିଷୁଳେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ-
ଅଷ୍ଟଲରେ ଯାୟ ସବୁଷ ଲୁଦାଲଙ୍ଗଳ ଚଢ଼ିଅଛି
ଧନିଜେଣେବେ ଏହପର ଉଦ୍‌ବାଦରଗ ଦେଖାଉଥା
ସବୁ ଡାକ୍ତରଙ୍କେ ବାହୁନୀଥି ।

ନୟାନତ ମେଳ ଅରମ୍ଭ ସମୟରେ ଥିଲା
ବାରକ ଯଜ୍ଞକୁ ପେରି ଅନୁଷ୍ଠାନ ହୋଇଥିଲା
ତହିଁରେ ମାନେଇବ ବାହୁ ଗୋପାଳ ସାନୁଷ୍ଠାନ
ନାମରେ ପ୍ରକାଶନେ ସେସବୁ ଅଭିଭାବ
ତୃଷ୍ଣମୁଦ୍ରିତ କରିଥିଲେ ବିଜ୍ଞ ପ୍ରମାଣ ହେଲା ନାହିଁ
ଏବ ସାହବ ଦେବାଳ ସବେଇ ହିଁ ହବ ହେଲୁ
ଗୋପମାଳ ହେବାର ଜଣାଗଲା । ଚନ୍ଦ୍ରକୁଳ
ଶବ୍ଦି ଭବ ହିଁ ବିଲୁରୁ ବହୁତ ହେଲେ ଏବି
ଗୋପକଥାରୁ ମାନେଇବ ଉହିଲେହେଠେ ସେ
ଅବ୍ୟବତକେ ରସ୍ତାଟା ଦେଇ ବ୍ୟକ୍ତିଧରୀବାର କଥା
ଥିଲା । ବର ପାତବାଳରେ ସୁକଥାର ଗୋପ-
ମାଳ ହେବାରୁ ସ୍ଵୟଂ ବଜାର ମୁଦ୍ରଣ ଦା-
ହେବ ସେଠାକୁ ଯାଇ ସମୟ ବିଦୟୁ ବିବେ-
ଚନା ପୁରୁଷ ଶବ୍ଦିର ହିଁ ହକ୍କ ବନରେ ଥିଲି
ବାର ବର୍ଣ୍ଣକାରୀଗୁଡ଼ ଦାଖି ମାନେଇବ ନିଷ୍ଠାକୁ
ହେଲେ ଏବି ମେଳିଆମାଟକୁ ସରାନ୍ତରେ
ଶାରଦେବାରେ ମେଳିଆମାରେ ସଜ୍ଜାକଟାରେ
ମେଗ୍ରାର୍ଥନା କଲେ ଏବି ଶତା ସେମାନଙ୍କୁ
ମାଦର ଅନୁଷ୍ଠାନ ତିର ସର୍ବପ ହେଲି ଏବି-
ପଦକା କରିବି ଦେଲେ । ମେଳ ଶତା

ଜୀବନକାଳ ଅପର୍ମତର ଅନୁଷ୍ଠାନକ ସ୍ଵଦ୍ଵାରା ହୋଇ
କି ସ୍ଵଲ୍ପ କଷ୍ଟା କହିଯାଇଥାମାତ୍ର କଷ୍ଟା ଦୟା
ପାଇ କି ସ୍ଵଲ୍ପ । ମାତ୍ର ଦୂଷଣ୍ଡହାମାରେ ଦୂଷଣ୍ଡଲେ
ଯେ ମେଲକର ନରହତ୍ୟାକଲେ ଗଢ଼ ହୋଇ
ନାହିଁ ବରଂ ବହସିଷ ପାଇଥାଇନ୍ତି । ଅଜ-
ଏକ ସେମାନେ ଭ୍ରାହ୍ମି ହୋଇ ପୁନଃବାର
ଅଭ୍ୟାସର ବରଧାରେ ପ୍ରଦୂତ ହୋଇଥିବାର
ସମୟେ କହିଅଛନ୍ତି । ନରା ପୁଣ୍ୟନେଜର
କରିବାର ଦେବା ଏହି ଧ୍ୟାନଦେବାଙ୍ମ ଗଢ଼କୁ
ପେଇଅଧିବା କାର୍ତ୍ତିମାଳହତ୍ୟାରା ପ୍ରକାର ଉଚ୍ଚ
ସଂପାଦ ହେବା ଭୟକୁ ସେମାନଙ୍କ ଅସନ୍ତୋ
ଶର ହୌରୀପିତ୍ତ ଜୀବର ଦେଖା ଯାଉ ନାହିଁ ।

ଭାଇଗୋଟ ଦିବାହିତା କଜନ୍ମା ଓ ଧାର୍ତ୍ତି ସତ ଏ
ମହାତ୍ମା ସର୍ବଧ୍ୟାମନ୍ତ୍ର ମନ୍ତ୍ର କରିଲେ । ମୁଗ୍ଧ ସମ-
ସ୍ଵରୂପ ତାଙ୍କର ଅଶ୍ରୀ ମୁଖ କରୁଥିଲା ଯାହିଁ କ
ଥିଲା । ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ ଏକାକ୍ଷର ଆଚାର ମନ୍ତ୍ରର ଦ୍ୱାରା
କରିଲୁ ଓ ତାଙ୍କର ଶୋରାତ୍ରର ପରିବାରଙ୍କ
ବାଲ୍ମୀକି କରିଲୁ ଏବିତି ପ୍ରାର୍ଥନା ।

ଦୟାରୀ ସେମାନଙ୍କ ଫଳ ଯାବା ସେମାନେ
ଅବେ ବନ୍ଦହୀରୁ କି ?

କଟକ ମେଲୁନସ୍ତାନିକ୍ଷାର ଜ ୨ ୯ ୪ ମେର
ବାର୍ତ୍ତର ପୁନରବାଚକ ଗର ଉଦବାର ଦିବସ
ହୋଇଥିଲା । ଉଦବାର ଦିବସ ସବଳାଙ୍ଗ
କାର୍ଯ୍ୟ କର ଥିବା ଛାତ୍ରମ ପ୍ରଭାବେ ଏ କାର୍ଯ୍ୟ
ହୋଇଥିଲା ଏପରି ମୂଳଫର୍ମା ବାଯାଇ । ତୁମରେ
ନିବାଚନ ଦିବସ ସବଳାଙ୍ଗ ଅଧିକ ସବୁ ବନ୍ଦ
ହେଉଥିଲା, ତମ୍ଭରେ କେବଳ ଶ୍ରେଷ୍ଠମାତ୍ରକୁ
ହୃଦୀର ହୃଦୀର ଦଅ ପାଇଥିଲା ଏଣିହ ଅର୍ଥ
ହେଉଗୋଲମାତ୍ରକୁ ପ୍ରୟୋଜନ ଦେବକ ନାହିଁ ।
ରଦ୍ଧବାର ଦିନର ସହିତରେ ସମୟକୁର ଡିଟା
ସମୟକୁ ହୃଦୀରଥା କାହାରକୁ ଲାବବାକୁ ଦେବ
କାହିଁ ଅବସରାଙ୍ଗ କାର୍ଯ୍ୟର ମଧ୍ୟ କଥାପାଇ
ପଡ଼ିବ କାହିଁ । ଯାହା ହେଉ ନିଷ୍ଠାରେ ଲାଇମ
ବୈଶାଖମାସର ମଧ୍ୟ ସମୟରେ ସମ୍ମର
ହୋଇଥିଲା । ନ ଟ ମୁର ବାର୍ତ୍ତରେ ହାତ
ହାଲଗାନାଥ ବୋଲି ବରମାହ ପ୍ରାଥି ଥିବାରୁ
ଧରାନ୍ତେଥରେ ନିବାଚିତ ହେଲେ ବିନ୍ଦ
ନ ୨ ମୁର ବାର୍ତ୍ତରେ ଯାତ ତିଥିଲାଥ ହୃଦୀର୍ଥୀ,
ବାହୁ ବାହୁବଳୀ ସେଇ, ବାହୁ କଳକାରୀ
ପାଇବ ଓ ବାହୁ ବୈକୁଞ୍ଜନାଥ ଦକ୍ଷ ପାର୍ତ୍ତି
ଥୁଲେ ପ୍ରତିର୍ଥ ଘର ଦକ୍ଷ ହୋଇଥିବାର
ସମ୍ମାନର ପ୍ରେସର ସମ୍ମାନ ଦେବକ ଦେବ
ଅଳ୍ୟ ଛାନ୍ଦବାହୁ ଏକମତ ହୋଇ ସେମାନଙ୍କ
ଦେଇବକୁ ତେବେଳ କାନ୍ଦିବାରୁଙ୍କ ପରିବେ ଦେବ
ଦାତରୁଙ୍କେ । ଏକଟରେ ମ୍ୟ ବୈକୁଞ୍ଜନାଥ
ଚିତ୍ପାର ଓ ଥିଲେ ବୈକୁଞ୍ଜବାହୁଙ୍କ ପରି
ଜ ୨୫ ଗର୍ତ୍ତ କାନ୍ଦିବାହୁଙ୍କ ପରିବେ ଜ ୨୭
ରୋଟ ଦେଇଥିଲେ । ଯାହା ଦେଇ ଦେଇଥିଲୁ
ଦେଇ ଦେଇ ଦେଇ ଦେଇ । ବାହୁଙ୍କ ଦେଇଥିଲୁ
ପୁଲେବିମାନେ ଦେଇଥିଲେକର ପରିବେ
ଯୋଗ ଦେଇ ବାର୍ତ୍ତି ଥିଲେ ପ୍ରତିର୍ଥମାନ
ଦୁଇତିନ ଓ ସେମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଗମାନ
ଦେଇ ଯେଉଁମାନେ ଦୂରବୌକାରେ ଗଲାକ

ଏହି ଶୋମକାର ପୁଣ୍ୟ ପାଦ୍ୟଂ ସାମାଜିକ ସମୟ-
ରେ ଝୋଲଟକାହାତୁର ସମ୍ବନ୍ଧରେ କେବେଳ
ଖୀମାର ଯୋଗରେ ବାଲେଇଥିର ପରିମିତ ଦ୍ୱାରା-
ରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେଲେ । ଗାହାବର ଅନ୍ୟଥିନା-
ଠାର ହୋଇଥି ଅଧ୍ୟେତଙ୍କ ହୋଇଲ ଥିଲ
କେବେଳ ବାଲେଇରର କେତେବେ ସବୁ
କର୍ମଚାରୀ ଲାଟକାନ୍ତରର ଅଗମନ ପ୍ରକାଶ
କରୁଥିଲେ । ମାନ୍ୟଭାବର ଲାଲିୟଟ ନହେ-
ବୟ ଜାହାଜରୁ ଅନ୍ଦରରଙ୍ଗ ପୁଷ୍ପକ
ଉଷ୍ଣତି ଉଦ୍‌ଦେବମାନଙ୍କ ସହି ସମ୍ମା-
ନୋମନ ଅର୍ଦ୍ଧବାଦିଙ୍କ କରି ଜାତିରେ ଅବେଦନ
ପୂର୍ବତ ସ୍ଥାପି ପ୍ରାଇବେଟ ସେଫେଟିଳ ପ୍ରସତ
କାନ୍ଟରେକ କରି ସାହେବଙ୍କ ସମ୍ମାନାବରରେ
ସେଠା ସର୍ବତ୍ର ହାଜିଏ (ଦୌରବୋଠ) କୁ
ବଢ଼େ କଲେ । କିମ୍ବାଗୀଥୁ ବର୍ମିଶକର ଶୟତି
କୁର ମଧ୍ୟର୍ପରିଶଳ ସାହେବମାନେ କଳନ୍ତର
ସାହେବଙ୍କ ହୋଠରେ ଓ ଅଞ୍ଚଳୀନ୍ୟ କେବେ-
କଲଣ ପାରିବଦ ହେଲ ସାହେବଙ୍କ ହୋଠ-
ରେ ଅବସ୍ଥାକ କଲେ ।

ରେଟକ୍ଷଣବାଦାରୁ ସେହି ଦିନ ଅପରାଧ କରିବା ହମ୍ମିବାରେ ସେଠା ତେଲଜୀନା ପରିଦର୍ଶନ କରି ପରିଶୋଭିତା ଓ ମୋଗରବନ୍ଧ ଯାମା ବେଶବାକୁ ବରେ । ଏହିକ୍ଷେତ୍ର ରେଡ଼ିମେଟ ଅନ୍ତରର ପ୍ରାୟର ନେତରକୁ ସାରଦେବ ଧୂମରୁ ଦେଖିବାରେ ଉପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଥିଲେ । ଲକ୍ଷକାଳାରୁ କରି ପ୍ରିଯ କଥାମେଲେ, ତେ ଯାହାକୁ ସମୟ ଦେଖାଇ ବୁଝାଇ ଦେଲେ । ଚାହେବକା ଦାସୁଲ୍ୟ ଦେ, ମେତାହୃଦୟ ମହୋଦୟ ବାହୁଦାମ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବିଦ୍ୟୁତର ଦୋଷାଥିଲେ । ତତ୍ତ୍ଵ ସମ୍ପ୍ରେ ପ୍ରାଣ ସ କାହା କାହିଁରେ ଦୁଃଖକର୍ତ୍ତ୍ବ ଘାରମୁକରେ ଲେପ୍ତ ରଖି । ଯହି ଅଜ୍ଞ ଦିନ ଲକ୍ଷକାଳାରୁ ପ୍ରାତିକୃତି ସମାପନ କରି କାଲେଏର ଲଗଭଗ ଛାଇ ପାଯୁ ଧାରୋଇବୁ ରହିବେ ହାତିମାଟା କାମକ ଭାଜ ପ୍ରୋତ୍ସହ ଓ ସେଠାରେ ଦେଉଥିବା କରିବା ବାର୍ଷିକ ପରିବର୍ଦ୍ଧକ କହିବା ମନ୍ଦାତ୍ମେଜମଳ କଲେ । ସେଠା କୁ ଲେଇବା ଆଜି ଅବଶ୍ୟକରେ ଯେଠା ବନ୍ଦନାକ୍ଷେତ୍ର ଅନ୍ତରର ଦେଶେକି କାର୍ଯ୍ୟ, ପରିକର୍ତ୍ତା-ପରାକ ଅଧିକା ହୋଇଥିବେ ମୁଦ୍ରାବାହିକ କେବଳ ଓ ମାନଗୀରଙ୍ଗ ମଧ୍ୟରେ ଉପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ

ବେଳେ ସାହେବ ଓ ଶ୍ରୀମତୀ ବଜା ବୈଶୁଧିକୀ-
ଥ ଦେ ବାହାରୁରୁ ସାମାଜିକାବ୍ୟାପ ଅଧ୍ୟ-
ସିଂହ କଲେ । ଅନ୍ତରୁ ଅନ୍ତରୁ ଏ ଦୟା ସ-
ମୟରେ ସେଠି ସଦରଆଳାରେ ଉପସ୍ଥିତ
ଦୋର ବାଲେଖର କୁରୁରୁଷ ମୁଖୀ ନା-
ମକ ଶ୍ରୀନାରେ କେନେଇ ଶୁମାର ଦୋଷରୁ
ଶୁଭଲକ୍ଷ୍ମୀ ଶ୍ରୀରାଧିକାରୁ ଯେଉଁ ଦୁଇକଣେବେଳେ
ଦୁଇକଣେ ବାହେବେଳେ କେବେଳକଣ ନେବେବେଳେ
ପ୍ରାଣ ରଙ୍ଗ କରିଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତିବିମ୍ବ
ହରୁ ଗୋଟିଏ ବୌଧାୟଦତ୍ତ ଓ ନଗନ
ତୁମ୍ଭେକୁ ଲେଖାଏ ମୁଦ୍ରିତ ସ୍ଵକାଳ ଦ୍ୱାରା
ପ୍ରୀୟ ଅବସରୁ ଫେର ଗଲେ । ମୁଧକାର-
ପକ୍ଷାରେ ପ୍ରାୟ ଏ ଏ ଆଳାଳ ସେଠି ସର୍ବେ
କେବଳ ବାର୍ଷିକ ସରବର୍ଷକ ବନେ । ଅପ୍ରକଟ
ପ୍ରାୟ ଏ ଏ ଏ ଏ ସମୟରେ ସର୍ବାୟ ରଙ୍ଗ ଏବେ
ମାନନ ଦେ ବାହାରୁରୁ ବାଚବ୍ୟ ତତ୍ତ୍ଵା-
ନୟ ଓ ଭାବୁର୍ବିଭାବୀ ସା ତତ୍ତ୍ଵାନୟ ସରବ-
ର୍ଷନ ବନେ । କୃଦ୍ଵିତୀକାର ପ୍ରାଣକ ଏ ଏ
ସମୟରେ ନଗର ଘରିଯାଗ ଦର ସେଠାରୁ
ପ୍ରାୟ ମା ଏ ଜଳ ଦୁଇବର୍ତ୍ତା ସ୍ଵରଗତିଥ ०-
ରେ ବଳ୍ମିନାମକ ଜାଗାରେ ଅର୍ପେହନ
ସୁଦର ଦୁଇଯମା ବଳିପତା ଅର୍ପମୁଖରେ
ଯାହା ବିଲେ ।

ରଣ୍ଧୁର-ବିଦୋଷ । ୮

ଭାବୁର ପ୍ରକାମେଳଇ ଗୋଟିଏ ସୁଧାରିତ
କାହାର ଓଡ଼ିଆ ଓ ଉଦ୍‌ବନ୍ଧମାଦର ଜଣେ ପଢ଼ି
ପ୍ରେରକ ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ବାବା ମେ ସମୟ-
ରେ ଘଠନାକାଳେ ଜଣାଇଥିଲା । ସମେପରେ
ହେ କାରଣଟ ଏହି ବି ଭାବୁର ପ୍ରକାମେଳ
କରେବାକୁ ନିଯମାନ୍ତ୍ରାବେ ଅପରାଧ କରାଯା
ଯାଇବୁ କାରାପାଦ କରି ଏହି କାରାପାଦ । ଧାର-
ାବା ଦେବବାକୁ ବାଧ । ଏଥାରୁ ବଜକର୍ମଗୁଡ଼ି
ମନେ ଏହି ଧାର ପ୍ରକଳନ ଦର ଆମ୍ବରେ
ଅନେକ କରିବନାହିଁ ଅବାୟ କରିବାକୁ
ଚାହୁଁତ ହେବାକୁ ପ୍ରକାମେଳ ଅବାୟ କରି
ହୋଇ କହେବାବରାଗ କଲେ । ପ୍ରକାମେଳ
ପ୍ରତିକର ଦରରେ ଧାର ଦେବବାକୁ ବାଧ ଏବା
ହାହୁଁ ଅଧିକ ଅବାୟ କରିବାର ଚାହୁଁ
ଅବାୟ ଏଥରେ ସଦେହ କାହିଁ । ଏହା ଛାଡ଼ା
ପ୍ରେତୀ କେବାଳ ବାହୁ ପ୍ରବୃତ୍ତାବ ଦାମକ
ନାମରେ ପ୍ରକାମେଳ କରିଲେକ ଦୋଷାରେଥେ
ଲାଥିଲେ । ସୁଧାର କିମ୍ବାକୁଟିର ବି ପ୍ରେ

ପ୍ରତିକାଳ ସୁପ୍ରସାଦର କଥେ ଅଣିଷ୍ଟୁ ଅଟିଲୁ
ବର୍ଷପୂର୍ବ ଶାର ବ ଉଦ୍‌ଦୟ କଲେ ଅମେ-
ମାଳେ ହୁଏ ଜାଣି ପାହି ଗାହିଁ । ମାତ୍ର ଦେଖା-
ନ୍ତକୁ ବରଣୀୟ କରିବାର ପ୍ରିର ହେଲା ଅଥବା
କେଉଁ ଦରରେ ପ୍ରଜାମାଳେ ଧାନ କେବେ
ଜାହା ସେ ଧାର୍ଯ୍ୟ କପିଦେଲେ ନାହିଁ । ପ୍ରଜା-
ମାଳେ ଦେବକାଳେ ବରଣୀୟ କରିବାରୁ ସର୍ବର୍ଥ
ହୋଇ ମନେ କରିଅଇଛୁ ସେମାନେ ଯାହା
କହିବେ ମାତ୍ରମେ ତାହା ଶୁଣିବେ ଏବଂ ଧାନ-
ବରଣୀୟର ବିଷ୍ଣୁ ନାହିଁ ଅବେଶ ନ ହେବା
ଏବଂ ମୁଗଳବନ୍ଦରେ ସରକାର ନଗବ ଛାଡ଼ା
ଧାନବାଗ ବଜାରୀ କେବାର ଶାର କ ଥିବାର
ଦେଖି ଦେମାନ୍ଦର ଅଗରା ହୋଇଅଛି ଯେ
ପ୍ରତିକଳ କରିରେ ଧାନ ଧାନ ଦେଖାଇ
ମେଗାଳିନ କାଥ ଦୁଇଛି । ଅଗରାକି ସେମାନ୍ଦର
ଏହି ହଟ ବାଜ ବିଦ୍ୟାରୁଛି ଯେ ଖଣ୍ଡା
ବରଣୀୟ ଅଗ୍ରୀ ବିଷ୍ଣୁ ଧାନ ଦେବେ ନାହିଁ ।
ଏଥୁ ପାଇଁ ରଣ୍ଯୁର ମେଳ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କିବିତ୍ତ
ହୋଇ ନାହିଁ । ଅଗରାକି ବୋଲିବାକୁ ଦେବ
ଯେ ମେଳ କରିବେ ଏହିବି ପ୍ରଜାମାଳେ
ଦାଢ଼ି । ବାପ୍ରବରେ ସେବେ ରଜକର୍ମରୂପଙ୍କ-
ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟେତିର ହୋଇ ପ୍ରଥମରେ ସେମାନେ
ମେଳ କରିଥିଲେ ତେବେବେ ଦେବାଳୀ, କର
ଖେତିହାର, ରହିବ ପ୍ରଗକାର ହେଲା । ଆଜ
ମେଳ କରିବାର ବା ଖଣ୍ଡା କ ଦେବାର
ବିଷ୍ଣୁ କାରଣ ନାହିଁ । ସେମାନେ ବିଷ୍ଣୁ ଧାନ
ଦେବେ ନାହିଁ ବୋଲି ବେ ବନ କରିଅଇଛି
ତାହା ଅନ୍ୟାୟ । ଧାନ ଫଳା କରିବାର ମାତ୍ର
ଚଲିବ ନାହିଁ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଶାକାବ ପରି ଏହା
କର ଖମାର ଲୃଷ ସମେଷ୍ଟ ଲାହୁ ଦେ
ବହିକୁ ଘଜିବାର କରି ତଳବ । ପୂର୍ବ
ଦିନୋକରୁଗେ ସମ୍ପତ୍ତ ତମି ପ୍ରଜାମାଳକୁ କାର୍ଯ୍ୟ
କରିଯାଇ ଧାନ ଯୋଗାଯୋଗାର କଣା ସେମାନେ
ନକ୍ଷତାରେ ହୋଇଥିଲା । ଅନ୍ୟରଙ୍ଗ ବିନୋଦ
ବିଷ୍ଣୁର ନିଆକ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଜାଳର ବିଷ୍ଣୁ
ଅପରି କରିବାର ଅନ୍ତରାର ମାହୁଁ ଏବଂ
କିମ୍ବାନ୍ତଃ କରିପରି ଅପରି ହୋଇ ନ ଆଇର
ସଜା ପ୍ରଜା ଭାବ୍ୟକୁ ସବଧା କରିବାକି
ବରଣୀ ଜୁଠିବ । ଧାନବାର ଏକବର୍ଷାର୍ଥିର
ମୁଲିକ ଧାନ ଦେବା ବୋଲିମି ପ୍ରକାରୁ ବାହୁ-
ଦୀର କଣା ନୁହେ ଅଥବା ପ୍ରଜାମାଳେ ଧାନ
କ ଦେବେ ବଜିବାର କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇ
ହେବ ନାହିଁ । ଆମ୍ବାନିଲକ୍ଷ ଦିନ୍ବୁ ହେଉଥିଲା

ଏ ଗଡ଼ିଆର ସୁପ୍ରସଂଗ ଧୀର ଭବତେ
କରୁଥିଲା ଦିବେତନା କରି ସ୍ଵର୍ଗପ୍ରକାରେ
ଜୀବିତ କରୁଥିବାରୁ ବରଂ ପରମାତ୍ମଙ୍କ ଧରିବା
ଦୁଇ ଅଧିକ ଜଳବାରୁ ଗଡ଼ିଆର ଶାନ୍ତିରେଣୁ
ଜମାଗତ ଲାଗିରହିଥିଲୁଁ ବଚା ପ୍ରକା ଭର୍ତ୍ତୁ-
ଦର ଦୋଷ ଗୁଣ ସମାଲୋଚନା ଫୁଲିବ
ଗୋଟିଏ ବନ୍ଧିତ ମୀମାଂସା କରି ଦମ ଲଭରେ
ଜାହା ପ୍ରତିଧାତର କରିଲେ ଶାନ୍ତି ଶ୍ରଦ୍ଧିତ
ଦେବ ଜାହିଁ ।

୩ ଶୁଣୁ କନ୍ଦଙ୍ଗାଶୋଇ ଦାସ ବାହାଦୁର ।

ସୟ ନିକଳାଶୋଭଦାସ ବାହାଦୁରଙ୍କୁ ହସ୍ତରେ
ଡିଶାମାତା ଦାରୁଗ ଶୋଭନାୟ ହୋଇ-
ଅଛିଲୁ । ତାଙ୍କ ପରି ସମୋର୍ଯ୍ୟ ସ୍ଵର ଆଜି
ମିଳକ ଏହିକର ଆଶା ମଞ୍ଚପିଲା କୁଳୀୟ ବୋଧ
ଦେଇଅଛି । ସ୍ଵର୍ଗ ବାହାଦୁର ସମସ୍ତ ଶୋଭ
ଦେଇକଲୁ ଦୁଃଖ ସାମରରେ ମନ୍ତ୍ର କର ଦେଇ
ନୂହିଲେ । କେନ୍ତୁରରେ ଯେଉଁ ପରିପରା
କରିଥିଲେ ତାହା ଅଭିନ୍ନ ଅଧିକ ହୋଇଥିବାକୁ
ତାଙ୍କ ସମ୍ଭାବରେ ସହ୍ୟ କୋଇ ଧାର କଥିଲା ।
ପରିପ୍ରେମର ଅଭ୍ୟାସକଣ ଦେଇ ଅବସେଷରେ
ବାକୁ ଅବାଳ ମୁଦ୍ରାପାତ୍ରେ ଘରିବ ହୋଇବାକୁ
ଦେଇ । ତାଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟକାରୀ ସେ କର
ଗଲେ କିନ୍ତୁ ଅପମଧୂରେ ଗମନ କରିଥିବାର
ସମସ୍ତେ ହୃଦୟରେ ଦହିଗାନ୍ତ ହେଉଥିଲୁ
ସ୍ଵର୍ଗ ବାହାଦୁରଙ୍କ ଅମରାତ ରୋଗରୁ କଳିଥା
ଦିଅୟେମ ଦୁଃଖ କମଣ୍ଠା ଦୂର କରିଥିଲା । କନ୍ୟା-
ର ଅକାଳମୂର୍ତ୍ତି ତାଙ୍କ ହୃଦୟରୁ ଚିନ୍ତାରେ ଦର୍ଶନ
କରୁଥିଲା । ଧାରିବାକ୍ଷାରେ ଧରିଦା ଅନ୍ତରେ
କରିଥିଲେ କମ କରିଥାଇ ଚନ୍ଦ୍ରା ବଳକୁହେ
ହୋଇ କ ହବାର ତାହାର ମୂର୍ତ୍ତି ହୋଇଥିଲା
ତାଙ୍କ କହିଥା ମୁଦ୍ରାପାତ୍ରକୁ ପେଧରୁ “ଆଜି
ବସ୍ତବ ନାହିଁ” ବୋଲି ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ
ଏହାକୁ ମନରେ ମଧ୍ୟ ଡିପ୍ରେସ କର କାହା
ହୋଇଥିଲା । ସେ ଅନେକବର ଉତ୍ସବରେ ଫେରେ
“ଏ ବୈମ ଜ୍ଞାନମ ହେବାର କୁହେ କାରଣ
ମୋର ମାତାକୁ ଏ ବୈମ ହୋଇଥିଲା ହେତୁ-
କେ ଅକେକ ଦ୍ଵିପାତ୍ର କର ଯାଇଥିଲା କିନ୍ତୁ
ଯେ କି ହେଲେ ତାହିଁ ଏହେତୁ ମୋର
ହୃଦୟରେ ଏହି ଅନ୍ତର୍ବା ଧୂରକଥା ମୁଦ୍ରାପାତ୍ର
କାହାର ହେଉଥିଲା” । ଅର୍ଥ କିମେ କାହା
ପ୍ରସଙ୍ଗେରେ କରିଥିଲା “ମେମୋର କହେ
ହେଉଥିଲା ମୁହଁର ହେଲା କହିଲ ଯାଇ ବନ୍ଦୁ

କାନ୍ତପମାଳକୁ ଦେଖିଥାରିବ କାହିଁ, କାବର
ଏ ଅମା ମୋହର ଦିଲ୍‌ କମ୍ ଦେବିଥାର ମଞ୍ଚ
ଅଣ୍ଟାୟଶବ୍ଦ ସଙ୍ଗେ ଦୋଷଥିବା କାର୍ଯ୍ୟକଲାପ
ସତର ମନେ ଘର୍ତ୍ତାରୁ” । ମାର ମନରେ ବେ
ଏପରିବାର ଅଧିକା ଦୋଷଥିଲ କାହା ତାକର
ପ୍ରିୟବକୁ ବାହୁ ନିଧ୍ୟସୁଦରଦାପର ଜଳଟକୁ ମୂରି
ଦୂରଦର୍ଶପ୍ରତିବ୍ୟାହୁ ଏ ସେହି ପଡ଼ ଲେଖିଥିଲେ
ଜହିର ଯକ୍ଷ ବୋଧ ଦେଉଥାରୁ । ସବୁ କାବା-
ଦୂରଜ କୁର ତାକର କିମାର ଦୋଷଥିକର
ସେ ହୃଦ ଦିକଥିଲେ । ସେ ହାତୁ ଧରିବେ
ତାକ ବନ୍ଦୁବାତୀରୁ ଶିରକବାୟୁ ପ୍ରତିଶ ଦିରି
ତାକର ଯୁ ବାଲକ କାନ୍ତପାଳ କର ପ୍ରତିଶ
କଷତାରୁ ହେବ ପ୍ରାର୍ଥିକା କର କାଲଅଛନ୍ତି ।
ଅଣ୍ଟପମାଳକ ତାକର ଶେଷ ମନୋଭାବ ପ୍ରତିଶ
ଦରଖାରୁ ଅନ୍ତର ମନେ ଦୟ ତାକ ପହିଦାର
ନିମ୍ନ ପ୍ରକାଶ କଲି ।

Angul,
3rd April 1594.

My Dear Madhoo,

In a better place and under better medical treatment I might perhaps have recovered, but here there appears to be no chance. I feel that I am gradually sinking and I fear I shall have no opportunity of seeing you again. As I said before it is the fever that is consuming me. So while I am able to hold a pen I write this to bid you farewell. My last request to you is to be a son to my good wife and a father to the children. See that Naba is somewhere provided and Bira receives good education.

Yours affectionately,

Sd. N. K. Das.

ବୁଦ୍ଧ ବାହାରେ ପ୍ରଥମରେ ଅମନାତ ସେ
ଗରେ ଧାତ୍ତିର ମୋଳ କୁଦିରେ ୫ ଚିନ୍ମୟରେ
କମଳ ଅହମହ ଦୋଷ ଗଲେ । ଏରେ ମେ-
ସେବ କୁଦିନୁ ଅଧିକାର କରିବୁ ସେ ମୁହଁ
ମୁଖରେ ପଢିବ ହେବେ । ଧାତ୍ତା ସମୟରେ
ଭାଙ୍ଗି ଧରିଦାରବଳ ସେବାରେ ଉପରୁ ଥିଲେ
ତେବେଳ କେବଣ୍ଠିକ ସରଜାନ୍ତାର୍ଥିରେ
ପ୍ରାଣାନ୍ତରିତ ସହାଯ ତ ହଣ୍ଡା ପାଇ ନ ଥାଇ
କିମ୍ବା ସେବା କାର୍ଯ୍ୟରେ ଘୋର ଦେବକାନ୍ତି

ଅସମର୍ଥ ଦୋଳନ୍ତିଲେ କିନ୍ତୁ କିଏ ଜୀବିଥିଲେ ଯେ
ଶାକର ଅକାଳରେ ବାଲ ଦେବ ? ଅନୁଗ୍ରହ
ପଢ଼ରେ ଯେପରି ତଥ୍ୟା ଦେବାର ସମ୍ମାନିତା
ବା ବା ଦୋଲନ୍ତିଲେ । ଭଟକରେ ହଲ ଚିକିତ୍ସା,
ଜୀଗ୍ରାୟ ଥିଲେ ଯୁବା କାଳବନ୍ଧରୁ କଟକ ହର-
ବରୁ ଅଧିବାର ଉଦ୍‌ଦେଶ ଦେଇଥିବାର ଶଶିଲେ
କାଳର ପଥର ଅଥବା ଅଶ୍ଵ ଦେଇଥିଲେ !
ମୂର୍ଖବନ୍ଧପ୍ରାଣବାନରେ ପ୍ରଦାନ ସମ୍ମାନ ଯୋଗ୍ୟ
କଟକ ସକା ମାନ୍ୟରେ ସର୍ବଜ୍ଞ ବାରସରୁ
ତବିଲିକାର ବାବ ତାର୍ତ୍ତିରାଜିତିଲେ କୋ-
ଠିକୁ ପଣ୍ଡିତଙ୍କୁ ସାଥୀ କରିଥିଲେ । ଖୋଲାରେ
ପ୍ରବେଶାଳନରୁ କ୍ଳବ ଦୂରି ଦେବାରୁ କଟକରୁ
ସାରିଥିବା ଗାଡ଼ି ଅଛି ଫେରୁଲ ଅଗା ଦେବାର
ଅଳ । ସେହି ତଥି ଏଥାରେ ସମୟକୁ ଘର
ବାହୀରଙ୍କ ଧୀତା ମାରୁଥିବ ଦେବାର ତଥା
ମାରିଥିଲେ । ତଥ୍ୟା ସଥାବଧରେ ଦେଲେ ସୁଜ୍ଞ
କଥିରେ ହୋଇଥିଲେ । ସହ ଦେବ ପ୍ରବେଶକ
କାଳର ଏହି ଅଶ୍ଵର ସମ୍ମାନ କିନନିଷ୍ଠନି ସହିତ
ଅନିଆଜେ ଛାତିତ ପାଇଲ । ନୟ କାହାରୁ
ମନ୍ତ୍ର ପୂର୍ବମରରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଭାଜାର ଦେଖି-
ଥିଲେ ଓ ରାଜରବ ନାମୋଜାରଙ୍ଗ ପୂର୍ବକ ପେଣ
ବିଦୟୁତ୍ ପ୍ରକରଣ କରି ହୃଦୟମରୁ ଲମଜିକଲେ ।
କାହାର କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅବାଳ ଦୂରି କରିଗା ବ୍ୟାହ
ପରିବାଶ ସମୟେ ସକୁଞ୍ଜ ଥିଲେ । ଶ୍ରବନ
ଅଛି ସେ ଯେଉଁ ଦେବ ସମସ୍ତଙ୍କୁ କୁପ୍ର
ବିଶେଷରୁ କାହିଁ କିନ୍ତୁ ଏ ପ୍ରବାଦର ଦେଖ-
ନିଶ୍ଚ ଦେବନ ଏଥାହାରେ ଦେଖି ପାଇଥିଲେ । ଶାକ
କାଳର ସଥ କୌରବ ଦେବନ ଛାତି-
ରାଜୀରଙ୍ଗରେ ଅବକି ଶୁଣି ଲାହି । ଗବହୀମେଳ
କାଳର ପରିବଶାଳୀ ଦୂରି ଏହି ଏହିରେ ସକୁଞ୍ଜ
ଦୋଲ ତାଙ୍କୁ ୩ ୧୦ ଲା ଦେବଜର ଦେବଜୀ-
ଜୀବରୁ କଣ୍ଠେଟାଟି କମ୍ପିଶୁର ସଦ ଧର୍ମକୁ ଜୀବନ
କରିଲମ୍ବିଲେ ଓ ସମୟରେ ମୋକଳାହା-
ରଥରୁ ମାନ୍ୟରେ ପକକ ଦିନର ବସିଲାତବ
ଏପ୍ରବାର ଅଗା ନରିଥିଲେ । କାଳର ମୁହୂରେ
ଦେଇର ଓ ସରବାରର ବିଶେଷ ଗତ
ଦୋଲଥିଲୁ । ଗବହୀମେଳ ଏହାର ମୁହୂର
ସମ୍ମାନରେ ଅବକି ଦୂରିଲ । ଏହାର ମୁହୂର
ସମ୍ମାନରେ ଗବହୀମେଳର ସେ ଦେବର ଗତ
ଦୋଲଥିଲୁ ଏହା କଣ୍ଠେ ବିଶେଷ ହୁଏ ।
ସେହିକେବା ଏହି, ତେ, ଏହି କଟକ

କାରୁ ମଧ୍ୟ ସୂଦଳ ବାଷପ ନିକଟରୁ ଲେଖିଥିଲା
ଶୋଭପୁରୀ ଏହରୁ ପ୍ରକାଶ ପାରିଥିଲା ଧାର-
କଳୁ ଅବଗତ କିମ୍ବା ଗାହା ନିମ୍ନେ ପ୍ରକାଶ
କଲା ।

Dacca
11th April, 1894.

My Dear Mr. Das,

It is with the greatest sorrow that I have just heard of the death of Rai Nanda Kishore Das Bahadur at Angul. I received from him a letter a few days ago in which he stated that he was ill and I wrote at once to the Commissioner asking him to suggest arrangements to meet the case: but all alas! too late. His death is an immense loss to the service and to Orissa whose most distinguished Representative he was. No Government servant ever devoted himself more faithfully to his work. I had always hoped that he would have been Collector of one of the Mogabandi Districts during the latter years of his service and I am quite certain that he would have discharged the duties admirably. His career has been prematurely cut short and it may be said of Nandakishore if of any man that he sacrificed himself to the call of duty.

I hope you will convey to his family my sincere condolence for the irreparable loss they have sustained.

The whole Province of Orissa will sympathise with them in their trial.

Sd. H. J. S. COTTON.

ଦେଖୁଁ ବ୍ୟାକାନ୍ତରୁଙ୍କ ଶାବଦାର୍ଥୀର
ବନ୍ଧୁର ହୋଇ ଅଜ୍ଞାନ ଓ ଜ୍ଞାନରେ ପରିଚାଳନ
କରି ପୂର୍ବ ଯାଇଲୁ ତଥାକାଳ କରିବ ଆମର
ହୋଇଥାଏ । ଶାବଦାର୍ଥୀର ସିନ୍ଧୀ କଥରେ ଓ
ପଥାବମାର୍ଗରେ ଗ୍ରାମଠାରେ ସମ୍ମନ ହୋଇ-
ଥିଲା । ନୃତ୍ୟର ଦିକ୍ଷବନ୍ଧୁ କ୍ରାନ୍ତି ସ୍ଵପ୍ନିତ
ହୋଇଥାରେ । ଏହି ପିତାଙ୍କ ଶାବଦାର୍ଥୀ ବନ୍ଧୁର
କଲେ । କର୍ତ୍ତ୍ତମାନ ଅପ୍ରଯାପନର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ
କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅଗ୍ରତର ହେତାଳ ସମୟରୁତ୍ଥିଲା ।
ଶୁଣୁଣାବୁଦ୍ଧର ଅମ୍ବାକଣ୍ଠର ଚନ୍ଦ୍ରଶାଖୀ
ଦେବତା । ଅହେବ ରାଜକ ଏହି ଦେବତାରେ

କୁଳାବାଚୀ ରେଣ୍ଡବେଲ୍‌କ ଆର୍ଦ୍ଦ ହଲ୍ ଦେଖିଲୁ ବେଳେ
ଅପା ବାଯାଙ୍କ ବନ୍ଦିଙ୍କ ମୁଦ୍ରି ପଦିଲେ ଶିଥିଲୁ ବେଳେ-
ଅପାରାଜୀତ କାହିବାକୁ ଦେବ ।

ଅହୁମାର ନିଜବାର ଏହି ପୃଷ୍ଠାକୁ ବେଳେ ପାହାରେ ସବୁଥାର
କଲେ ଦେଖିବେ ଶିଖ ଯିବୁ କବି ଶୋଭାର ପଢ଼ କିବୁ ଦୂର
ଦେଇବ ତାହାରରେ ତଥି ପ୍ରତାମ ସବଚାରୁ ଜୀବ ଦୂରକାର
ଯେ ସମ୍ମାନକାରୀ ଏହି ବିଜୟରେ କହନୀ ସହିତ ତଥା ଦେଖାଇ
ପ୍ରାଣଦାସ କବି ଅନୁଭୂତି ଦେବକିର କି କିମ୍ବା ଏକ କୁଟୀ
ବାବୁଦାରେ ଶୋଭ ସମ୍ମାନ ପାଇଲୁ ଏହି ପ୍ରାଣଦାସ କବିର
ଅଛୁଟ ଏହିବୁ ଜୀବକର ସହିତିରୁ ବିଜୟରେ ଦେଇ
ମନ୍ଦ ଅଛୁଟ କି ହୁଏବ ଦିନ୍ଦୀ ।

ଦେଖାନ କହିଛୁ ମୁଣ୍ଡ ଅନ୍ତରୀ ହୋଇ କି ଯାଏ
ପାରୁ ବର୍ଷାଜ ଶୁଭିର ୨୩ ୧୯୫୫ ହୋଇ ପୂଜାରୀ
୧୩ ବସନ୍ତରେ କିମ ହୋଇ ଥାଏ ଏହି ଉଚ୍ଚମାତ୍ର କିମ୍ବା
ବସନ୍ତର ତମଙ୍କେ ଦେଖାନ କିମ ହୋଇ ହୁଏ ତୁମ୍ଭାର
ମେଘର ଦୁଇତଳ ମୁଖ ପରି ଝୋଲେ ଏକଣ ଦେଖିବା
ଦେଇବ କଥାକ ମୁହଁମାନବର ଦେଖିବା କିମ ହେବ ଏହା
କଥାରେ ଦେଇବମାନ କିମ ହେବ ।

ଏଠା ଦେଖିଲୁଗାରେ ତୁ କିମ୍ବା ମୋହନଙ୍କ ଘେରେ
ଦେବକାରୁ ଯାଇ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଦେବ ଅଭ୍ୟାସକଳ କୌଣସି
ଦେବକଳ ଦେଖିଲୁ ଦେବକ କାର୍ଯ୍ୟ ଏଥି ପ୍ରଦେଶ ପରିଷାରେ
ଦେବକଳ ଦେଖିଲୁ ମାତ୍ର ମରନ ଦେଖିଲୁ ଏହି ମାତ୍ରକ କଳ
ଦେବକଳ ଦେଖିଲୁ ମାତ୍ର ମରନ ଦେଖିଲୁ ଏହି ମାତ୍ରକ କଳ
ଦେବକଳ ଦେଖିଲୁ ମାତ୍ର ମରନ ଦେଖିଲୁ ଏହି ମାତ୍ରକ କଳ
ଦେବକଳ ଦେଖିଲୁ ମାତ୍ର ମରନ ଦେଖିଲୁ ଏହି ମାତ୍ରକ କଳ

ପ୍ରେସର୍ସନ୍ ।

ପଢ଼ୁଥେବଳେ ମହାମତ ନିମନ୍ତେ ଆମେମାକେ
ଦସୀ କୋହି ।

১৫৮

କିମ୍ବାରୁପ କରିବୁ ପାଇଁର ଅଧିକ
ଜୀବିତକାଳ ସହିକାରୁ କର ଚିରବାରକ ନାମ
ଦିଲା ହେବେ ।

ହରକୁ ପ୍ରଗମା ଦଳପୁର ପ୍ରାମରେ ଝାଲି
ଫାଟଦେଖ କନ୍ତୁକାଳରୁ କର୍ମମାର ସ୍ଥବାର
ସ୍ଵାଧୀନିଲକୁ ଜୀବ ଅଛି । କନ୍ତୁ ଦେଶକର
ମନ୍ଦର ଅନେବାକେବ ଧନୀ ଓ ବନ୍ଦୁମୋହନ
ସାକ୍ଷାଯିତରେ ଅଜଳୁ ପ୍ରାୟ ୭୦ ଟି ୭୦ ବର୍ଷ
ଦେଇ ଅରମ୍ଭ ହୋଇ ଅବସ୍ଥ ନିଃଶେଷପୂରୁଷ
ଅନ୍ତର୍ଗତହୋଇ ଲାହୁ—ବିଶେଷଜ୍ଞ ଦେଇଲବେ
ତୁଳ ଲାଗିଲ ପ୍ରଭାର ବର୍ଣ୍ଣଯୋଗନ ଏହି ଗନ୍ଧ
ପ୍ରାଚୀର ଦୂଠ ଜା ଦେଶକ ଦେଇଲ କମ୍ପି
ଦେଶମିହାର ଅଗନ୍ଧୀ ଦେଇପତ୍ର ପୁଣି ଜା
ଦେଶକର ଦେଇଲ ସମ୍ମରେ ଗୋଟିଏ ସ୍ଵର୍ଗ
ପତ୍ର ମନ୍ତ୍ର ସ୍ଥିଲ ପାଦା ଗତ ଉତ୍ସୁକବ ଗୋ
ପାତ ଦେଶରେ ଦୁଃଖପାତ୍ର ହୋଇଥିଲ ଏହି
ଶତାବ୍ଦୀର ଉତ୍ସାର ଲାହୁ ଏହି ପୁରୁଷଙ୍କ

ଅନ୍ତରୁଳିତା ଶୀଘ୍ର ସମ୍ବାଦ ଲାଗେଲେ ପୂର୍ବତିଥି
ଦେବକାର ସମ୍ବନ୍ଧ ଏହି ସମ୍ବାଦାର୍ଥ୍ୟ ଅର୍ଥାତ୍ କିମ୍ବା
ଦେବ ଥାବୁ ନାହିଁ । କାରଣ ଏ ଦେଖାକର
ଯେ ଏକାତ୍ମ ଏହି ଚର୍ଚ୍ଛବି ନିଜମାତ୍ର ତଳବା
ପ୍ରତିକି ସମ୍ବନ୍ଧ ଉପବେଳେ କାର୍ଯ୍ୟମାଳ ଏହି
ଅଧ୍ୟାତ୍ମ ଦେବା ଅମ୍ବନ୍ଦି—ତେଣୁକର ଅମ୍ବନ୍ଦି
କେ ଏ ଦେଖନ ପରିବ ନିକଟରେ ବର୍ଷାପତ୍ର
ବହୁଲୋକ ଓ ଚିତ୍ରାଳ ତଳାର କାନ୍ଦିଗୋଟିଏ
ଏବଂ ଦୂର ଆଳାଇ ସଃ ଜନ୍ମଦେବୀର ପ୍ରଦାନକି
ବହୁତରେ ବୋଲିଏ ସମ୍ବନ୍ଧ କିମ୍ବଲିବିବ ପ୍ରସ୍ତୁତ
ବମାନ ଥାର୍ଥ୍ୟ କରିଥିବୁ । (୫) ଦେଇଲିବ
ତଳ ଦ୍ୱାରିବ ଏହି ସଥାପ୍ନୀକରେ ପ୍ରକଳି
ବିଷବ । (୬) ସମ୍ବନ୍ଧର ବିଶ୍ଵମତ୍ୟ ନୁହି
ଜୟାର ଦେବ । (୭) ପୂର୍ବତଳ ଅଛାଳିବ
ସମ୍ବାଦ ଦେବ । ଏହି ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟମାଳ ବେଳେ
ଜମନ୍ତେ ପ୍ରାୟ ସହସ୍ରାଧିକ ଟବା ଲାଗେବା
ଅମ୍ବନ୍ଦି—ମେଥନମନ୍ତେ ସାଧାରଣକ ସାହାର
ଅବଶ୍ୟକ ଅଭିଏକ ସମ୍ପୁର୍ଣ୍ଣ ବହୁଲୋକମାତ୍ର
ବିଶେଷତଃ କଟକଷ୍ଟ ଦବ ଓ ଅନୁଲୋକମାତ୍ର
ପ୍ରାର୍ଥନା ଯେ ମେମନ୍ତେ ଶାନ୍ତିକରି ଭାବ
ଦେବ କାର୍ଯ୍ୟ କରାନ୍ତି ନମନ୍ତେ ଅନ୍ତରୀ ଅନ୍ତରୀ
ପ୍ରାନ୍ତକୁ ପ୍ରଦାନ କରିବାରି ମୁହଁବସ୍ତ ଦେବ
ତେବେବୁ ।

ପ୍ରକାଶ ଆହଁ ସେ ଶୀ ଦେଖାଇ ଦେଉଛି
 କାର୍ଯ୍ୟ ବିମନେ ଯେଉଁମାତ୍ରକ ପଠାଇବେ ସେ-
 ମାତ୍ରକ ବିନୁଠିବଣାକୁ ପଠାଇଲେ ଘରେମାତ୍ର
 ଥାଇପାଇବାରୁ ।
 (ଦ୍ୱାରାଜ୍) ଶୀ ଉତ୍ସାହିତରେ ଧାରା କଥାଗଦ୍ବା
 । ୫ । ହନ୍ତପତ୍ର

ମାତ୍ରବେଳେ ଶକ୍ତିପୁଣ୍ଡ ଦ୍ଵାରା ଅନ୍ତର୍ଭାବ ସମ୍ପଦ
ଓ ମହାଧୟ ଉତ୍ସାହରଣଜ୍ଞ—

22129 1

ଭାଲୁ କୁମାର ସନ୍ତତିର ଜଳମ ଦଳସେ
ଅତୁଳ୍ୟ ସ୍ଵର୍ଗତା ଯନ୍ମତା ପଥର ଜମଦାତ
ମୋହାରୀମନବାସି ଶା ଉତ୍ସନ୍ଧବରୂପନାଥ ମା
ମନୁଷ୍ୟ ମହାତ୍ମାଚନ୍ଦ୍ର ଦୀଙ୍ଗମ୍ୟାହର ଧ୍ୱନି
ସୃଜନ କର୍ମ ସମ୍ମାନତ ଗୋଟିଏବି । ଉତ୍ସ ଦ
ହାନୁବଦ୍ଧକ୍ରିୟା ଯେଉଁର ସମାବେଦ ସହିତ
ଏହି ବାର୍ତ୍ତାରେ ନିର୍ମାଣର ଚରିତ୍ରାନ୍ତି ପାଇଁ

ଅନ୍ତରେ ଅପ୍ରକାଶିତ ସମସ୍ତ ଉତ୍ତରାଜ୍ୟ ଜ୍ଞାନବାଚି
ମୁଦ୍ରଣରେ ବୌଣି ଉପଲବ୍ଧରେ ଏହାମୁଖ
ସମାଚେତନ ଦେଖା ଲେବାରିଥ୍ୟ ଲାଗିଛି ଯେ ଏ
ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ମହାଶୟକୁ କରଣ୍ଟ ତୁଠା ଶମାଳ
କାହିଁ ଅର୍ଦ୍ଧଶାଖା ମିଶ୍ର ମହାଶୟ ମୁଣ୍ଡଳା ମଧ୍ୟେ
ଅଣ୍ଟିଗାହ ନମର୍ତ୍ତିତ ବ୍ୟୋଲେକମାଳଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ
ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଅହାସବର ବନ୍ଦୋବସ୍ତୁ କରଇ
ଧ୍ୟାନେ ଏକ ଉତ୍ତରାଜ୍ୟ ଦକ୍ଷତରେ ତଥାଟିକ-
ଗୀ ହାତା ସ୍ଥାନରେ ବିବାହାତ ପ୍ରକଳ୍ପିତରତା
ପ୍ରସତ୍ତ କରିବିଲୁ ତାହାରଙ୍କ ମର୍ମା ନୂଳ ଥିଲା
ଦେଖି ରଘୁରବଗୀ ଦକ୍ଷମାତ୍ରକରେ ପ୍ରାଣି-
ହେଲକ କିଥା ପ୍ରସାଦନ କରଇ ଥିଲେ । ଅ-
ତଥର ଅଗନ୍ତୁବ କୁର୍ରାଗା ଓ କରୁଦୁମାକଙ୍କ
ପ୍ରକଳ୍ପିତ ବହି ବନ୍ଦୋବସ୍ତୁ କରଇ ଥିଲେ । ତଥା
କୁର କଳମାତ୍ର ସାମାଜିକ ଅବଧିଜ୍ଞାନ ବାଳ-
ଦେଖିରେ ପ୍ରସତ୍ତ ହୋଇଥିଲା, ଏହି ବାଳମ-
ହୋଇଦରେ ପ୍ରାଣ୍ୟ ବିଦ୍ୟପ୍ରାଥମିକ ବାଳଙ୍କ ଉପ-
କର ହୋଇଥିଲେ । ମର୍ମପୂର୍ବେ ଏହାକିମ
କେବେଳ ଗୋଟି ସକ୍ଷମିତ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧରେ ଅ-
ଚୋଇଥିଲୁ କିମ୍ବୁ ହୋଇଥିଲା । କାପୁ କରେ
“ ସାମନ୍ତର୍ଯ୍ୟ ମହାଶ୍ୟକ ” ଏ ତୁଳିଯ ଧରିଲା
ଦେବାଳୁଗ୍ରାନତପ୍ରକାଶ ସାରି କରିବାପରି ଦେଖି
ଏ ଅକ୍ଷରରେ ପିତାମାତ୍ର କରିଲ । ଏବେମିତି ବା-
ର୍ଦ୍ଧ ବକଳ ଏହାମୁଖ କଂକି ମନକର ଅନୁଭୂ
ତ ଥିଲେ । ଅମେଃମାତ୍ର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏହି
ପ୍ରାଣିକା କରୁଥିଲୁ ଯେ “ ସାମନ୍ତର୍ଯ୍ୟ ମହାଶ୍ୟକ ”
ଏହିପରି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅନୁଭ କାର୍ଯ୍ୟ କରି
ତ ବିବାହମାର ସମ୍ବନ୍ଧ ପଦାଳ କର ଅନୁ-
ଭ୍ୟ କରିଦାର ମର୍ମପୂର୍ବ ଅବର୍ଦ୍ଧର ଦେଖିଥାନ୍
ନୁ ଏକ ଯେଉଁହାର ଅନ୍ତରେ ତାହାକୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ତରନ୍ତୁ—କର ।

କାନ୍ଦିମଳ }   କାନ୍ଦିମଳ
ମୋହା }   କାନ୍ଦିମଳର କବିତା ଏଣ୍ଟିର ।

10. The following table shows the number of hours worked by 1000 workers in a certain industry.

—
—

—
—

CCCOLE

Digitized by srujanika@gmail.com

କେବଳ କୋ-ପର୍ଟି ଦାଖଲ

ମୁଖ୍ୟରେ ହେ—ଯାଇ ପଥାର ।

100-49140

ପ୍ରକାଶବାକେ ଦେ—ମେନ୍ଦିନୀ
— ୧୯୫୩୧୨୧

କୁ ଏହି ସବଳେ କେ—

ପୁରୁଷାତ୍ମକ ତୋର ଅନ୍ଧାଳ ଦୂର
ଅଛୁ ତେହୁର ଉପେ ହୋଇଥି କବ ହେ—ତେହ ହଲକ
ପୁରୁଷେ ବହିବାର ଅସା ପ୍ରସାଦ ହେ—ହୋଇ ହରବୁଝା । ୧
ଏଇ ଗାଇ ତୋ ଦମା ପିଲିବର
ଯୋଗ ହଣାହି ନମଟ ହୋଇଥି ପ୍ରସାଦ ହେ—ହୁବ ହରଲେ
ଯେହ ବସନ୍ତ ବିଜନିଲେହର ହେ—ହୁବ ପରିବେ । ୨
ଶାସକଦିଗ୍ବାବଳୀ ପୋରାର ସହି
ଆସସନ ହୋଇଲେ ପ୍ରସାଦ ହେ—ହୋଇ ହସର
ବସନ୍ତ ସ୍ଵର୍ଗ ଦାନ ପଞ୍ଚାମେହ ହେ—ହୋଇ ହସର । ୩
କବି ମୁଦ୍ରିତ ମୟ ପ୍ରସାଦ ହେ
ମୁଦ୍ରିତ ହେଲେ କବି ଅପରାଧକ ସେ—ପରିଲେ ଥରେ
ମୁଦ୍ରିତ କରିଲେ କରିବେ ତମ ସେ—ଅହିଲେ କରେ । ୪
କରିବି କବି ହେ ଅଧି ପାଇବ
ହସର ପାଇ ପାଇ ଦରା ଅଧି ସେ—ମୟ ହେ ପାଇର
ଅଧିରୁ ପାଇର ସର ବାହାର ହେ—ମୟ ହେ ପାଇର । ୫
ଅଧିରୁ ପାଇର ପାଇର ତ କୋଳାହଳ
କାହିବିଲେ ତୋର ଶବାନାଳ ହେ—ପଦେ ବନଳ
ହୁବ ନ ଥିଲେ ହେ ଅଧାରଳ ହେ—ପଦେ ବନଳ । ୬
ହେତେ ହେ ପ୍ରସାଦ ହେ
କରଇ କେହି ପାଇ ଅଛୁମାଗଲ ହେ—କେ ପଗୋଥକ
ହେ ନୟକ ପ୍ରସାଦ ହେ—କେ ପ୍ରକୋଥକ । ୭
ନୟକରିଲ ହେତେ ମହିଳାର
ନରହିତର ସଙ୍ଗେ ତୋର ରଖିବ ହେ—ମହିଳରି
ନରହିତର ନନ୍ଦ ପାଇ ବନର ହେ—ମହିଳରି । ୮
କୁମା ପରମାଦ କ ହସର ଅଧି
ଶାକଶିରେ ବନ୍ଦ କି ବନକାର ହେ—କରି ବନ୍ଦ
କରି ମାଟି ପୁଣା ବନଦିଲକ ହେ—କରି ବନ୍ଦ । ୯
ବନଦିଲ ତୋର କରି କରି ପରକା
ଠେଲା ଦେଲେ କରି ଶୁଣିଲେ କରି କରି ହେ—କରି ବନ୍ଦ । ୧୦
କରି ମୋ ନନ୍ଦ ପାହା ଏଇ ବା ଦେଲ
କାଳେ କରି ପେତକ କାଳ ସେ ଏଇ ହେ—କରି କରି
କରି କାଳରୁ ପଦ୍ମ ନ କର ହେ—କରି କରି
ଗୋଲାହଶୁତ ପଦ୍ମ କରିଲାହକ
ତୋର କାଳରୁ କାଳ କାହି କରି ହେ—କାଳ କରିଲୁ
କାଳରୁ ଅକୁଳର ଦେଲି ପଦ୍ମ ହେ—କାଳ କରିଲୁ । ୧୨
କାଳ ସୁମୁଖେ ହେ ତୋର ପଦ୍ମ
କାଳ ପଦ୍ମରୁ ପୁରୁଷରୀ ଗୋର
ପୁରୁଷ କରିଲେ ହୋଇ ସେ ତୋରକି ହେ—କରି ପଦ୍ମରୁ
ତେବେହେ ମହାପାତ୍ର ପରିବ ହେ—କରି ପଦ୍ମରୁ । ୧୩
କରି ମନର ହେତେ ଘର ଏଥାମେ
ଥରେ ଏ ବାଣୀ ସୁନ୍ଦରାତ୍ମକ କରି ହେ—କରି ରଖେ
ଧରିଥର ଧରିଥର ଧରିଥର ହେ—କରି ରଖେ । ୧୪
ଆମ ପାର୍ଶ୍ଵର ପାର୍ଶ୍ଵର
ଧରି ଧରି ପୁରୁଷ ଆମ ହେ—କରି ଧରି
ଧରି ଧରି ଧରି ଧରି ହେ—କରି ଧରି

କେବେଳକରି ମନେ ଥାଏଇ ତେଣେ କୁହ କଥା ଦେଖା
କୃଷ୍ଣର-ଠା ଲାହ ସେ କବଟ କେବଣା କହାଏ ମୋର
ବହୁ ଉପର ସମ କିମଣ୍ଡର, ପ୍ରସାର ସଙ୍ଗର,
ସରକାର ଦରକାରେ ପରିବର୍ତ୍ତ ହନ କିମେ ମନରାତ୍ର
କେର୍ତ୍ତ ଅମୀଶି ଦୟାତା ତତାଶ ମୁହଁନ ବହୁ ତୁମ୍ଭ,
ନରେତ୍ର ଜୀବିଶେଷ ପଦ କାହିଁ ହ ଯତ୍ତ ଦେଖିପର
ଲାଗଇ ଯେ ପଦ୍ମମ କି ଧାରୀ କିମେ ତାରୁକର ଧର,
ବାହାର ଶିଶୀ ରହିଲେ କି ବହି କାହୁଗଲେ ନମ୍ବାର !
ଏହି ଶୁଦ୍ଧ ହୃଦୟାଚାର୍ଯ୍ୟ କି କାହିଁକି ହେଲ୍ପେ ନେହୁଁ
କରିଲାଏବୁ ବହୁ ଅଭ୍ୟକ୍ତର ପରିପଦ ଜମିପରା
କିମେରେ ଏଥି କିମେ କହିଲା କାହିଁ କେବୁ ନେହୁଁ,
ଅନୁଗୋଦ ଥାଏ କିମେ କହାର କରିଲେ ଯବଦେବ
ଶାରିକ କେତେ, ବାଣୀ ଲାଈ ଲେଖେ, କରୁନ୍ତି, ଲେଖିଲୁ
ପଞ୍ଚକୁ ସେଧା, ତେଣୁ ଦେଇ, ଦେଇପକ ପ୍ରାଣଧର
ଏତି ମାତର ସମ୍ମାନାତ୍ମ ମିମ ମୋରରେ ବହୁରତ,
ଏହେବୁ-ଏହେବୁ ଶାନ୍ତି ନିର୍ବିର ନାଶର ଏ ହାତାବାରୀ

କଞ୍ଜାପନ ।

ଶ୍ରୀମଦ୍

କରିବା କିମ୍ବା କୁଳ ସହୁ ଶହୋଲ
କିମ୍ବେ ମାରିବ ଟ ୧୯ ଟା ଦେବନରେ ଏବା-
କଥ ପଣ୍ଡିତ ଅବସ୍ୟକ ଯେଉଁମାତ୍ରର ଉଚ୍ଛରେ
ସମ୍ବନ୍ଧୋଳର ସେଷ ପଞ୍ଚମରେ ଜାଗିନ୍ଦ୍ରାମୋର
ଆଶକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବନ୍ଦବନ୍ଦିଗା ଲଭ କରିଥ-
ନ୍ତର ସେମାନଙ୍କର ଅବେଦନ ଅବଶୀଳ୍ମୁ
ଦେବ--ବାର୍ଯ୍ୟପ୍ରାଣିମାଳେ ସ୍ଥାପ୍ତ । ପ୍ରଶାନ୍ତାପ-
ତର ଅନୁଷ୍ଠାନିକ ସହିତ ନିମ୍ନାସରକ୍ତାରୁକ କରି-
ଟକୁ ଉପର ଅପ୍ରେକ୍ଷନ ମାର ଯା ୨୦ ଜଳ ମଧ୍ୟ-
ରେ ଅବେଦନ ପଡ଼ି ପ୍ରେରଣ କରିବେ ପଣ୍ଡି-
ତମହାଶୟକର ବାସଗୁବ ଲକ୍ଷ୍ମୀକର ଦିଅ-
ଯିବ-ରୁ ।

ଶ୍ରୀମତୀ କୋଣାର୍କ,
ନାନେଜିର କର୍ମୀ ବନକା
ପୋ : ଅ : ଶ୍ରୀ

The Ayurvedic medicine manufacturing Company Ltd. Kular, Bengal.

ବି ଅସୁଦେହର ଛେତ୍ରପିଲ ମାନ
ଧ୍ୟାକୁରୁଷ ବୋଧାମ ଏହ ଲକ୍ଷ୍ମୀଦୂର ଲମ୍ବିତେ
କାଳିବା ବେଜାଇ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହି କୋଣାର୍କ ହାତିଲା ନଗ-
ରରେ ଦେଇଷୁଥିବୁଛି ଜାର୍ଦ୍ଦାଳୟୁ “ଦୟାମୁ-
କେବୀ ଧର୍ମେହ ଅହ ବସିଯା” ଶୋଇ
ଅପୁଣ୍ଡିଦୋକୁ ଯାହାକୁ ଚିଲ, ଘର, ମୋ-

ମାତ୍ରାହିକ ସମ୍ବାଦପତ୍ରିକା ।

১০

ଦୀର୍ଘ କାଳେ ଅପ୍ରେରି ସହ ଏହାର ଗନ୍ଧିତା ମାତ୍ର ଏହାର ବୈଶାଖ ପତ୍ର ହେଉଥିଲା ଯାଇ କୁଣ୍ଡଳ

ସେତୁ ଖୋ

ଆଶ୍ରମ ବାଚିକ ମୂଲ୍ୟ

ପଞ୍ଚବେଷ୍ଟୀ ୧୯

ଅମୁମାଳକର ମାନସାବ୍ୟ ପରିଷ୍ଠର ଅଧିକ
ଜୀବିତ ବାହେଣେମୁଖର ବଳିବଳର
ଅମଲ କରିଥିଲେ । ଏହି ଶକବାବ ସେ ବଢା-
ଇବ ପଢ଼ି ଅଛନ୍ତି । ବଳିବଳର ଅଭିନ୍ନାକ
ଜୀବରେ ଶେଷନଟବାବ ଯୁଦ୍ଧର ଅକ୍ଷମ ଦୟାପ
ସୁଲେ । ଯିବାବ ଉଦେଶ୍ୟ ବହୁ ପ୍ରଭାବ ଆବଲ
ନାହିଁ ।

ପ୍ରକାଶରୁ କଷ୍ଟପୂର ଅଇବର, ବେଦେବ ଧାର
ତେଣାରେ ପଢିଲ ହେବାର ବିଜ୍ଞାପନ
ହୁବାରେ ପ୍ରକାଶିତ ଦେଇଥିଲ । ମଦନ୍ଦୂଷାରେ
ହେହ ଦେଇଲ ଥାର ତେଣାରେ କଳ-
ନଗ ଥିଲ । ଅଇବର ଅନ୍ଧାଳ୍ୟ ଥାରମାତ୍ର
ପ୍ରବର୍ଦ୍ଦାଳା ଉଷ୍ଣପୂରେ ଯୋଇବର ଫର୍କ ଲାଗି-
ଥିଲ ବନ୍ତୁ ଅବରେଷରେ ମୌମାଂସା ଦୋଷକୁ
ପେ ଦଳୁ ଅଇବର ଦାଖ ଅଂଶ ପ୍ରବର୍ଦ୍ଦାଳା
ଉଷ୍ଣପୂର୍ବମାତ୍ର ଜୀମୁଣ୍ଡ ବନ୍ତୁ ବଜଗଲ ।

一九四一

ଅମ୍ବେଳାକେ ଗ୍ରାମୀନ ପୋଡ଼ ଶାକୁଥିବେ
ଏହିମୁଦ୍ରା କି ସିଲାଠୀର ଭାବମାନ ଯଷ୍ଟରେ
ଆଜ ୨୦ ଡିନ୍କେ ଉତ୍ସବ ଉଠୁଣ୍ଣ ଏବଂ ପ୍ରାଚୀନ
କଥାଳ ଶେଠାରେ ପ୍ରକଟିତ କରିଥିବା ପକ୍ଷରେ
ଆରୁ କୁଳ ପାତ୍ର କଥାର ଖେତୀ ଲାବକ କିନ୍ତୁ
ଅଛନ୍ତି ଅମ୍ବେଳାଙ୍କ ଦେଖରେ ଶାରତାଳରେ
ସବୀ ଆଜ ଶାଖୀ ୧୦ ଡିନ୍କେ କହିବାର ଆବଶ୍ୟକ
ପାଇଇ ଆଜିକୁ କୃଷକ ବୈମଳାର ପ୍ରାପ୍ତିଗୁରୁ

କହୁ ଷେଠାର ସର୍ଗୀୟ ଲକ୍ଷନା ମାତ୍ରେ ଏହିବେ କରିଲା ଶାନ୍ତି ପରି !

— 1 —

ତଳିର ବର୍ଷ ସିଲମାନ ମାସ ତା ୨୫ ଦିନରେ
ଏହି ସୁମେଲି-ପରୁଜ ହେବ । ଡେଢ଼'ଗାରେ କାହା
ଅବେଳୀ ଦେଖାଯିବ କାହିଁ ବୋଲି କେବେଅପାଞ୍ଚ-
ରେ ଲେଖା କାହିଁ । ବଙ୍ଗଲା ପାଞ୍ଚରେ
ଏଥିର ଛାଇକ ଥିଲେବେ କଲିବିବାର
ପୂର୍ବ କରିଲ ତ ପ୍ରଦୂତ ହିତ ଦେଇମାନଙ୍କରେ
ଏବ ପୁରୁଷୋମନ୍ତରେ ପୂର୍ବୀଧର୍ମ ଦୃଷ୍ଟି ବେ-
ବ କାହିଁ ତେବେପୂର୍ବାର କୃତ୍ୱବେଶରେ ଏହା
ଦେଖାଯିବ ଥୋଇ ଲେଖା ଦୋର ଅଛୁ ।
ପ୍ରେସିଧମାନ ପଦିବା ପ୍ରକାଶ କହି ଅଛନ୍ତି ସେ
ପ୍ରକାଶରେ ଏହା କେବଳ ଆଶୀର୍ବଦ ଦେଖାଯିବ
ଯଥ ବୌଦ୍ଧକାଳୀନ ବୋଲି ହେବ ଅଣ୍ଠିବା
ମହାବେଶର ପ୍ରକାଶରେ କୁଦଳରୁ ସର
ଏପରିଗ ସନ୍ଦର୍ଭର ଲହରେ ତାହା ଦେଲେ ପେ
ଶ୍ରୀ ସୂର୍ଯ୍ୟଧରୀ ଦେଖିଗଲାବେ ।

୪, ସି ପାତର ଧାନେବଳୁ ଧାଠକମାଟିଲ
ଦେଇବୁବେ ପୁରଶୀ ରଜିଷ୍ଟ୍ରେସନ୍ । ବାଲେସ୍ଟର୍ ର
କମୋହିଟ୍ କାର୍ପେଟ ବନ୍ଦୁଶବ୍ଦ ବନ୍ଦୁଶବ୍ଦ ମେଘ
ଶାର୍କି ରଜିଗାଇଅଛିଲୁ ରାହା ସେ ଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଲେଖ ଗାଇ ତାହା ବିଶେଷ କଣ୍ଠମଳ୍ଲର
ଦରଶ୍ଵରେ ରାହା ସନ୍ତୁଷ୍ଟିର ଦେଖାଇ କର
ଦେଇଲୁବୁ ଶେଷଲଙ୍କ ମେଘକୋଳମର୍ମ ରାହା

୨ୟ ପ୍ରେଜର ଆଶ ମାକିଷ୍ଟେଇରୁ ହୃଦୟ ସେ-
ତଳା ମା ନ ସ ନିମନ୍ତେ ଅବମତ କରିଥିଲେ
ଏ ଏବର୍ଗ ନିମନ୍ତେ ଭନ୍ତି ପ୍ରତିବ ବରିଥିଲେ
ଓ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟ ପ୍ରାକରୁ ବବଳ କରିଥିଲେ । ଶର
ଅଗ୍ରମ୍ଭ ମାସରେ ଏହି ଅଦେଖ ଭାବାରୁଥିଲା ।
ପ୍ରାୟ କର୍ଣ୍ଣ କୋଡ଼ିରୁ ଓ ମାନ୍ଦିଲେଜେଲ
ସାହେବ ବଜୀୟ ଗଢ଼ିରୁ ଅନ୍ତରିତ ହେଉଥିବୁ
ରେଖାର ସାହେବଙ୍କର ଭବଳ ପ୍ରମାଣକ
ବୋଇଥିଲୁ ଅର୍ଥାତ୍ ସେ ଅର୍ପିଲ୍ଲାଏ ମାକିଷ୍ଟେଟ
ପ୍ରେଜର ମାତ୍ରେଟ ଚକରି ଉଦ୍‌ଦେଶ ଲାଭ କରି-
ବାରୁ । ଏଥିରୁ ଦୋଷ ହେବାଟି ଘେଟୋଲଟ
ରାଜ୍ୟପାତ୍ରର ବଦଳ ଅନଳରେ ରେଖାର ସାହେବ
ନେବାଦୟ ଅଛି ଫଳୁରିପକାଶର ପରିବାରୀଯ
କାର୍ଯ୍ୟ ବରିଥିବାରୁ ମାବର ଏହିପାର ଅଧି-
ଧାରା ପ୍ରମାଣକ ବୋଇଗନ୍ତି ।

一九三

ଗର ବି ଏଇ ପ୍ରସାଦରେ ଅନୁଷ୍ଠାନ କଟିଥିଲା
ଶ୍ରୀ-ଧର୍ମମୋତ୍ତାର୍ଥୀ ହେବାର ଉଚ୍ଛିତ ନମର
ନୂହର ନିଯୁନାନ୍ତରେ ପାଇଥୁଳେହେତୁ ଧର୍ମବକ-
ଦଳ କିନ୍ତୁ ନିଯୁନାନ୍ତରେ ବାର୍ଷିକ ବରର କ
ହୁଅରୁ ଥେମାକେ କର୍ତ୍ତାର୍ଥୀ ଦୋଷ ମାର ନାହାଣ୍ତି
ଏଥର ବିକଟ ହେମାକଲୁ ଉତ୍ତାର୍ଥୀ କରିବା-
କିମନ୍ତେ ହିଣ୍ଡିକେଟରୁ କେବଳେ ଧର୍ମବଦିଦଳ-
ମାନ କମ୍ପୁଲଟର ପ୍ରକାରରେ କରିବି ଧର୍ମାଳ
କରିଥିଲୁ । ନୂହନ ନିଯୁନ ସହିତେହିତ
ବିଷୟ ମେମାକୁ ଆଜି କି ହୁଅଲୁ ବା ମାନା

ଯୋଦ୍ୟବେ ସେମାନେ ପୁଣ୍ଡ ସବୁ ଅଧି-
କର ବିଠିବ ଭରାନ୍ତେ ପୁଣ୍ଡ ପେର୍ମାନେ
କଢାଏ କେବା ମଧ୍ୟରେ ଗର୍ବ ହେବାର ଉଚ୍ଚର
ଦେଉଥି ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅନ୍ତର ଛିପ-
ସ୍ତ୍ରୀ ହୁଅଛି । କେବେ ସେମାନେ ଯାହା ଜମଳ
ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି ଯାହା କ କୁ ଏ ଅନ୍ତରରେ
କମ କହିବାକୁ ଲୁହାନ୍ତି ଓ ମଧ୍ୟ ଯେହିଁ ମାତ୍ର
ହିଁ ଅସ୍ତ୍ରସ୍ରୋତ୍ରେ କଢାଏଣା ଲାଗୁ ଦେଉଥିଲୁ
ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରଥମ ହେବାର ତାନିକାଳେ କହ-
ଶାଇ ଅବଧିକ ହେଉଥିଲା । ଅକଣେବେଳେ
ସେମାନଙ୍କ କଷର ଏହି ଲ ୨୧ ଅଛିଥିଲୁ ପରି-
ଜ୍ଞୋଭାର୍ତ୍ତ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ମଧ୍ୟକୁ ଅଟିବେ ଯାହା ବେ-
ନ୍ନାକେ ବ୍ରିକ୍ଷି କର ପାର ନାହାନ୍ତି । ଏ କିନ୍ତୁ ର
ପାଇ ସିଂହିଦେଇବ ସର ହୋଇ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ
ଏହି ସେ ପୁରୁଷଙ୍କ ତମ୍ଭମାନଧ୍ୟାୟୀ ଯେଉଁ-
ମାନେ କଢାଏ କେବାବଳ ଜମଳ ଉତ୍ତିଷ୍ଠାନ୍ତି
ଅନ୍ତର କଢାଏ ହୋଇ ତାବାନ୍ତି ସେମାନଙ୍କର
ପୁନଃବାର ପରିଶାର ପୁଣ୍ଡର ହେବ । ଏ ଦିନରଠା
ଅନ୍ତରମାନଙ୍କ ମନ୍ଦିର ଅଧିଳ କାହିଁ । ପିଲାଏ
ଭିର୍ତ୍ତମାନ ପାଶକା ଦେବାତାରୁ ଅଗମୀ ଧାର୍ଯ୍ୟ-
କାରୁ ପରିମାନେ ପ୍ରାର୍ଥି ହେବାକୁ ବୋଧ ହୁଏ
ତାଙ୍କ କହିଲେ ।

— 9 —

୭୭

ମୟୁରବିଜ୍ଞାନ ବଜାରମା-ଥାମନ୍ତର
ପ୍ରେସପତ୍ର ଗବ ମାସ ତା ୭ ଦିନର ଛାଲକଣ୍ଠ-
ପିହାରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା । ତହଁସମ୍ବରେ
ମହାଭାବର ଖାସ ସେହେଠିଥା ଶ୍ରୀମୁଖ ବତେଳ
ସାହେବଙ୍କ ମାରୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଉପରାଜପତି ଧାର
ସଂକଷିତାଧାରଣଙ୍କ ଘୋଚରିଥେ ପ୍ରକାଶ କିମ୍ବା
ଅଛି ସ୍ଵାତନ୍ତ୍ର ଛାଲକଣ୍ଠପିହା ଜାହାଜିବା ସମୟରେ
ଏହା ପ୍ରାପ୍ତ ହେବାରୁ ତହଁରେ ଝାନ ହେଉ
ପାଇଲୁ ନାହିଁ ।

*Belgoria Palace,
Baripada Mourkhani
16th April, 1894.
S OF UTKAL DIPKA,
CUTTACK.*

510

Our attention has been drawn to a letter which appeared in your issue of the 7th instant; it is more than astonishing that a person holding the position of Editor [to the Utak]

Dipika should be so rash as to publish such defamatory and scandalous matters without first having ascertained the truth or otherwise of what he publishes. A long refutation of the letter will not be gone into here, as the matter is not a fit and proper subject for news paper discussion, but you may rest perfectly assured that unless you publicly retract every part of the letter the matter will not end here.

I will however inform you that the real author of the letter in question is not the Raj Thakur Massanto, but her name has been attached to it by the unprincipled and unscrupulous persons who drafted the letter, the whole letter from begining to end is a mass of the most audacious and reckless falsehood exactly characteristic of its real authors.

You are requested to withdraw it publicly or take the consequences, and to refrain in future from publishing any thing regarding the Maharaja of Mourbhanj without the Maharaja's or my signature.

I am Sir,
Yours faithfully
H. B. KIDDELL,
Private Secretary
to the Maharaja

ସମ୍ବଲ ମର୍ମ ଏହି ବ ତା ୨ ରଖଇ ଛାଇଲ
ଗରିବାରେ ସେହି ପ୍ରେସଟିକ୍ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇ
ଅଛି ସଙ୍ଗୀଦଳ ସେଇ ଲୁହାପୁଣ୍ଡି ପଢ଼ିଲ ସଜ୍ଜା
ସତ୍ୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ ବିଜ୍ଞା ଅସାବଧାନତାପୂର୍ବକ
ପ୍ରକାଶ ବରଦା ବର୍ତ୍ତାର୍ଥୀରେ ବିଷୟ ଅଛି ।
ସେ ପଢ଼ିର ଯାର୍ଥ ପ୍ରକାଶ ଏମ୍ବଳରେ କରାଯିବ
ନାହିଁ କାରଣ ଘରୀ ସମ୍ବଲପୁରରେ ଅନୋକତ
ହେବାର ଯୋଗ୍ୟ କୁହେ ମାତ୍ର ସଙ୍ଗୀଦଳ ନିର୍ଭୟେ
ଜାଗିବିବ ଯେ ଭାବୁ ପଢ଼ିର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଞ୍ଚଳ
ପ୍ରକାଶରେ ପ୍ରକାଶାର ନ କଲେ ଏହିଷୟ
ଏହିଠାରେ ଧେର ହେବ ନାହିଁ । ସେ ଆମ୍ବଲ
କହୁଥିଲୁ ବ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ପ୍ରକଳ ଲେଖକ ହୁଏ
ତାଲୁକା-ସମ୍ପର୍କ ନୁହିଲି । କେତେତ ଜଳ
ହାତରତ କାହିଁ ସେ ଧେ ରଚନା କରି ବର୍ଷିରେ
ତାଲୁକାଗାନ୍ଧି ନାମରୁଥେବ ବର୍ଷାରୁତି ଓ ତାହା

ଦ୍ୱା ମିଥ୍ୟାବିଦ୍ୟାରେ ପୁଣ୍ଡି । ଅକିଏବ ସଖାବିକିଳୁ
ଅନେହେ ଯେ ସେ ପ୍ରକାଶିତରୂପେ ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ
କାହିଁ ନେବେ ଅଥବା ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ ପଳ ପାଇବେ
ଏକ ଭବିଷ୍ୟତରୁ ମହାଶାଙ୍କା କମା ପଢ଼ିଲେଖିବାକି
ସ୍ଥାନର କବା ମୃଗଞ୍ଜ ମହାଶାଙ୍କାଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ
ବୋଲିବି କଥା ଗୁପ୍ତରେ ଗାହି ।

ଆମେମାନେ ରଜାତାକୁରି-ମହାନକୁଳ ପଡ଼
ରେଜଞ୍ଚଲ ଡାକ୍‌ଟର୍ ମୁଖରଜୀରୁ ପ୍ରାତି କୋଲ
ଓ ରହିରେ ତାହାଙ୍କର ଧୂଷରପ୍ରତି ଖର୍ବ କରି
ଏବଂ ତାହାଙ୍କ ସୁହାର ଗଦମ୍ଭମେଳକୁ ଜଣାଇବା
ଦିଶ୍ପୂରେ ଆମେମାନେ ପାହାୟଥ ଲୋକିବାକୁ
କାହା ଦେବା କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କବେବାର ବର ସରଳ
କୁବରେ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲୁ । ସେହି ଲବିଦ୍ଧ
ଯୁମ୍ପୁ ବିଷୟରେ ବ୍ୟାସ ନରବାର ତେଣିକ ଧାର
କରି ପିଷକବ୍ୟକ୍ତ ବନ୍ଦୁଦରେ ଯାହା ଲେଖାଅଛି
ବହୁରେ ସନ୍ତେଷ ଥିବାର ଲେଖିଥିଲୁ ଏହିଲେ
ଅର୍ଥ କ ପ୍ରଥାହାର କରିବୁ ସ୍ଥିର କର ଧାର
ନାହିଁ । ସେବେ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ଜାଲ ଥାଏ (ଏକଥା
ହୁଏ କର ବିଜେଳ ସାହେବ ବହ ନାହାନ୍ତି)
ଦେବେ ଆମେମାନେ ପ୍ରତାରଣାରେ ପଢ଼ି ତାହା
ପ୍ରକାଶ କରିବା ହେତୁ ଅଭିନି ହୃଦୟର ଓ ଜୀବ
କ୍ଷିତି ଅର୍ହ ଏବଂ ଏବାହାର ଜ୍ଞାପାର୍ଥନା
କରୁଥିଲୁ । ମୁୟୁରଙ୍ଗ ମହାବିଜ୍ଞା ଓଡ଼ିଶାର
ଶିରେମଣି । ମହାନ୍ତି ସୁଖୁମିତ୍ର ଆମେମାନେ
ଅଭିନିଧି କରୁଇ ଏବ ବୃକ୍ଷା କରୁ । ଆମେମାନେ
କେ ମହାବିଜ୍ଞାକୁ ଏକାନ୍ତ ଅନୁବେଦ କରୁଥିଲୁ
କ ତାହାଙ୍କ ବଜ୍ରରେ ଯେହି ଦୂଷତି ଦ୍ୱାରା
ମାନେ ଥାର ହସାରକୁ ଏଷନି ରଖାଇ ଥିଲା
ଏବ କେବଳ ବୃକ୍ଷ ଗ୍ରାୟନ ବରୁ ଅନ୍ତରୀ କେ
ମାନଙ୍କୁ କହିବ ଦଶ ଦେବାରେ ପ୍ରତିତ ହେଲା
କୁଞ୍ଜଦମନରେ ହେଲା କରିବା କଞ୍ଚକ
ଏବ ଦୁଃଖଦମନର ଅନ୍ତକୁଳ ନୃତ୍ୟ ।

ପ୍ରମେୟ ଗଜସବନୋଦୟ ।

ମଧ୍ୟବେଳେ କିମ୍ବାରୀ ଜାତୀୟ ବନ୍ଦକାବ୍ୟ
ଏହି ପାଇଁ ଯଥରେ ଅଧି କ୍ଷେତ୍ର ସଂପର୍କରେ
ମାନ୍ୟବର ଜଳାଧର ହାର୍ତ୍ତ ମାଧ୍ୟକ ତଠିକାରୀ
କାହାରୁ ନାହାନ୍ତର କମୋଡ ଲାଗୁ ଦେଖିବ
ଅଧିକେଶଳରେ ପାଇଁ ବିରାମିଲେ । ମାନ୍ୟବର
ର ଅନ୍ତରୀଳରେ ମାନ୍ୟବର ଉତ୍ତର ଦେଖିଲେ
ଏ ବଳ ଦୂର୍ବଳ ଦେଖିଲୁ ଅଧିକେଶଳର ପଞ୍ଚମ
କମ୍ପରେ ହାତା ସମୟରେ ଏକ ୮୨୨୫

ଶାଲର ବାର୍ଷିକ ବାର୍ଷିକ ବିବରଣୀରେ ଲେଖି-
ଥିଲେ ବି ସେ ସମୟର କୁଳନ ବଦୋବ୍ରତ
କ ୩୦ ସଂ ସକାଶେ ହୋଇଥିଲେହଁ “ଯେଉଁ
ଜମିବାରମାକେ ଅପରାୟ ଲଭିବାପାଇଁ ବିଲଗୁଣେ
ଆଗାମ ଉଚ୍ଚବେ ସେମାନେ ଚିରପ୍ଲାୟୀ ବନୋ-
ବିପ୍ରଚୂପ ଅନ୍ତର୍ଗୁଡ଼ କହି କରି ପାରିବେ ଅର୍ଥାତ୍
ସେମାନଙ୍କ ବ୍ୟାପକ ବିବକାଳ ନିମନ୍ତେ ଏକ-
ଶମାରେ ଧ୍ୟାନ ଦେବ ଏବଂ ସେଇମାନେ
ଏଥୁର ଯୋଗ୍ୟତା ଦେଖାଇ ଆଗିବେ ସେ-
ମାନେ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ କର୍ତ୍ତମଙ୍କ ବନୋବସ୍ତୁ
ଅରମ ଦେବାର ବିଶବର୍ଷ ଭାବୁ ଅର୍ଥାତ୍
ଭାଲୁ ବଦୋବ୍ରତ ମିଶ୍ରଦ ମଧ୍ୟରେ ସେମାନଙ୍କ
ମାହାଲର କମା ଚିରପ୍ଲାୟୀଚୂପେ ଧ୍ୟାନ ଦେବା
କିବେଳନାରେ ସଂଶୋଧନ ହେବ ।” ସର
ଟେଙ୍କଳ ସାହେବ ଏଥର ନେଇବା ସମୟରେ
ମନେ କରିଥିଲେ ସେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଗବ୍ରିମେଣ୍ଡ
ଏ କର୍ଷ୍ଣୟ ଶୈଷି କଷ୍ଟତି କରିଛନ୍ତି ମାତ୍ର
ତାହା ଠିକ୍ ନ ଥିଲା । ସହ ୩୮୭ ସାଲରେ
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ରବେଳୀ ପ୍ରକାଶ କଲେ ସେ କାଳ
ବାଲଗରୁ ମଧ୍ୟବେଶ ଚିରପ୍ଲାୟୀ ବନୋବସ୍ତୁର
ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇ ଗାହିଁ ଏବଂ ପରଶ୍ରେଷ୍ଠରେ
କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କରିଥିଲେ ସହିତ ଯେବେ ଦେଇ
କଲେ ବ ଚିରପ୍ଲାୟୀ ବଦୋବ୍ରତ ସମନରେ
ସନ୍ଦ ୪୮୭, ମେହାରେ ସେଇଁ ମତି ଅନ୍ତର୍ଗୁଡ଼
କୋଇଥିଲୁ ତାହା କିମ୍ବାକେ ପରିଦ୍ୟକୁ ହେବ
କୁଠିବ । ସର ଟେଙ୍କଳ ମଧ୍ୟ ହୌରିଦି ପ୍ରକାଶ
ଦେବାରରେ ଚିରପ୍ଲାୟୀ ବନୋବସ୍ତୁ ଅଗ୍ରି
କାମ କରି ନ ଥିଲେ । ଏ ଅବସ୍ଥାରେ ମଧ୍ୟ
ପ୍ରକାଶର କର୍ତ୍ତବ୍ୟକୋପ୍ତ ଚିରପ୍ଲାୟୀ କରିବ
ପ୍ରସର ପୁର୍ବିଗୁଡ଼ ଦେବାରୁ ଗବ୍ରିମେଣ୍ଡ
ପ୍ରସର କାହାରୁ ।

ପଟ୍ଟିଆରୀ ଫଣ୍ଡି ସମଜରେ ମାଳିକର ପଠି
ନବିଷ ପବ୍ଲିକ୍ ହି ମଧ୍ୟଦେଶର ସମ୍ବନ୍ଧରେ
୧୯୮୯ ସାଲର ଉଚ୍ଚବ୍ଲାଙ୍ଗର ଥା ଏତେ କି
ଅକ୍ଷୁମାନେ ସେଇଁ ପଟ୍ଟିଆରୀରୁ ପ୍ରତିକାଳ
ହୋଇଥିଲା ନହିଁର ଅଧି ବ୍ୟୟ ଅବେଳା ଅଧିକ
ହେଉଥିଲା କି ଜା ଏକ ସନ୍ଦର୍ଭରେ ଏକ ବଳାର
ମାରବାରୀ ଘେବରେ କି ଲାଗି ଏକ ବଳାର
ଟଙ୍କା ଏ ବନ୍ଦୁରେ କିମା ଖଲା କି ନା ? ସେଇଁ
ଛାତ୍ର ବୋଲିଆଏ ଘେବରେ ପଟ୍ଟିଆରୀ କିକପର
କର ଲାଗା କହିବା ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକୁଣ୍ଡିତେ

ପ୍ରଥ୍ୟୋଗକୁ ସମ୍ବନ୍ଧୀ ଜୀବା କରି ଆୟୁ ବିଦୟୁତ୍
ସମଗ୍ରୀ ରାଶିକା ପ୍ରସଙ୍ଗ ପୂର୍ବିନ୍ତର କରିଗାବା-
ରୁ କଳାର୍ଥମେଘ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶର ପ୍ରଥାଳ ଉଚ୍ଚି-
ଷଳରୁ ଅନ୍ଦେଶ ଦେବେବ ବି ଲା ୧ ମାନ୍ୟବର
ମାନତୋଳେଲୁ ସାହେବ ଦ୍ୱାରା ଦେଲେ ବି
ବ୍ୟାଧାରଣରଃ ବ୍ୟୁତ ଅପେକ୍ଷା ଅୟ ଅୟକ
ଦେବାରୁ ମାତ୍ର ଗେହଁ ୩ ଲକ୍ଷ ୯୦ ହଜାର
ଟଙ୍କା ଲମ୍ବା ଅଛି ହିଁକୁ ଉଚ୍ଚ ଅଭିନନ୍ଦ
ଆ ୧୫୭ ର ଅନ୍ଦାରେ କେତେଟଙ୍କା ଖରଚ
ପଡ଼ି ନାହିଁ । ଏବେ ଘରର ପଢ଼ିଲେ ଜମ ଅନ୍ତର
ରହିବ । ପଟ୍ଟାଖାଲୀ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ପରଦର୍ଶ-
କଳ ବେଳଗାନ୍ଧ ପ୍ରଥମେ ଧ୍ୟାନ୍ୟ ଦୋଷ
ସେହି କଥ୍ୟ ଦୁଷ୍ଟିରେ କର ନିଯା ଯାଉଥିବା-
ପୁଲେ ଥୟ କହିଯାଇ ସମଗ୍ରୀ ରହିବାର କଥା
ଏବଂ ବାର୍ତ୍ତାରଃ ବାହାର ଦେବ । ସବୁ ୧ ଏ
ବିଷୟରେ ଅଳ୍ପ ଅନ୍ଦେଶ ପ୍ରଗ୍ରହ କରିବାର
ପ୍ରସ୍ତାବକ ନାହିଁ ।

ଭୟରନିଶେଷ ଦକ୍ଷରଙ୍ଗୁ ପାଠମାନେ
ଦେଖୁବେ ତେ ଗବ୍ଦମେଘ ଏଣିକ ଏକ
ତତ୍ତ୍ଵାୟା ବନୋବସ୍ତୁର ପ୍ରତିକୂଳ
ଏହିକିନ୍ତୁବେ । ଧୂମପର ଯାର୍ଥକାଳ ସଜାତେ ମଧ୍ୟ
ବହୁବନୋବସ୍ତୁ ଦରାବାବୁ ଅନ୍ତରୁକ୍ତ ଚାଲେ
ପଦ୍ମମ ଦିଇ କହି ମିଳ ହେବ । ଏହେ

ଅଧିକରେ ପାଞ୍ଜାବ ଅଦ୍ୟ କଲେ ଜମିହାର
ପ୍ରକା ତମାଶତ ଦିନଦି ହୋଇ ସିବେ ଏହି
ଚେତ୍ତପର ହେବାର ଅରମ ହେଉଅଛି ।
ଏହିର ପରିଣାମ ପ୍ରତି ଗଦ୍ଦମେଷ୍ଟକର ଢାଙ୍ଗି
କରିବା ଉଚିତ ।

— * * —

ମାଧ୍ୟମିକ ସମ୍ବନ୍ଧ ।

ତେଣୁର୍ବେ ପୋନାକାର କଟୁଳେ ଏଠାରେ ବିଶ୍ଵାସ
ଜଳ ବୁଝି ହୋଇଥିଲ ଓ ସେହିବଳ ଓ ତହୁଁର ଦୂରଦେଶ
ଦେ ମଧ୍ୟରେ ମୋତ୍ରଙ୍ଗରେ ବେଳେବଳାପରେ ଯୋଗିଲ ହୁଏ
ହୋଇଥାବା ବସାନ୍ତ ମିଶିଥିଲ : ମହି ବହୁରୂପ ଅର
ପ୍ରତ୍ୟେକୁ କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ -ଦେଖା ପାଇଁ । ଉତ୍ତାପ ଦେଖି
ଦର ଦେଇ ଉତ୍ତରେ ଧରିବାରଗରୁ ବର୍ଣ୍ଣନା ଆଜାନ୍ତର
କୃଷ୍ଣ କଥାପକ୍ଷକୁ ।

ଏ ବ୍ୟାପକ ଦେଶ ମୁଖ୍ୟ ଅଭିନ୍ଦନ ଅଧିକ ହିଂସାକର୍ତ୍ତା । ଏହା
ଏକମେ ଜୀବନ ଏକପ୍ରକାର ଅଧିକ ଚାଲୁଥାଇଲାଯାଏ
ମାତ୍ର କିନ୍ତୁ ଶୀଘ୍ରପରିବଳ କିମ୍ବା କାହାର ଶିକ୍ଷଣ କରିଲୁ ।

ପ୍ରକାଶିତ ଦିନାଂକ ମାର୍ଚ୍ଚିଆରୀ

ଲୁହ ମସ୍ତୁ ର ପରିଷାର ଧଳ

ସାହେବିନ୍ଦୁରାଜକ୍ଷା-୧୩

ନିମ୍ନର ବାନ୍ଦି	ଶୋଇବାକି	ପ୍ରଥମ ବା ବିକାଶ
୧ „ ଶ୍ରୀ ପ୍ରିଯେତଙ୍କ ଜାତି	ପେଟବାହାଳ	ଦେଖାଇ
୨ „ ଅନନ୍ତର ଦେଖି		
୩ „ ସୋନ୍ଦରାଳ ମିଶ୍ର	ବାଷପାବାକ	ଦଃଖ
୪ „ ବାଲବାହାଳ ମିଶ୍ର	ପାଞ୍ଚପାତା	ବାଲୋହ
୫ „ ଅର୍ଜୁତାଏ ନୀତି	ହବେଳ	ହବୋଳ
୬ „ ମୁଦୁକ ମିଶ୍ର	ଗାଜବେଳ	ଗାଜପାତା
୭ „ ମାତ୍ରା ମହାପାତ୍ର	ପଢୁଳାପୁର	କଣଳ
୮ „ ତତ୍ତ୍ଵପଦେଶ ମିଶ୍ର	ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁର	
୯ „ ବନାନାଥ କିଶୋ	ତାନତେଳ	ତାନତେଳ
୧୦ „ ପାତାପର କଥ	ପିତାଳପୁର	ପିତାଳ
୧୧ „ ଶିକ୍ଷକାପୁରୀ ମହାପାତ୍ର	ପାତାଳ	ପାତାଳ

ବିଜ୍ଞାନୀ-ଗାନ୍ଧି ।
ବିଜ୍ଞାନୀ ଗାନ୍ଧିର ମେନ୍‌ଦ ମାନବକ ଛି, ତାଙ୍କ
ବସନ୍ତ ବାହେବ, ପ୍ରାଚୀ, ପ୍ରାଚୀ ପାର ଏଥେଲା ମାନବ
ଯେ ତାଙ୍କ ପୂର୍ବାଧୀନୀ ଏବେଳା ଦୟାରେ ଉଚ୍ଚତାବିଦୀ
ପରିମେଣକ ଅଳ୍ପାଖିବେ କଷ୍ଟକାଳ କରେ ତାଙ୍କର ଅକଷ୍ମାତେ
ହେବେ ।

ଶ୍ରୀମାର ସହକାର ବନ୍ଦୋଦୟ ଧରିବିଲୁ ଅଣି
ବାଜରର ଖେଳ ଥାବେବ ପଣ୍ଡିତ ପାତ୍ରଙ୍କରେ ଛାଣି ଗୁରୁ
କରୁଥେ ଖେଳ ପାଦପଥାର ଦେଇଲ ସର୍ବିକ କଷମୁକୁଳ
୧୯୫୩ ମେସାହିତେ ପାଇଁ ପାଇଁ ହେଲାମାତ୍ର

(c) ଉପାଧ୍ୟେ ଏହି ଶାଳା କିମ୍ବା ଅଧ୍ୟକ୍ଷ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଖ କରିବାକୁ ପାଇଲା ।

ପରିଶ୍ରମ କରିବାରେ ତଥା ଜୀବନର ମାର୍ଗ ଦେଖାଇବାରେ
ଏହି ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ କଥା ପ୍ରେସରେ ଏହି ପାଠ୍ୟାଳ୍ପିନୀ, ଡାର୍ବାଳୀ,
ବାହୁ ଓ ମନ୍ଦିର ପରିଦୃଶ୍ୟର ବିବରଣୀ ଦେଖିବାରେ ଏହି ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ

ସମୟରେ ପେନ୍ ଦକ୍ଷ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ମେହି ମରାଯାଇଛି ।

(7) ୧୯୭୫ ମାର୍ଚ୍ଚ ୪ ଅକ୍ଟୋବର ୨ ଶତାବ୍ଦୀରେ
ଶ୍ରୀପୁର ନିଷେହକ ବାବିଲିଙ୍କ ସାହେବ ଦୂର ଉପରେ
ଦୟାରେ ଥିଲା ଚର୍ମିଆଳି ନମତ ଦେଇ ଶାଖାବଳୀରେ
କୁଣ୍ଡଳ ଦୂରବେଳେ, ବର୍ତ୍ତତେବେଳ ତାଙ୍କର ପ୍ରଥାବଳୀ
ଗ୍ରାହକରା ଦର୍ଶକର ପଥରେ ଆସି ଥିଲେ ।

କବିତାମାତ୍ର ପା ୫ ପିଲାରେ କଣେ କହାଏ ଥୁବନ
ଦରଖତାରୁ ଯିଶୁତତ୍ତ୍ଵର ଦେଇଲେ ସାଜିବା କାହିଁକି
ଟ ୧୦୦୦ ମୁଦ ୧୦-୧୨ ପଟ୍ଟି କାହାରେହ ହୃଦୟଗର୍ବ
ସ୍ଥାପ କରିବ । ଜାତୀୟବଳେ କଣେ କଣ୍ଠ ପାଇଥିଲେ
୧୦୦ ଦେଇଗାର୍ତ୍ତ ଉଚ୍ଛବିତା ସମୟରେ କାହିଁକିର
କଥା ଦୂର ଯାଇଥିଲେ । କନିବନ୍ଧନ ବିଦେଶାକ ସମ୍ବନ୍ଧରୁ
ମହିଁ ପଡ଼ିବାକୁ କେବଳକି ସମ୍ଭବତ୍ତ ପ୍ରଥମ ଏଥର
ଏହାର କିମ୍ବାକିମ୍ବା କିମ୍ବାକିମ୍ବା କାହାରେହ ହୋଇ ।

ଭାବାର ପିଲେଟି ମେନ୍‌କୁରଙ୍ଗ ଅଳାଇପରେ ରଖେ
ମୁହଁରାକ ଗାହାର ଶୀତ୍ତଳ ଦୂରବ୍ୟ ହଜାର କେଇ
ଦୀର୍ଘବର୍ଷା ମନରେ ଅପର ସାହ ମୁଖମାତ୍ର ନ ମଧ୍ୟେ ଅର୍ଥ
ପୋର ଜୀବନ କରି । ଅଥାବା ବୃକ୍ଷମୁଖୀୟ ମୁହଁରାକ
ଗାହାର ଶୀତ୍ତଳ ମନୀଷର ଗାହାର ଦିନରେ ବିଶ୍ଵାସକୁ
ଦେଖ ପାରିଥାଏ ଓ ଯାହାର ସୁତ୍ତମାତ୍ର ନ ମଧ୍ୟେ ଅର୍ଥ
ଶୀତ୍ତଳ ପାଇଁ କରି । ଶୀତ୍ତଳ ମନୀଷର ମୁହଁରାକ
ଦେଖିବାରେ ଉପରେ ଉପରେ ଉପରେ ଉପରେ ।

ଦେବାନନ୍ଦ କମେନ୍‌ଡିମଣ୍ଡ ସବଖାତିଲାର୍ଯ୍ୟା
କୁଳପାତନାର ଉପାଦାନର ମୁଖ୍ୟମାନଙ୍କରେ ଅଳିଚ
ଦେବାନନ୍ଦ କୁଳପାତନା କେତେବେଳେ ଅଧିକରନ
କରୁଥି ମେଲେହାଜିଲ ପାଞ୍ଚ ସାଲାପଠ ପ୍ରେରଣା । ଏହା
ଅଭିଭୂତରେ କାହାଗାନଟି ମୁଖ୍ୟମାନ କରିବ ହୀନରେ
ନୁହୁଣ୍ଡ ଦେଖିବ ଶତ୍ରୁ ପରିପରିଷେ ଗାନ୍ଧାରି କୁରୁ,
ମୁକେ କରିବାର ବ୍ୟାପ ତାମାର ରଜାର ହାତ ମୁଖ୍ୟମାନ
କାମିନ୍ଦ ମେଲେହାଜିଲ ।

କଣ୍ଠାରେ ଦିନିଥିବ ବହୋତାରେ ପେଟି ଅଧିକରେ
ଦେଇଥିଲ ପାପା ପଢିମାସ ବି ୫ ପରିବ ପେଟ
ଦେଇଥିଲ । ୩୦ ଥାରୀମାଟେ ପରିଷ ଯିବି ଦେଇ
ଏକ ଉପରୁତ୍ତ ଦ୍ୱାରେ ୧ ଦେଇବା ମର୍ମରେ ବାଜ ଦେଇ
ଅଛି । କାହାଠାରେ କାହାରେ କାହାରେ କାହାରେ

ପ୍ରଦୀପଠାରେ ସେବକଙ୍କ ମନୁଷ୍ୟବିଜ୍ଞାନ
ଅଧ୍ୟକ୍ଷଣ ଗୋପନୀୟ ଗେତୋବେଳେ ହେତୋବ୍ୟାପ୍ତ
ବୈଶ୍ଵିକ ଉତ୍ସବ ସମ୍ମାନ ପାଇଁ ପରିଚ୍ଛନ୍ନାରେ
ପ୍ରଦୀପଠାରେ ଏହାରେ ପାଇଁ ପ୍ରକାଶିତ

ଯେ ଲୋକୀର ସଥ ଦିନ୍ଦୁ ପୋତେ ବାଜାରରେ ଶୁଦ୍ଧତାରେ
ଉପରେ ତ ହୋଇଥିଲା । ବାଜାରର ଏକ ଘାମ ହେ ସେବାରିନ୍ଦୁ
ପୁରୁଷ ବିକା ସମୟରେ କଟାଗପର ବିକଟ “ ଅହେ
ପରି ! ଦେବତାମାନେ ଏହିକି କରିବ କରିଛୁ । କୁଣ୍ଡେ
ଦିବାରେ ଉପର କହୁ କାହିଁ ? ” ଏହିତ ଜାତ ଉଦ୍‌ଦେଖିବୁ
“ ତୁମି ମାନ୍ଦିଲେବେ ଦେବ ବାଜରେ କଥ କୁଣ୍ଡରୁ—
କଥ କଥାର କଥା କଥା ? ” ଅଳ୍ପ ଏହି ବେଳୁକୁ ଆଶୀ
ରାହାର ମାତ୍ରର କ୍ରିୟ ହେଉ ଉପରୁ ଉପ ଦିନେରିବ
ବରଧନାହାନ୍ତି ପରିବର୍ତ୍ତନରେ ତୁମାମାନେ ହେବାର ପ୍ରଥମ
ଦୋଷିତ୍ୱର ହୋଇ ପଠ ପାଇବ କରୁଥିବା ସମୟରେ
ଦେମାନେ ବାହୁଦିନ ଉଚିତ କରି ପ୍ରକଟ ସେବନ ପୂର୍ବ
ମାମାନ୍ତ ଦୋଷ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦିବାତମିନି ପ୍ରସାର ଆଜ
ଏହି ଦେବ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ— [ନକ ହାତେ]

କବିତାରେ ସୁଦର୍ଶନ ହୋଇଥାର କମ୍ପୁଟ ଦିଲା
ଅଧିକାଳୀଙ୍କ ଦେଖଇବ ସଂକଳନ ଅଣ୍ଠି ଫେରା ଗାହୁ ।

ବେଦର ନିଜାର ଶାରୀ କର୍ମ୍ୟ କଥାରୀ ତମଙ୍କ ଫେରୁ ଦିଲି
ଏହି କଥାରୁ ହୋଇ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶାରୀ ଅଛିଲା ମନ୍ଦମାନରେ
ହେବାର ଟିକି ହୋଇ ସବୁ ପାଠ ବିଦେଶୀରେ ଅଗାମୀ ଟାଙ୍କ
ରହିଲାମ ପରିମଳ ରହିଲା ବାଟୁ ପଢ଼ିପର ରହିଲା ।

ସତ ଗୋଟିଏ ମୁହଁରା ଅପ୍ରେରିନାର ଦା ୧ ଏବେଳେ
କିମ୍ବା ୧୯୫ ମହିନେ ମାର୍ଚ୍ଚନାର ଦା ୨ ମଧ୍ୟରେ ଲଭିତ
ପତ୍ରରେ ଦେଇବାଟିରେ ଏ ଲାଙ୍ଘନିକାରିତା କା ଅନ୍ତରାଳ
ଦୋଷ ଦେଇ ଦିଲା ସବୁ ୧୯୫-୫୨ ଶତାବ୍ଦୀର କର୍ତ୍ତରଙ୍କ ଅୟ
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

ଦୁଇବ୍ୟାବନତାକ ଲମ୍ବା ଏହି ହେଉଥି ଅଛିଛ ଯେ ହେ
ତ ଏ ଏହି ଦ୍ୱାରା ବନ୍ଧିବେ । ଏହି ଯେ ଦେଖିବାକୁ କଥାପକ୍ଷ
ଦେଖିବାକୁ କମ୍ବା କମ୍ବା ଶାହାର । ମାତ୍ର ତେବେଳାରେଗରୁ ଏହି
କଥା ଆଜିବାକୁ ଦେଖାରୁ ନୁହେଁ ଏହି ମାନ୍ଦ କଥାପକ୍ଷର
ଯେ ଉଚ୍ଚ ଘୋର ହତ ଦୟା କରିଛ ଏ ହେବୁରୁ ତେ
ଏହି ତେବେଳାରେଗରୁ ସେବା ପ୍ରଦେଶ କଥି କଥାରେ
ଦେଖିବାକୁ କମା କମା ଉପରୁ ତଥାରେକ ଢିଅ । ତେବେଳା
ଏହିଏ ଦୟାବାକୁ ଆପିଦେବା ନକ ନହେ ।

କର୍ମିନାମଦିଲୁ ହେ ହେବେ ଏ ପ୍ରେକ୍ଷଣ ଜାଗରିତିଶୀଳରେ
ଗାଥ ବନ୍ଦିନାର ବନ୍ଦିନ ତୁମର ।

ମୃଦୁଳାଙ୍ଗଜ ଉପଲବ୍ଧରେ ଯାହାର ସବା କେତେମୁହଁବ
ପ୍ରାୟଦର ଅପ୍ରାୟ ଅଗାମୀର ଏମ ବନ୍ଦିନବାର ସବୁତମେଲାଇ
ତାଙ୍କ ଫରା ବନ୍ଦିନବାର ପ୍ରାୟଦରିତାକୁ ସମାଜର ହେତୁ
ଅନୁଭବ ଏ ଶିଖି ପରିଚାର ହାତ ଫୁଲାଇ ଗାତର
ହେବେ ଆମ ହେ ।

ପ୍ରାଚୀନଦେଶୀରୁ ଶାସ୍ତ୍ରିଯବା ସମ୍ବନ୍ଧମାନଙ୍କରୁ ପ୍ରବାଦ
ହେ ମୋତାର ଗନ୍ଧବନ୍ଧୁନାମରୁ ଅନୁମିତିକ ଜ୍ଞାନମେଳେ ଓ ଏହି
ଏ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କି ବାଢ଼ିବ କଥାକୁଠାର ଏହି ସେ ଅଧିକାର ଏହି
ଏହିବନ୍ଧୁନାମରୁ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କଥାକୁ ପ୍ରାଚୀନ ହର ଅନୁମିତି କଥା
ଏହିବନ୍ଧୁନାମରୁ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କଥାକୁ ପ୍ରାଚୀନ ହର ଅନୁମିତି କଥା
ଏହିବନ୍ଧୁନାମରୁ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କଥାକୁ ପ୍ରାଚୀନ ହର ଅନୁମିତି କଥା ।

ପଦ୍ମହଂସାଙ୍କ ଶୁଣିଲାମେ ଏହି ପଦ୍ମହଂସାଙ୍କ ଦର୍ଶନ କରିବା
ପଦ୍ମହଂସାଙ୍କ ଦୁଇଅଳ ରାତି କଥିବାରେ ବହି ଥିଲା । ସେ
ଜାତିର ସମ୍ମନ ବରଦାରମାଙ୍କ ମଧ୍ୟ ପଢ଼ିଅଛିଲୁ ଏହି ସେମା-
ନଙ୍କର ସହିତୁ ଗୋମେହାଙ୍କ ପଦ୍ମହଂସାଙ୍କ ଦୁଇଅଳ ବନ୍ଦ
ଥିଲୁ ।—କିନ୍ତୁ ଯାଏ କିମ୍ବା ଗାନ୍ଧି ।

କେନ୍ଦ୍ରୀଆମ୍ବାଦ

ମହାପ୍ରାଚି ଯେହିରେ ଦୂର ତିନ ଅଧିକ କଲା ହାତ
ଦୋଷ ବାହୀନର ବର୍ଣ୍ଣ ତାହା ଦେଇଲେ ହେବିଲୁ ଶୋଭିବ
ଦେଇ ଦନ୍ତ ଖାତ୍ର ମେଘରମ୍ଭ ଅର୍ଥର ହାତ୍ର ହେବାର ଫଳ
ଦେଇଅଛି ।

ଶ୍ରୀକୃତ୍ସନ୍ଦର୍ଭ ପାଠ୍ୟର ପାଇଁ ପାଇଁ ପାଇଁ ପାଇଁ ପାଇଁ ପାଇଁ

ଶ୍ରୀପଦାଚାର୍ଯ୍ୟ ପତ୍ର ଅଛି କୁହ ମନ୍ଦିରେ ମନ୍ଦିର ।
ସ୍ଵର୍ଗ ଆଶରେ ନିରଜ କଣ କରିଲାହାର ନିଷିଦ୍ଧ
ଦୋଷ ସତରେ ଅପରା ସୁରଖାର ଏ ଶାନ୍ତ ବିଜ୍ଞାନ

କାହିଁ ପାଇଁ ଦେଖିବାକୁ ତା ଅବ୍ୟାକୁଳ ହୋଇଥାଏ ।
କାହିଁ ପାଇଁ ସମ୍ମତ ହେଲେ ଏହି କାହିଁ ହୋଇବାକୁ
ଅବ୍ୟାକୁଳ ।

ପ୍ରେସିପାଦ୍ମ

ପଢ଼ିପ୍ରେରଣା ମନ୍ଦିର କିମନ୍ତେ ଅବେ-
ଲାଜେ ବାବୀ କୋତୁ ।

ମୁଦ୍ରଣ

କିମ୍ବାକିର ନରପତ୍ର ହେଲିବ ଅପରାଧ ପଢ଼ି
ବାବେ ସ୍ଥାନ କାଳ ଦର ଅନୁଯୁଦନ ଦଶବି
ହେଲିବ ।

ବାହୁ ଶି କରିବାଗତକୁ ସବୁ ଗୋଧୁଳୁ,
ବାହୁ ଶବ୍ଦାନ୍ତରେ ଦେଖି ଏହାକିମ୍ବର କରି-
ପଥୁ ବନ୍ଦୁ ଫକ୍ତି କିମ୍ବର ଦେଖେବୁ ଜୟନ୍ତି
ଅନୁଭୂତି କମେ ଏହି କଟକନଗର ହାଜିବ-
କାଲୁପୁ ସଜିବସୁଳ ମୁଦ୍ରରେ ଆଶାମୀ ମେଲାମ
ହା । ରାତ୍ରି ତାକୁ ଝୋଟିବ ମୁଖୀମିଯୁଲ
କବସ୍ତିତି ହେବା କରିବାକାହିଁ
ଏହିପଥ ବିଜ୍ଞାନ ଅଛେ । ବାହୁ ଶି ଯାଇବାରେ
ଯୋଗ, ବାହୁ ଶି କରେନାହାଏ ଦୋଷ, ବାହୁ
ଶି ବିଜ୍ଞାନକୁ ଦୋଷ ଓ ବାହୁ ଶି ବିଜ୍ଞାନକୁ
ବିଦୁ ଗୋଧୁର ମୁଦ୍ରାରମ୍ଭକ ସେହି ମୁଦ୍ରରେ
ଅନୁଭୂତି କାହିଁ କରାଇବେ ଦୋଷ ପୁରି
ଦୋଷ ଅଛି ଏହି ଅନୁଭୂତି ଦେଖିବେ ଦୋଷରେ
ଦେଖିବେ ବାହୁରୁ ମଧ୍ୟ ଉତ୍ସବାର୍ଥୀ ପଞ୍ଚାତ୍ୟାମ୍ବେ
ପାର୍ଥିବା କରିବିତ । ଏହି ସହିତ୍ୟାବଦୀ କିମ୍ବା-

ବା ୨୦ ରଖ ଅପ୍ରେଲ ଶକ ୧୯୫୫ ମସି

କଳ୍ପ ତେଜାପରେ ଅବଶ୍ୟ ଗୁହଙ୍କର ଅଟେ ।
ଏବନ୍ତିଧିବାର୍ଯ୍ୟ ନମେତ୍ର ହାତିଲିତିବାନୁ ମହୋ-
ଦୟମାକଳ୍ପ ଦେଶାୟ ମାନ୍ୟ ଗଣ୍ୟ ବନ୍ଦ୍ରୀ ଓ
ପାଠାର୍ଥିମାନେ ଏହାକୁ ଦସ୍ତାଵତ କର ସେ-
ମାନଙ୍କ ସହ୍ୟତାକୁ ହରିବେହର ବଳିଦ୍ୟାନ୍
କରନ୍ତୁ ପରମେଷ୍ଟରେ କରୁଥ୍ୟ ଏହ ସେ ସେଇଁ
ପାଠାର୍ଥିମାନେ ସୁଲଭମନ୍ତାଯୁ କିମ୍ବାଦ ଅବଶ-
ତ ହେବାର ଲଜ୍ଜା ବର୍ଣ୍ଣ ସେମାନେ ବାବୁ ଶା
ଦରପ୍ରସାଦ ଶିଖ ଗଜାମନର ଚଟକଳ ନିଷଟ୍-
କୁ ଯାଇ କ୍ଷାତ ହୋଇ ପାରିବେ କିନ୍ତୁ ବାହୁ
ମହାଶୟ ନୃଗୁହ ବହ ତହିଁର ଦୂର ପ୍ରକଳ୍ପ
କର ଅନ୍ତର୍ଭାବେ ।

କମ୍ବା
ଆ ବନତୋଷାଲେ ସେଇ
ମୁକ୍ତାରହିଲ ସରାର ମେମ୍ବା

ମାନ୍ୟବର ଶୀଘ୍ରକୁ ଦୂରଜ୍ଞାପିତା ବନ୍ଧୁବିଳ
ମନୋଗୟ ସମୀଖେ

ରାଜାଶ୍ରୀ ।

ପେରୁ କ୍ଷମକଳା ମହାସୂଳ ଧରନେବ
ଗମନରେ ଅଛି ସମସ୍ତ ଉତ୍ତର ଶୋଭାକୁ,
ତାହାର ମୃଦୁରେ ଦୁଃଖ ପ୍ରକାଶ ଦରକା-
ପିତ୍ତ, ଦରଳ ଅନବାଲ ଅସମ୍ଭବ ବଢ଼ିବ
ଟ୍ରେନ୍ ଯୁଲ ବୃଦ୍ଧଚର ରହିଲଗୁ ଆଜିତନା
ସବୁର ପେଣ୍ଠି ବିରାପ ଅସକେପନ ଦେଇ-
ଥିଲ, ତାହାର ଲାପାନାବଳୀର ପଦିଲିପି ଶ୍ରେଷ୍ଠ,
ହରିହର ଜୀବାଜଳ ଅନୁସାରେ, ଅପରାକ
ପଞ୍ଚଭାବେ ପ୍ରକାଶ କରିବା ନିମନ୍ତେ ପଠାଇଲୁ
ଅନୁପ୍ରକଷ୍ଟକ ପଞ୍ଚଭାବ ଏକପାର୍ଶ୍ଵେ ଏହାକୁ
ପ୍ରାକଦାନ କରିବା ଦେବେ ।

ମହାସୁଲରେ ୪୦ ତଣକୁ ଅଧିକ ସତ
ତୁପ୍ତିର ଥିଲେ । ସର୍ବାବ ଶୟକୁ କାହିଁ ମଧ୍ୟ
ସବଳ ଶ୍ଵର ମନୋଦୟ ଅବଳ ଜବଣ କରି
ଏ ଅଧିବେଶନର ଉଦେଶ୍ୟ ସମ୍ମନରେ
କହୁଛି କି—ସମ୍ବୂଦ୍ଧ ନନ୍ଦପୋର କାହା ବାହା,
ତୁର ଆଉ କହିବୁଗାରରେ ଲାଗାନ୍ତି । ସୁରୀପ
ବୟ ବାହାତୁଳକର ଅମ୍ବମାଳଙ୍କ ବିଦ୍ୟାଲୟ
ତା ପରି ସହିତ କୌଣସି ପଞ୍ଜଳ କି ଥିଲା ।
ତଥାପ ଅମ୍ବମାଳେ ସମସ୍ତେ ଆଜିବାଦବାଚିଣେ
ଦୁଃଖିତ ବାହିତ ? ଶୟ ବାହାତୁଳ ସାହୁଦ୍ୟ
ହସାଲରେ କହ କୁରାମା କି ଥିଲେ, ଅର୍ଥାତ୍
କୁହ କିଛି ଜଣେ ପୁଷ୍ପକ କହି ବା ଫାର୍ମକବ କିମ୍ବା

ପୁଲେ, ସାହୁତକ ବା ଅନ୍ୟ କୋଣର ବିଷୟରେ
କୌଣସି ଗଛ ଲେଖି ସାଇଥିଲୁଙ୍କ ଏମନ୍ଦିର
ନୁହେ । ତଥାପି ସେ ତଥେ ମହାକଳ ଥିଲେ
ତାଙ୍କର ପାଶାରୁ ତର୍ତ୍ତୁ-ଯଜ୍ଞାଳ ଯେପରି ଥିଲେ,
ସେବର ଆଜୁ ବାହାରିତାରେ ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ
ସେ ଅଛି ସହଜରେ ତଙ୍କଳବିଷୟର ସର୍ବ ଗ୍ରହଣ
କରିପାରୁ ଥିଲେ । କାହିଁ କଥାର ଗାନ୍ଧୀ ଜଗତ
କି ଥିଲା । କୋତଳିନ୍ଦ୍ର ତାହାକୁଠାରେ ପୂର୍ଣ୍ଣମାତ୍ର
ରେ ଥିଲା । ମୁଁ ତାହାକୁ ପ୍ରାୟ ୫୦ ବର୍ଷ ଦୂର
କାଣ । ସେ ସେହି ସମୟରେ ପୁଣ୍ୟରେ କେବେ
କିମ୍ବଳା ଦେଇନରେ ସାମାଜିକ ବିରତି କରିବା
କରୁଥିଲେ, ସେ ସମୟରୁ ମୁଁ ତାହାକୁ ଦେଇବା

ଅସୁଥିଲ୍ । ସମ୍ବର ବନ୍ଦୟ ଦିବେଚନା କରି
ଗାନ୍ଧପର ଆଉଜଣେ ଡେଣିଶାର ଦେଖୁ କାହିଁ
ଯେ ଆପଣାର ବାର୍ଷିକମଳା କମନ୍ତେ ଗବ୍ର
ମେଧାବିଠାରେ ବିଶେଷରୂପେ ପରିଚି ଥିଲେ
ଏବଂ ସେହିମଳାକ୍ଷେ ସେ ହୋଡ଼ିଏକନା କେବେ
କରୁ କିମେ । ଆଠଶାଥ ଟବା ଦେଇପରିବ୍ୟ
ଅବଶେଷରେ ଯେଇଁ ଉଛପଦ ଘାଙ୍ଗନେ
କୌଣସି ଡେଣିଶାକାରୀ ବର୍ଷାକୁ ଗାହା ପା
କାହାନ୍ତି । କହୁ । ସହିଦେଶମାଳକରେ ନେ
ବେ ମହାଜନମାଳକୁ ଉଛୁ କରିବାକୁ ଧି
ଅଛନ୍ତି । ଆମ୍ବାଜଳର ମଧ୍ୟ ଯେହି କେବଳମା
ଳକୁ, ଅଳୁକର ଯରେ ମହାଜନମାଳକୁ ପ୍ର
ହରିପିଲା କରିବା କପର । ଏହା କି କିମ୍ବା

ସେମାକଳପରି ଅମ୍ବମାନଙ୍କର କତ୍ତବ୍ୟର
ହେବ । ମୁଁ ଚେତ୍ତାଥିଲୁ ଯେ ଅଜବାଲି ଶତ୍ରୁ
ମନଦେହ ବୁଝି କିଛି ତଣା ହୋଇମାରଅଳ୍ପ
ପୂର୍ବେ ଘଟମାରେ ଗୁରୁତତ ପ୍ରଦେଶକୁ ଦେଇ
ଦେଖି କରୁଥିଲେ, ଅଜବାଲି ପ୍ରଦେଶବନରେ
ଜାହା ଦେଖା ଯାଉ କାହିଁ କମ୍ପା ସେହି ପରିବାର
ବରେ ଦେଖାଯାଉ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଏକା ବୃଦ୍ଧ
ଲକ୍ଷଣ କୁହେ । ଯାହାଠାରେ ଯେପରି କାହିଁ
ହୀଠ ପ୍ରଦେଶ ଥର୍ମ ପରିବା କରୁଥିଲୁ
ଅମ୍ବମାନଙ୍କର ଉଚିତ ଯେ ସେମାନଙ୍କଠାରେ
ସେହିପରି ଥପଣ କରିବୁ । ଶ୍ରୀମାନଙ୍କ
ଉଚିତ ଯେ ସେମାନେ ବେଳକୁ ତାହା ବରିବା
ଶିଖାକରୁବେ । ସାମ୍ବାନ୍ ସହୃଦୟାକାବୁର ଅମ୍ବମାନ
କର ବଳିର ପାଇ । ଜହାଙ୍କ ଜାତନରୁ ଗୋଟିଏ
ମହା ଶିଖାକର କରିଯାଏ, ଜାହା ସୌଜନ୍ୟ
ବୟ ବାବ ଦୂର ହେଁ । ନିର୍ମଳ ଅପରାଧିଙ୍କୁ
ଜାହାଙ୍କ ମୁହଁରେ ଭାବିତର ଯେହି ମଳ ହେ

ଭୟକ୍ଷ, ଭାବା ତୁମରେ କର ସେଥିନମନ୍ତ୍ରେ
ଦୂଃଖ ପକାଶ କରିବା ଅନ ଆୟୁମନବର ଏହି
ଅଧିବେଶନର ଦର୍ଶନ ।

୨ । ତପ୍ତରେ କାରୁ କିମଳାଥ କର କହି-
ଲେ ବି—ସରୀୟ ଶୂନ୍ୟ ନନ୍ଦିଶୋଇ କାଷ
ବାତାଦୂର ଉଚ୍ଛଳର ସମସ୍ତରେ ସୁଧରଇଲା ।
ଉହନଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗୁରୁରେ ଜାତୁ କି ଜାପେ
ଏପରି କେହି ନାହିଁ । ଅମ୍ବୋମାନେ ଥର
ସମବେଚନବରେ ଅମ୍ବାନକର ଶୋକ ପ୍ରକାଶ
କରିବା ନିମନ୍ତେ ଏଠାରେ ଏହତ୍ତିତ ହୋଇ-
ଅଛୁଁ, ବିନ୍ଦୁ ଯେହିଁ ସମୟରେ ପ୍ରଥମେ ଏହି
ନଗରରେ ଜାକର ବାରୁଣ ମୃଗୁତ୍ସବାଦ ପ୍ରକାଶ
ରଖ ଦେଲା । ସେହି ସମୟକୁ ଅମ୍ବାନକର
ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ମନରେ ଶୋକ ଜ୍ଞାନହୋଇଥାଏ ।
ଗାନ୍ଧି ବିଦ୍ୟୋଗରେ ବେବଳ ଯେ ଜାତିର
ପରିବାରବର୍ଗ ଶୋକକୁ ଏମନ୍ତ ନୁହେ ।
ଉହନଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟେକ କର ଜାସ୍ତ ଉହନଙ୍କ
ପ୍ରତ୍ୟେକ ହୃଦୟ ସେହି ଶୋକ ଅନୁଭବ
କରୁଥିଲା । ସବୁ ବାହାଦୁର ଉହନଙ୍କର ଏହି
ସୁମତ୍ର ଥିଲେ । ଅଜାଗର୍ଯ୍ୟ ଜାତିର ଜାର୍ଯ୍ୟପ୍ରଣା-
ଳାରେ ଦେଖାପାଇ ଯେ ଶୋକଙ୍କ ଦେଖଇ
ସୁଧରିଗାନ୍ତକୁ ସେମାନେ ଆଦର କରିବାକୁ
ଦିଇଅନ୍ତରୁ । ଅମ୍ବାନକର ଉଚ୍ଛଳ ଦେଖିବେ
ମାତେ ଏହି ଉହନଙ୍କୁମରି ସୁଧରିଗାନ୍ତକୁ ଆଦର
କରିବାକୁ ଦିଇବା ।

ଏହା ଦକ୍ଷ କାରୁ ଉତ୍ତରାଧିକାର ନିମ୍ନଲିଖିତ
ମଧ୍ୟ ପଥେ ଚିର୍ବିତିଳ ସାହରେ ଉତ୍ସମ୍ମାନ
କରେ ।

୩ । ସାଧୁ କନନରେଣ୍ଟାର କାଷ ବାହାଦୁରଙ୍କ
ଅହାଲମୁହଁରେ ଭାଲୁକର ପ୍ରେର୍ଣ୍ଣାସ୍ତ୍ରଭାର୍ତ୍ତି
ଏତି ବୋଲାଥିଲି, ଶାଯା ଭାଲୁକର କପ ଏହି
ସବୁ ଦୁଃଖ ପ୍ରକାଶ କରୁଥିଲାକୁ ଏହି ପାଇଁ
ପରଗାରକର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଦୁଃଖ ପ୍ରକାଶକ ଏହି ପ୍ରେର୍ଣ୍ଣ
କପଦା ନିମକ୍ତେ ନିର୍ଦ୍ଦାରଣ କରୁଥିଲାନି ।

୪ । କାରୁ ଚନ୍ଦ୍ରମୋହନ ମହାଶୂଣ୍ୟ ଏହି
ପ୍ରଧାନଙ୍କ ଘୋଷତା କଲେ ।

୪। ଅତିକୁର କାହିଁ ସାଧାରଣ ବିଜ୍ଞାତୀ ମହା-
ସୟ କିମ୍ବଳକିମନଗେ ହୃଦୟକର୍ମକାରୀଙ୍କ ସର୍ବରେ
ଭ୍ରମିତ କଲେ ସ୍ଵର୍ଗ ବାହୀନଙ୍କ କାମ
ସୁରକ୍ଷିତ୍ୟ କରିବା କମ୍ପି କାର୍ଯ୍ୟପାତ୍ର ହୋ-
ଇମେ ସାଧାରଣ ଉଦ୍‌ଦେଶ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଦେଇଲେ,
ଏଥର ସେବ୍ସଙ୍କେ ଉଚ୍ଚମ୍ଭୁ ସହିତ ମନୀ କାହିଁ

ପେଣିତା ଦରବାନ୍ତିକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥରନ୍ତି,
ଏହି ନିମ୍ନଲିଖିତ ସହାଯକଙ୍କୁ ସାଧାରଣ ଉଦ୍‌ଦେଶ
ବହୁତ ମୋଗଦାଳ ନିମିତ୍ତ ଆପଣାର ପ୍ରତିନିଷ୍ଠ
ଜୀବନ କରନ୍ତୁ ।

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ କଥା

କବାର ଓପାଠୀ ବାବୁ ହରେକୁଷ ଶତପଥୀ
ବ୍ୟାଜନାମ କର କାହୁ ଦନ୍ତମୋହନମହାରାଜା
। । କାହୁ ହରେଦୂଷିଶତପଥୀ ଏହି ଲିର୍ବା-
ଲିଙ୍ଗର ପୋଷକରା କର କହୁଲେ ବିଃ—
ସ୍ଵପ୍ନ ଜନକଶୋର ଦୀପ ବାହାତୁର ଅମ୍ବାନ-
କଠାରେ ପୁରୁଷତ ଥିଲେ । ସେ ପୁରୁଷେ
ଅମରେ ଯତ ଥିଲେ, ପୁଣି ସେହିଠାରେ ପରାଣୀ
ଦେଲେ । ସବେଳାଣା ଥାହେକ ବବନ୍ଧିମେଖକୁ
ରଖେଟ କର ପାନ୍ତି ତେସତ୍ତ ବସଇଲେ ।
ସେହିମ ଦ୍ୱାରାହ କଲ କରୁଣ୍ଟ ସେ ଦ୍ୱାରା
ସମ୍ମହର କରିବା କଲାଶକ୍ରର ଦେଲେ ।
କିନ୍ତୁ ଏହେନ୍ତି ପାଥ କର (ବାନେଶ୍ୱର ୫
ସ୍ତୁର) କଲାଶର କର ଥାଇଥିଲେ । କେହି
ମନେ ବନ୍ଧାରଣ୍ଟି, ତେସତ୍ତର ଯୁଦ୍ଧ ଥିଲେ
ତେସତ୍ତ ଦେଲେ, ଏଥରେ ବାହାତୁର କଥା ?
ପାନ୍ତି ନୁହେ, ଯୋଗ୍ୟତାରୁ ସେ କାଳ ପଢି
ଆଇଥିଲେ । ପାନ୍ତିର ଶୋଟିଏ ମହିଳାଙ୍କ ଏହି
ଥିଲ ସେ କୋତିଏକଙ୍କା ଦେଇନ ପାଇ ଯେବେଳେ
ଥିଲେ, ତେସତ୍ତ ଚାଲ ମର ଛାଇ ମଳ
ବେହେଥି ଥିଲା । ପାନ୍ତିରେ ନବ ଅନ୍ତେ
କଥା । ସମସ୍ତେ ଜାହର ପର ହେବାକୁ
ଶିଖା କର, ଅବଶ୍ୟ ମନ୍ଦ୍ୟ, କଶ୍ୟ, ଧଳ୍ୟ ଓ
ପ୍ରଶଂସନ୍ୟ ଦେବ ।

୨ । କବଳିନ୍ଦ୍ର ପାତ୍ର ସମୟରେ ତତ୍କାଳୀନର କାହିବାର ଏବଂ
ପ୍ରାଚୀରେ ଲେଖି ଅଛନ୍ତି, “ତ ରହ ମଧ୍ୟାହ୍ନରେ
ମୁଖ୍ୟରେ ହ ଠହୁ” ଅର୍ଥାତ୍ ରହ କାହାର
ଅନ୍ତେବିଶ ବରେ ନା ରହି କିମ୍ବା ଅନ୍ତେ
କେବଳ କବଳିନ୍ଦ୍ର ସମ୍ମାନ ସମ୍ମାନରେ କାହା
କାହାକୁ ଏହାର ଜାଗରଣରେ । ଏକମୁଖ୍ୟରେ
ଏହାର ପ୍ରାଚୀ ଦେଖି ଏହାର ଜାଗରଣରେ
କୁଳକ ବିଧିକ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟରେ, ପାନ୍ଦ୍ୟଗଢ଼ରୁ
ପାଦ ପ୍ରାଚୀରେ ବୟାଙ୍ଗଥଳେ । କେହି କହି-
ଅରହୁ ସମ୍ମ କାହାକୁ ଆମାଜନର ବିଧି
କୁଳକାର କଷାଯ୍ୟରେ ତମ ଅମ୍ବୋଳେ କାହା-
କାହାରେ କୁଳକ ରହିଥିଲା । କୁଳକ ନନ୍ଦଶୋଇ
କାହାକୁ । କୁଳକ ନନ୍ଦଶୋଇ ପ୍ରକଳ୍ପକାରେ
ଆମମନ୍ଦର ପଞ୍ଚକାର ପଞ୍ଚମ ପାଦରେ କୁଳକ
କଷାଯ୍ୟରେ କହିଅଛନ୍ତି । ଯେବେଳେ କୁଳକ
କଷାଯ୍ୟର କାହାର କ ହେବାର ବା ଆମ

ନୁହୁଣ୍ଡ କରିବ କ ଦେବାକୁ ଦଶାଖ ଦୋଳ
ପରିବୁ, ତେବେବେଳେ ସର୍ବାୟ ସ୍ଵପ୍ନ ବାହା
ଦୂରକୁ ସ୍ଵର୍ଗଧ କଲେ ମନେରେ ଏହା ଜୀବ କାହା
ଦେବ ଯେ ମନୁଷ୍ୟ ନିଜର ଜୀବନର ବଧାତା,
କିନ୍ତୁ ଜିନିଜ ବାସନା ନିଜେ କରେ ଅବସ୍ଥା
ନିବର ଦେବ । ସ୍ଵପ୍ନ ବାଦାକୁ ଚିନ୍ମୂଳ କରି
କାରୁ ଧାରାଯ ପଦକୁ ଉତ୍ସବକୁ ହଠିଥିଲେ ।
ସ୍ଵପ୍ନ ବାଦାକୁ ଅମୃତକଳ ତ୍ରୈଶାର ଜାହିନ
ପମ୍ପର ପରିଚାଳ ଲୋକମାନଙ୍କର ବନ୍ଦୁ ଥିଲେ ।
ବନ୍ଦର ଆଜନରେ କୃଦୟ ଅନ୍ତରେ ଓ ଦୂରରେ
ଦୂରିତ ହୁଏ; ବାବାକୁ ମୁଖୁମୁଖରେ
ସେତେବେଳେ ସାକ କରି ସମସ୍ତ ବାହାନାର
କରୁଅଛନ୍ତି, ସେତେବେଳେ କୃଦୟକୁ ଦେବ,
ଯେ କନ୍ଦିଲକରେ ଅମୃତକଳ ଦେଖୁ ନ ଥିଲେ
ଏପରି କୃଦୟା ନାହିଁ । ପରେକ ମହିନାକୁଠର
ପ୍ରଥାକ ଲକ୍ଷଣ ମୁହଁପ୍ରତି ସାକ ପ୍ରଦର୍ଶନ । ଏ-
ବିଷୟରେ ଅମୃତକଳ ଦେବ ଅପରା ପାଶୁକ
ଦେହମାତ୍ର କ୍ଷେତ୍ର । ଅକ୍ଷୁଫନ କଲେ କୋଣଥ
ନାମକ ଉର୍ବେତ୍ୟ ସୁନ୍ଦର ହତ୍ତିଷ୍ଠକ ମୂର୍ଖ
ଦେଲ, ସବ୍ୟୁ' ଲୋକ ଗଢ ସହିତରେ ଶୁଣି-
କରୁ ପାଇଥିଲେ, ପୁଷ୍ପାଦକାଳ ସବ୍ୟୁ' ଲୋକ
ପାକ ସମ୍ବନ୍ଧକୁ ପୂର୍ବ କରୁଅଛନ୍ତି । ଅମୃତକଳର
ପର ସର୍ବାୟ ସବ୍ୟୁ' କରିବିବାରେ ବାବ ବାହା-
କୁଠର ସେପରି ଅମୃତକଳ କୃଦୟରେ ଜୀବାକୁ
ବହି ତାବାର ବଧାନ କରିବା ।

ଏହା କହି ଗାନ୍ଧି ସମ୍ବନ୍ଧର ଜିନ ଶମ୍ଭୁରାତି ମତେ ଦୁଆହି ବିର୍ଦ୍ଦାଳମ ସମ୍ବନ୍ଧରେ
ପ୍ରସାପର ବଲୋ ।—

ଏହି ପରାମର୍ଶ ଏହି କିଧେର ଅଧିକେଷି-
କର ବାନ୍ଧାନାହାର ପଦିଲୟ ଖଣ୍ଡ ଏହି ବହୁତ,
ସମ୍ମର୍ମତିର, ଓ ବାରେନକର ସମ୍ମାନପଦ୍ଧତିରାଗନ୍ତୁ
ଚେତୁଳ କରିଥାଇ ।

୫ । କାହିଁ କଷତିରୁ ପାଇବ ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦୀ
ରଖଇ ଯୋଗଦିଲା ତାଙ୍କ ।

୧୦ | ପତନେଷ୍ଠରେ ବାହୁ ଚନ୍ଦ୍ରମୋଦଳ
ମହାରଜା ଲମ୍ବାଙ୍ଗିତମଟେ ଉତ୍ତର୍ବ ଲବ୍ଧାନ୍ତର
କରିବେ କିମ୍ବାପଢ଼ କଲେ ।—

ପ୍ରକାଶକୁ ସମେତ ମହାଦୟଙ୍କ ପ୍ରକାଶକୁ
ଧର୍ମର ଧନ୍ୟବାଦ ଓ ଶରୀର ବର୍ଜନ ।

୧୯। ବାବୁ ବିଶ୍ଵାସ କରି ଏହି ଜୀବିତ
ଶବ୍ଦ ପୋଷନରୀ କଲେ ।

କଟକ } ଶୁନ୍ଦରମୋହଳ ମଧ୍ୟାଇନା
ପାଖାଏଣ } ଅଗ୍ରଭାବୀ ସଲାହ ପ୍ରେସର

៩៧២

ଶ୍ରୀ ବାବୁ ମଧ୍ୟକ ସନ୍ଦର୍ଭ ପଠେଣ୍ଡ କୋଠ	୫୯୯
ଅଧିକାରୀ ଦାବ । ହେ । କଲେଷକର ଯାଇପୁର ୩	୯
ଗୀତାବଳ ଦାବ ମାହିରର	ଶତିବ
ମାନୁଷର ମହାମାଟ	ଶତିବାଜାଳ
ହରେହରୁ ସମସ୍ତ । ହେ । ଏହୁର	ମାନୁଷରମୁଖ ୩
ସୁର୍ଦ୍ଦରୀର ନନ୍ଦାମାଟ ଚିତ୍ରାଳ	ଲକ୍ଷ୍ମୀଦୂତ
କରୁଥାଏ ବଳ	କରୁଥାଏ
କରୁଥୋଇନ ବ୍ୟ	୫୯୯
ପାଇଁଏହ ପାଇଁରୁଣ	୫୯୯
କରୁଥାଏ ସମ୍ମର	କରୁଥୁବାର

କିଛାଏନ

ଶଦର ଶ୍ରେବେଲ୍ ବୋର୍ଡ ଅପିଷ୍ଟ କଟକ

ଯେହେତୁ ଏ ସଦର ସବୁରିକନ ଅର୍ଗରି
ନିମ୍ନଲିଖିତ ଥାଳା ମଧ୍ୟପ୍ରିତି ପାଇଁ ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ-
ଉଚ୍ଚତାର ପାଇଁ ସବାର ଚକିତ ସନ ଅଶାମୀ
ମନ୍ଦ ମାସ ଗାୟ ରଜ ମୃତ୍ୟୁବହୁ ଦେଖାଇଁ ମାସ
ଦି ଶକ କ ଶୁଦ୍ଧବାର ବେଳରୀ ଏକା ସମୟରେ
କଟକ ଲୋକେଲି ଗୋର୍ତ୍ତ ଅଫିସରେଣ୍ଟ୍ସକୁ ତେ-
ସ୍ଥାର ମେନ ବାହାରୁବକ ବଜୁରରେ ପ୍ରକାଶି
ତାବ ବିଲମ୍ବାର ଉତ୍ସବ ଚନ୍ଦ୍ରାବ୍ଦ ତମ୍ଭେବ ।

ଅତିଏବ ଏଇଦ୍ୱାରା ସହିଷ୍ଣୁଲାଭକୁ କିମ୍ବା
ବହୁର ପଞ୍ଚଥାତ୍ର ଅଛୁ ଯେ ଯେମ୍ବାନେ ଜାଗ
କଲ୍ପନରେ ଲଭ୍ୟ ତେବାକୁ ନାହିଁ ନାହିଁ ସେଇ
ମାତ୍ରେ ନିର୍ମିତ ଘାରଖଣେ ତଳମ ପ୍ରାନ୍ତରେ
ଉଧ୍ୱର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇ ତାକ କିମ୍ବନରେ ଲଭ୍ୟ
କେଉଁ ପାଇବେ ଏହି କଲ୍ପନା ଶୁଭତା ତ୍ରୈଷଣୀତି
କଲ୍ପନା ଉତ୍ସମନର ଏକ ଚନ୍ଦ୍ରର୍ଥାଶ ଜାମିକୁ
ସ୍ଵପ୍ନ ଅଭିନମେ କାରାକ ବରତେ । କଲ୍ପନା
ସମଜୀବୀ କୌଣସି ସମାଜ ରହିଲାକୁ ଅବସନ୍ଧବ
ହେଲେ ସବର ନେବେଳ ଦୋର୍ତ୍ତରେ, ତାଙ୍କ
ହୋଇ ବିଷ୍ଣୁରେ, କେ

ଆଜାମ୍ବିରୋଦ୍ଧ

ନୟାପଟ୍ଟଣ ମର୍ତ୍ତ୍ଵ

୧୯୨ ୧୦୩ ପରେବେଳୁ } J. Chunder.
 କୋର୍ଟ ଅନ୍ତର୍ଗତ ୧୯୮୩ ମୂଲ୍ୟ }
 ଏହି ପରେବେଳୁ ସାଥୀ- } Chairman.
 ଏହି ପରେବେଳୁ ଏହି- } Sudder Local Board.

NOTICE

A COMPLETE KEY
(Containing English and Uriya meanings of all difficult words, explanations of phrases and sentences that are very likely to be asked in the Examination, all sorts of allusions Grammatical niceties, parsing &c.)

ବେଳାଥୀ । ଅଣା କାହିଁ ଗାନ୍ଧମାନେ ଏ ପୁରୁଷା ଶୁଣିବେ କାହିଁ ।
ବର୍ଣ୍ଣାକାର ବର୍ଣ୍ଣମା । (ଶମଗୀ ପୁରୁଷମା ଦେଉ ଦରତତ) ଟ ୦ ୫୫ ବର୍ଣ୍ଣଲେଖା । (ଉପେକ୍ଷାକାର ବର୍ଣ୍ଣମା) ଟ ୦ ୫୫ କଣ୍ଠୀତ ସାମର ପ୍ରଥମ ଭବଜା ଟ ୦ ୫୫ ଏକତ ଦୂର୍ବଳ ଏକତ ଟ ୦ ୫୫ ଏକତ ଦୂର୍ବଳ ଏକତ ଟ ୦ ୫୫ ଏକତ ଦୂର୍ବଳ ଏକତ ଟ ୦ ୫୫ ଆବଳମ୍ବନ ଟ ୦ ୫୫ ବିଦୀଷ ରେତ ଟ ୦ ୫୫ କଟକ } ଶିଳ୍ପିମାନର ପଣ୍ଡାପୂର୍ଣ୍ଣା

New School Books.

JUST TO HAND.

Webb's Two hundred Questions
on Grammar and Idiom with
Answers.

Webb's Keys to English En-
trance Course for 1892 and 1893.

S. P. Ghosh's Key to English-
Entrance Course for 1894.

Chambers' Etymol. Dictionary

Webb's Condensed Dictionary.

Webb's International Do.

Whitehall Drawing Copy
Books.

R. C. Dutt's History of India.

Catechism of History of India.

Buckley's History of England.

K. P. Basu's Algebra.

Royal Readers No. I to IV.

Manual of Geography.

Wall-maps and Atlases.

To be had of the Secretary, Printing
Company, Dugha Bazar, Cuttack.

କୁଣ୍ଡ ନାନାକୁବ୍ୟର ବୋକାନୀ ।

ଏହି ସହର କଟକ ଗୋପ୍ୟକଳାର ଶୁଣନ୍ତର
କାହିଁ ଗୋପ୍ୟକଳାର ବ୍ୟକ୍ତି ବସା ବଲଗରେ
ଶୁଣନ୍ତର କଟକ କୁଣ୍ଡକାଳୀ, କା-
ନ୍ଦିତ, ଦେବମା ଓ ମେଲ ଲୁକା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
ପ୍ରଯୋଗସ୍ଥ ଦୁଃଖ ଅଛି ମୁହଁର ଏବଂ ଏହି
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା ।
ପରେକଣ କୁଣ୍ଡକାଳୀ ଆହି ଦର ସେହି କୁଣ୍ଡ
ଦେବମା କୁଣ୍ଡକାଳୀ ଆହି କାହିଁ କାହିଁ ।

ଏହେ ଏହା କିମ୍ବା ସୁଦିନା । ସେହେବୁ ବର-
ହାମ କରିବାର ଶବ୍ଦାବଳୀ ହାତୀ । କେବେଳ
ଦାନ ଦେବି କିମ୍ବା କୁଣ୍ଡକାଳୀ କିମ୍ବା ମୂଲ୍ୟ
ଦେଲେ କୁଣ୍ଡ ନେଇ ଥାଇବେ । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ
ଗାନ୍ଧମା ପଞ୍ଚରେ ଏକଦର କାହାଦୀକୁ ଅଧିକ
କା ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ ଯାଏ କାହିଁ ।

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦୁଃଖ ନିଧି କେବେଳ ଦୁଃଖର
ଜାମ ଓ ମୂଲ୍ୟ ନିମ୍ନେ ଲେଖା ଗଲା । ପ୍ରାଚିବା-
ମାନେ କିନ୍ତୁ ଦେଖି କାହାର ସଙ୍ଗେ ମିଶାଇଲେ
ପ୍ରକଟ ଦେଖିବେ ଯେ ଆମ୍ବାକରର ମୂଲ୍ୟ
ପଥାସମ୍ବୂଦ୍ଧ ଅଛି ଅଟିକା ।

କିମ୍ବା ମୂଲ୍ୟରେ ମୋଟାଖଲାକୁ ଡାକ-
ଥୋଗେ ଦୁଃଖ ପଠାଯାଏ ଏବଂ ଡକା ପତ୍ର
ଅନୁଭବ କୁଣ୍ଡକାଳୀ ଅଟିମ ପଠାଇଲେ ହେଲୁ-
ଦେବକଳ କାରିବେଳେ ପଠାଇବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ
ଅଛି ।

ତଣ୍ଡୟୁଲୀ ।

କିମ୍ବର ନାମ ମୂଲ୍ୟ

ଅନ୍ତମେଟ ପ୍ରେକ୍ଷାଳ ଗୋ ୧ ଟ ୦ ୫୫

କାର କେଳ ପ୍ରେକ୍ଷାଳ ଗୋ ୧ ଟ ୦ ୫୫

କେଳ ପ୍ରେକ୍ଷାଳ କ ୧ ଟ ୦ ୫୫

ନବସା କାରକ କ ୧ ଟ ୦ ୫୫

କୁଣ୍ଡକାଳୀ କାରକ କ ୧ ଟ ୦ ୫୫

କୁଣ୍ଡକାଳୀ କାରକ କ ୧ ଟ ୦ ୫୫

କୁଣ୍ଡକାଳୀ କାରକ କ ୧ ଟ ୦ ୫୫

କାରକ କାରକ କ ୧ ଟ ୦ ୫୫

ଏକର ବଡ଼ମାବଳିକାର ଗୋ ୧ ଟ ୦ ୫୫
ବାଚଦୁଷତ କ୍ଲାବୁ ସହିତ
(ତଥାଗର) ଗୋ ୧ ଟ ୦ ୫୫

ଏକର ସାଥୀର ଗୋ ୧ ଟ ୦ ୫୫

ବାଚଦୁଷତ କାରକ ଗୋ ୧ ଟ ୦

PROCLAMATION OF SALE.

(SECTION 287, C. P. CODE).

(ଏଠାରେ କଷକର
ସୁନ୍ଦରିକରି ମୋଦୁଇଅଛି)

ହୀନାମୀ ଇସ୍ତିହାର ।

ଦେଉଁଲା କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ଆଇଲାର ଖା ୨୮୭ ଲା ।

ପ୍ରକାଶକ

ପାଇଁ କିମ୍ବା ଏହାରେ କିମ୍ବା ସାହେବଙ୍କ

ନେଟ୍‌କୋମ୍ ପର ୦୫ ହିନ୍ଦୁମାତ୍ର ସାଲ

ଶୋଗାରିଷତ୍ତବ ହରତ । ସ୍ଥା । କବିସେବକାର ସହର ଲଟକ
କହାମ

ପ୍ରକାଶକ ।

ପ୍ରକାଶକ ମିଶ୍ନ ନଳଖାତ । ସା । ଗଢ଼ ଅଣ୍ଟିଆ । ୧୩ । ବୋଠେଷ

ବେଶବାଜ

ଏହାର ଲାଗୁ ଦିଅଯାଉଥିବେ ତେ ଉପରେକୁ ନାମକାରି ତକାଦିବେ
ମେ ଶ୍ରୀ । ମୁ । ୧୦୨୧୯୫୫୦୧୯ ଦାଖ ପରିଶୋଧାର୍ଥେ ଏହି ସଂଲଗ୍ନ ଉପ୍ରସିଦ୍ଧ ଲେଖିତ ବୋଲି ସମ୍ମରି ବିଜୟ ସବାର ଏହି ଅଧିକାରକ ବନ୍ଦୁବି
ମେ ଶ୍ରୀ । ମୁ । ୧୦୨୧୯୫୫୦୧୯ ଦାଖ ପରିଶୋଧାର୍ଥେ ଏହି ସଂଲଗ୍ନ ଉପ୍ରସିଦ୍ଧ ଲେଖିତ ବୋଲି ସମ୍ମରି ବିଜୟ ସବାର ଏହି ଅଧିକାରକ ବନ୍ଦୁବି
ସଙ୍ଗେ ୧୮୮୩ ସାଲର ଆ ଏକ ରାଜର ଥା ଗାନ୍ଧି ର ଅନୁଷ୍ଠାରେ ଏବି ଦ୍ଵାରା ପ୍ରକରିତ ହୋଇଥିବା । ପ୍ରକାଶ୍ୟ ନାମକରେ ବିଜୟ ଦେବ ଏବି ଉତ୍ତର
ସଙ୍ଗେ ୧୮୮୩ ସାଲର ଆ ଏକ ରାଜର ଥା ଗାନ୍ଧି ର ଅନୁଷ୍ଠାରେ ଏବି ଦ୍ଵାରା ପ୍ରକରିତ ହୋଇଥିବା । ପ୍ରକାଶ୍ୟ ନାମକରେ ବିଜୟ ଦେବ ଏବି ଉତ୍ତର
ଉପ୍ରସିଦ୍ଧ ଲେଖିତ ଲଟକନାମେ ସମ୍ମରି ନାମମ ଦେବ ଉପରେକୁ ଦେଶଦାରରେ ସବୁ ଜ୍ଞାନୀୟ ଲଭ୍ୟ ମାତ୍ର ବିଜୟ ଦେବ ସେହି ସବୁ ପରିବା
ଉପ୍ରସିଦ୍ଧ ଲେଖିତ ଲଟକନାମେ ସମ୍ମରି ନାମମ ଦେବ ଉପରେକୁ ଦେଶଦାରରେ ସବୁ ଜ୍ଞାନୀୟ ଲଭ୍ୟ ମାତ୍ର ବିଜୟ ଦେବ ସେହି ସବୁ ପରିବା
ଉପ୍ରସିଦ୍ଧ ଲେଖିତ ଲଟକନାମେ ସମ୍ମରି ନାମମ ଦେବ ଉପରେକୁ ଦେଶଦାରରେ ସବୁ ଜ୍ଞାନୀୟ ଲଭ୍ୟ ମାତ୍ର ବିଜୟ ଦେବ ସେହି ସବୁ ପରିବା
ଉପ୍ରସିଦ୍ଧ ଲେଖିତ ଲଟକନାମେ ସମ୍ମରି ନାମମ ଦେବ ଉପରେକୁ ଦେଶଦାରରେ ସବୁ ଜ୍ଞାନୀୟ ଲଭ୍ୟ ମାତ୍ର ବିଜୟ ଦେବ ସେହି ସବୁ ପରିବା
ଉପ୍ରସିଦ୍ଧ ଲେଖିତ ଲଟକନାମେ ସମ୍ମରି ନାମମ ଦେବ ଉପରେକୁ ଦେଶଦାରରେ ସବୁ ଜ୍ଞାନୀୟ ଲଭ୍ୟ ମାତ୍ର ବିଜୟ ଦେବ ସେହି ସବୁ ପରିବା

କେବେ ନାଲମ୍ ଶୁଣି କହେ ।
ନାଲମରେ ସଂଖ୍ୟାଧାରଗଲୁ ଦୟୁଂ ଅଥବା ତଳମତ ଜମାପାତ୍ର କାରପରିଦାତ ହାର ନାଲମ ଡାକିବା ସହାୟେ ଆହାନ୍ କର ଯାଇଥିଲା
ପ୍ରତମେ ଅକାଲିତଙ୍କର ଅନ୍ତମକ ହୃଦୟରୁପେ କଥ କ ଦେଲେ ଉପରେକୁ ତିକିବାରମାତର ହାର ଅଥବା ସେମାନଙ୍କ ପରିବେ କୌଣସି ଡାକ
ଗ୍ରାହ୍ୟ ଦେବ ନାହିଁ ଅଥବା ସେମାନଙ୍କ ବିକଟ ଦିନମୁଁ ବିକି ଗଣ୍ୟ ଦେବ ନାହିଁ ।

୧। ଯେ ସମ୍ପଦ ନାଲମ ହେବ ସେହିରେ ତତ୍ତ୍ଵବାଦିମାନଙ୍କର ଯେ ଏହି ଜୀମେରୁ ଲହି" ଅଛୁ ଓ ଅଳାନନ୍ଦ ବ୍ୟକ୍ତିକର ଯେ ବାଦାମୁ ଗାନ୍ଧି ଅଳାନନ୍ଦ ସେତେବେଳେ କାଣିଗାରନ୍ତି ତାବା ପ୍ରକାଶ କରି ହୋଇଥିଲା କିନ୍ତୁ ଏହି ଜୟବାର ବୌଧବି ଗଲ ବା ଅସାର୍ଥ ବର୍ଣ୍ଣକା ବା ବର୍ଣ୍ଣନାର ତୁମ୍ଭାରେ ଅଳାନନ୍ଦ ବାୟୁ ହେବେ କାହିଁ ।

ପରିମାଣରେ ତାକ ଦୂରେ ଲାଗିଥାଏ ହେବ ଭାବା ମାନୁଷଙ୍କରକ ବର୍ମଣର କର୍ତ୍ତାଙ୍କ ପ୍ରିଯ କର ହେବ । ସେ ଟଳା ତାକ ହୁଏ ହିଂସା
କରିବାକୁ ପରିମାଣରେ ତାକ ଦୂରେ ଲାଗିଥାଏ ହେବ ।

ଏମନ୍ତକେ ଦିନୀ ଯେହାୟକି ଜାବେ ଗାହା ସମକେ ତୋରେ ଭକ୍ତ ଉତ୍ସାହିତ ହେଲେ ତୁମଙ୍କାରୁ ଲିପ୍ତ ଫୁଲରେ ମାନ୍ଦିଲ କରିବାକୁ ଚାହେ ।

କ । ଯେ ଉଚ୍ଚର ତାର ସମୀଧନ ପରିକଳ୍ପନା ଅନୁଯାୟୀ ଏହାର ଅନୁଯାୟୀ ତାରଙ୍କର ଦ୍ୱାରା କରିବାକୁ ପରିବାଶ କରାଯିବ ।

* । ଶାଲମହାରଜ କର୍ମଶୂନ୍ୟ ହେତୁ ଲିପିବଳ୍ଜ ପଦ୍ମର ଅପଣା ଭାଗମତେ ଆଜମ ସୁବଳ ରଖି ପାରିବେ ବିନ୍ଦୁ ଗାହା ସଙ୍ଗତା ସନ୍ତୋଷମାନରେ

ଅ ୧୦ ଲକ୍ଷ ଥା ୨୫ ଲକ୍ଷ ଦିଖାଇ ପ୍ରକଟ ଦୂର୍ଦ୍ଵାରା କରିବାକୁ ଦେବ ।

ପରେ ମୂଲ୍ୟ ଟଙ୍କା ନାହିଁ ପଢ଼ିବା ଟ ୨୫ ୯ ଟଙ୍କା ମାଲମତାରିବ କରିବାକୁ ଦେବେ ଏହା ଜାହା କି ଦେଖିବାକୁ ସମ୍ଭାବ ନାହାଇ କିମ୍ବା

ମାଲିନୀରେ ଅଣି ବିହୟ କରିଛେ ।

କରିବାକୁ ହେବ । ଅମାଜଳ ଟଙ୍କା ଲାଗିଥାଏ କିନ୍ତୁ ଆମ ଯାଏ ଛାଡ଼ି ପରିବାରକୁ ଦାଖିଲ କରିବାକୁ ହେବ । କିନ୍ତୁ ଆମଙ୍କ କରିବାକୁ ହେବ । କିନ୍ତୁ ଆମଙ୍କ କରିବାକୁ ହେବ ।

କାହିଁ କାହିଁ ।

ବ୍ୟାକିର ଉପସିଳ ।

କେତେ ମହିନା	କେତେ ମହିନାରେ ପରିବାରକୁ ଯେ ପ୍ରକାଶକ	କେତେ ମହିନାରେ ବନ୍ଦିକୁ ପରିବାରକୁ ଯେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପରିବାରକୁ ଯେ କେତେ ମହିନାରେ ବନ୍ଦିକୁ ପରିବାରକୁ ଯେ	କେତେ ମହିନାରେ ବନ୍ଦିକୁ ପରିବାରକୁ ଯେ
ଏକମାତ୍ର	ଏକମାତ୍ର ଏବଂ ପ୍ରକାଶକ	ଏକମାତ୍ର ଏବଂ ପ୍ରକାଶକ	ଏକମାତ୍ର ଏବଂ ପ୍ରକାଶକ
ଦୁଇମାତ୍ର	ଦୁଇମାତ୍ର ଏବଂ ପ୍ରକାଶକ	ଦୁଇମାତ୍ର ଏବଂ ପ୍ରକାଶକ	ଦୁଇମାତ୍ର ଏବଂ ପ୍ରକାଶକ
ତୃତୀୟମାତ୍ର	ତୃତୀୟମାତ୍ର ଏବଂ ପ୍ରକାଶକ	ତୃତୀୟମାତ୍ର ଏବଂ ପ୍ରକାଶକ	ତୃତୀୟମାତ୍ର ଏବଂ ପ୍ରକାଶକ
ଚତୁର୍ଥମାତ୍ର	ଚତୁର୍ଥମାତ୍ର ଏବଂ ପ୍ରକାଶକ	ଚତୁର୍ଥମାତ୍ର ଏବଂ ପ୍ରକାଶକ	ଚତୁର୍ଥମାତ୍ର ଏବଂ ପ୍ରକାଶକ
ପଞ୍ଚମମାତ୍ର	ପଞ୍ଚମମାତ୍ର ଏବଂ ପ୍ରକାଶକ	ପଞ୍ଚମମାତ୍ର ଏବଂ ପ୍ରକାଶକ	ପଞ୍ଚମମାତ୍ର ଏବଂ ପ୍ରକାଶକ
ଷଷ୍ଠମାତ୍ର	ଷଷ୍ଠମାତ୍ର ଏବଂ ପ୍ରକାଶକ	ଷଷ୍ଠମାତ୍ର ଏବଂ ପ୍ରକାଶକ	ଷଷ୍ଠମାତ୍ର ଏବଂ ପ୍ରକାଶକ
ଅଷ୍ଟମମାତ୍ର	ଅଷ୍ଟମମାତ୍ର ଏବଂ ପ୍ରକାଶକ	ଅଷ୍ଟମମାତ୍ର ଏବଂ ପ୍ରକାଶକ	ଅଷ୍ଟମମାତ୍ର ଏବଂ ପ୍ରକାଶକ
ନାନାମାତ୍ର	ନାନାମାତ୍ର ଏବଂ ପ୍ରକାଶକ	ନାନାମାତ୍ର ଏବଂ ପ୍ରକାଶକ	ନାନାମାତ୍ର ଏବଂ ପ୍ରକାଶକ
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ	ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଏବଂ ପ୍ରକାଶକ	ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଏବଂ ପ୍ରକାଶକ	ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଏବଂ ପ୍ରକାଶକ

ଶକ ୧୮୯୫ ମସିହାର ପ୍ରଦେଶିକା ପଥସାରେ ଓଡ଼ିଶାର ସେଉଁଛାତ୍ମନେ ଧାସ କରିଥିଲୁଣ୍ଡି
ସେମାନଙ୍କର ନାମ;—

୯୩ ଶ୍ରେଣୀ ।

ଶ୍ରୀଚରଣ ଦାସ	କଟକ	ଏକାତ୍ମେମୀ	ବିଜ୍ଞାନିତରଗବବୋଧାଧ୍ୟ ପ୍ରାରହେଟଷ୍ଟୁତେଅକଟକ
ରଜୁବନ ଅବସ୍ଥା	ବେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା		ସ୍ଵାମୀ କଲେଜିଏଟ ସ୍କୁଲ କଟକ
୨୪ ଶ୍ରେଣୀ ।			
ନନ୍ଦନ କନ୍ଦେଖାପାଖାଧ୍ୟ	ରାଜ୍ଯ କଲେଜିଏଟ ସ୍କୁଲ କଟକ	ଶାନ୍ତିମାନ ଦାସ	କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା
କଲେଜ ବସ୍ତୁ	ଏକାତ୍ମେମୀ	ଶାନ୍ତିମାନ ଦାସ	କଟକ
ମନଦେବ ଦାସ	ରାଜ୍ଯ କଲେଜିଏଟ ସ୍କୁଲ	ପିଲୋମେନ ଦାସ	ମିଶନ
ରମୋହନ ଦାସ	ଏକାତ୍ମେମୀ	ଶାନ୍ତିମାନ ଦାସ	
କରିଶୋର ଦାସ	ପୁରୁଷିକା ସ୍କୁଲ	ଶ୍ରୀରାମ କୃଷ୍ଣନୀ	ବାଲେଶ୍ଵର
ଶକ୍ତିବିଜ୍ଞାନ ଦାସ	ବାଲେଶ୍ଵର	ବାର୍ତ୍ତିକରନ୍ତୁ ଦର୍ଶକ	କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା
ବନମୋହନ ଦୋଷ	ଏକାତ୍ମେମୀ	କଟକ	ବାଲେଶ୍ଵର
କମଳିପ୍ରଦୀପ ଦୋଷ	ରାଜ୍ଯ କଲେଜିଏଟ ସ୍କୁଲ	ଶାନ୍ତିମାନ ମହାନ୍ତି	ପୁରୁଷ
କାନ୍ତନାଥ ଦୋଷ	ରାଜ୍ଯ କଲେଜିଏଟ ସ୍କୁଲ	କଟକନାଥମୂଖୋଧାଧ୍ୟ	କଟକ
କୁଳସୁନ୍ଦର ମର୍ମରାଜ	କଟକ	କରିତନ୍ତୁ ମୁଖୋଧାଧ୍ୟ	ପ୍ରାରହେଟଷ୍ଟୁତେଅକଟକ
ମଧ୍ୟ ମିଶନ	ଶାନ୍ତିମାନ	ସତ୍ୟନାର୍ଯ୍ୟାନନ୍ଦନାୟକ	କଟକ
ମରେହୀନ ନାୟକ	ରାଜ୍ଯ କଲେଜିଏଟ ସ୍କୁଲ କଟକ	କୃତ୍ତମାମୀ ପକ୍ଷନାୟକ	କଟକ ମିଶନ
ମିତିକାଶ ଦାସ	ପୁରୁଷିକା ସ୍କୁଲ	ସବେନର ପୁରୁଷ	ପ୍ରାରହେଟଷ୍ଟୁତେଅକଟକ
ମଳର ପଢ଼ିକୀ	ଏକାତ୍ମେମୀ	କୃତ୍ତମାମୀ ପାଦ୍ମିଲୀ	କଟକ ମିଶନ
ମକାରନାଥ ସରକାର	ବାଲେଶ୍ଵର	କରିତନ୍ତୁ ପୋଥୁଷ୍ଟା	ଲକ୍ଷ୍ମନାଥ ସ୍କୁଲ
ମଜ୍ଦାବିହୁ ସେନ	ପୁରୁଷିକା ସ୍କୁଲ	କରିତନ୍ତୁ ପାଦ୍ମିଲୀ	ବାଲେଶ୍ଵର
ମୋପକର୍ତ୍ତୁ ପକ୍ଷନାୟକ	ମୟୁରରାଜ	କରିତନ୍ତୁ ସପ୍ତପ୍ରି	କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା

୨୫ ଶ୍ରେଣୀ ।

152

High Court No. 47.

ପେଣ୍ଟିଙ୍ଗ ବାର୍ଷିକ୍ୟ କ ୨୭ ମୁ ।

(ଏଠାରେ ବଟକର
ସଂକଳନ ମୋହରଶ୍ରୀ)

PROCLAMATION OF SALE.

(SECTION 287, C. P. CODE).

ନୀଲମୀ ଇଷ୍ଟହାର ।

ଦେଖାନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକଥ ଅବଳର ଥା ୩୭ ପା ।

କଲ କଟକର ସବର୍ତ୍ତୀନେଟ ଉଚ୍ଚାବେକଳ

ଅବଳର

ଜ ୪୫ ମର । ତ । ସନ ୧୯୫୫ ସାଲ ।

ଦୁର୍ଗାପ୍ରଥାବ ଉଗର ଓ ଗୋପାଲିଶରଳ ଉଗର । ପା । ବକ୍ଷେବଜାର ସଦର ବଟକ
ବନାମ

ତଣ୍ଡିବାର ।

ଧର୍ମରୂପ କରସିବ ମାଲଧାର

। ପା । ଗଜ ଅଣ୍ଟା । ପା । ବୋଠବେଶ

ଦେଖାର ।

ଏତବାର କଣାଇ ଦିଅଯାଇଅଛୁ ସେ ଉଗେବେକୁ ବୋତବନାର ତଣ୍ଡିବାର

ମୁ । ଟ ୨୩୩ । ପ ୧୦ ଦାନ ପରଶୋଧାର୍ଥେ ଏଥ ସଲଗୁ ତଥ୍ୟାଳ ଲେଖିତ ହୋଇଥାଇବି ବିହୟ ସବାପ ଏହ ଅବଳରଙ୍କ କଟ୍ଟିବ
ସନ ୩୮୮ ବାର ଥା ୩୫ ର ଅନୁସାରେ ଏବ ଦୁକୁମ ପ୍ରଗତି ହୋଇଥାଇ । ପ୍ରକାଶନ ମାଲମରେ ବିକ୍ରି ହେବ ଏହ ଉକ୍ତ
ତଥ୍ୟିଲ ଲେଖିତ ଲଟକାମତେ ସମ୍ମତ ନୀଲମ ଦେବ ଉପରେକୁ ଦେଶବାରର ସହ ସୁମିତ୍ର ଲହୁ ମାତ୍ର ବିକ୍ରି ହେବ । ସେହ ସହ ସୁମିତ୍ର ଲହୁ
ରହିବାକୁ ଦାୟି ଓ ଦାନ ସମସ୍ତ ଦେବ ଦୂର କିର୍ତ୍ତୀୟ କରସାର ପାରେ ଓ ଉଦସମଳର ତଥ୍ୟିଲରେ ପ୍ରକ୍ଷେବ ଲହର ସମ୍ମତରେ ବିଶେଷ କର
ଲେଖା ହେବ ।ଏହ ଅବଳରଙ୍କ ନୀଲମ ପ୍ରକାର ବୌଧି ଦୁକୁମ କ ହେଲେ ବଟକ ମୁକାମ ସଦକଳାବେକଳ କଟ୍ଟିବ ପକ ୩୫୫ ମହିତା ମରାମାର
ତ ୨୫ ରକ । ମୁ । ସତ ୧୩୦୬ ସାଲ ଲେଖିଥାଏ ତା ୩ ରଥର ମନ୍ଦିରବାର ଦେବ ଏ ୧୨ ଆ ସମୟରେ ଏହ ଅବଳରରେ ନୀଲମ ଦେବ
ଦୁକୁ ବୌଧି ଲଟକ ତାବ ପେଷଦେବା ପୂର୍ବରେ ଉପରହିକୁ ଝର୍ତ୍ତା ସମ୍ମତ ତିକାର ଦେବା ଓ ନୀଲମର ଝର୍ତ୍ତା ଦେବା କମନ୍ତେ ଉପରୁତ୍ତ
କରସାରର କମ୍ପ ଦିଅବେଳେ ନୀଲମ ସ୍ଵର୍ଗଜ ହେବ ।ନୀଲମରେ ସବସାଧାରଣକୁ ସମ୍ମ ପଥବା କୁତମତ କରିବା ପ୍ରାଣ କାରପରକାଳହାର ନୀଲମ ତାବାର ସବାପେ ଅହାନ୍ତ କରାଯାଇଅଛୁ
ପଥମେ ଅବଳରକର ଅନୁମତ ପ୍ରାଣକୁଣ୍ଠ ଦିଅ କ ହେଲେ ଉପରହିକୁ ତଣ୍ଡିବାରମାନକ କୁରା ଅଥବା ସେମାନକ ପରିବେ ବୌଧି ତାବ
କାହାରେ ଅବଳର ଦାୟି ହେବେ କାହିଁ ।

ନୀଲମ କୁରାକୁ କିମ୍ବା ।

୧ । ସେ ସମ୍ମତି ନୀଲମ ଦେବ ମେଥରେ ତଣ୍ଡିବାରମାନକର ସେ ସହ ସୁମିତ୍ର ଲହୁ ସହ ଅଛୁ ଓ ଅଲ୍ୟାନ୍ତ କଟ୍ଟିବର ସେ ଦାନ ଅଛୁ ଦାନା
ଅବଳର ସେତେହିର କାଣିପାରନ୍ତୁ ତାବ ପ୍ରକାଶ କର ହୋଇଥାଇ ଦିନ୍ତୁ ଏହ ଉପରହିକୁ ବୌଧି କାରପରକାଳ କର୍ମକାର ଦୁଃ୍ଖ
କାହାରେ ଅବଳର ଦାୟି ।୨ । ପ୍ରେଷମାର୍ଗରେ ତାବ ଦୁଃ୍ଖ କରିବାକୁ ଦେବ ତାବ ନୀଲମକାରକ କର୍ମକାର ଦୁଃ୍ଖ ପ୍ରାଣକୁଣ୍ଠ
ଦେବକାର କମ୍ପରୁ ସ୍ଵର୍ଗଜ ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ଦେବ ଏବ ତାବ ନୀଲମରେ ଉପରହିକୁ ଦେବକାର କରିବାକୁ ଦେବ ।୩ । ପ୍ରେଷମାର୍ଗରେ ସ୍ଵର୍ଗଜ ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ଦେବ ଏବ ତାବ ନୀଲମକାରକ କର୍ମକାର ଦୁଃ୍ଖ
ଦେବକାର କମ୍ପରୁ ସ୍ଵର୍ଗଜ ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ଦେବ ଏବ ତାବ ନୀଲମରେ ଉପରହିକୁ ଦେବକାର କରିବାକୁ ଦେବ ।

୪ । ପ୍ରେଷମାର୍ଗରେ ସ୍ଵର୍ଗଜ ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ଦେବ ଏବ ତାବ ନୀଲମରେ ଉପରହିକୁ ଦେବକାର କରିବାକୁ ଦେବ ।

୫ । ପ୍ରେଷମାର୍ଗରେ ସ୍ଵର୍ଗଜ ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ଦେବ ଏବ ତାବ ନୀଲମରେ ଉପରହିକୁ ଦେବକାର କରିବାକୁ ଦେବ ।

୬ । ପ୍ରେଷମାର୍ଗରେ ସ୍ଵର୍ଗଜ ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ଦେବ ଏବ ତାବ ନୀଲମରେ ଉପରହିକୁ ଦେବକାର କରିବାକୁ ଦେବ ।

୭ । ସମ୍ମତ ନୀଲମ ପାରେ ସେହ ତାବର କାହିଁ କ ୧୫ ରେ ଅବଳର ବନ ଦେବକାର କରିବାକୁ ଦେବ ।

୮ । ପ୍ରେଷମାର୍ଗରେ ସ୍ଵର୍ଗଜ ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ଦେବ ଏବ ତାବ ନୀଲମରେ ଉପରହିକୁ ଦେବକାର କରିବାକୁ ଦେବ ।

କୃତିର ଉପରେ ।

Q Q Q Q Q Q Q

ସାର୍ଟିଫିକ ସମ୍ବାଦପତ୍ରିକା ।

ପ୍ରକାଶ

४२८ का ५

ପ୍ରକଳ୍ପରେ ବୁଧାର ଦର ପଣ୍ଡାପେଣ୍ଠା ବିଷ୍ଣୁ
ଦୁଇ ହୋଇଥାଏ ମାତ୍ର ଗଢ଼ାର ବନ୍ଧାର ଦର
ଦୁଇ ହୋଇ କାହିଁ । ସ୍ମୃତିର ଏହି ଶାମ୍ଭବ
କହେ ।

ପରିବେଳେକରଣ ସମ୍ମ କରନ୍ତିଥୋର ବାର
କାହାଦୁଇକ ପରିବାର କର୍ଣ୍ଣକୁ ସାନ୍ତୁଷ୍ଟକା ଦେବା-
ତମନ୍ତେ ଓ ମୃତ ମହାସ୍ଵାକ୍ଷର ନାମ ଚିତ୍ରସ୍ତବ-
ଭାଗୀୟ ଦେବତାର ଦ୍ୱାୟ କିଧାଳ ବରିକା-
ତମନ୍ତେ ଏଇ ଅନ୍ତକାର ବୈହିକ୍ଷା କଲେଜର
ଶ୍ରୀମାର୍କୋଟିଏ ସମ୍ମ କରିଛିଲେ । ବାରୁ
ନିଷ୍ଠପଦକ ଦାମ ସମ୍ପର୍କପଦିତରେ କରିବ
ହୋଇ ସମ୍ମ କାହାଦୁଇକର ମହାସ୍ଵ କର୍ଣ୍ଣକ
କରିଛିଲେ । ପ୍ରସ୍ତ୍ରୀକରନ୍ୟ କର୍ଣ୍ଣରମ୍ଭାତ
ଆଗର ଓ ମହିମାଦିକ ହେଲ ପରେ ସମ୍ମ
କରି ହୋଇଥିଲା ।

—०७०—

ମଧ୍ୟପୁରେ ନାନା ସ୍ଥାଳରେ କରେଗଲା
କାନ୍ଦିର ଓ ଖାଲର ବିଶ୍ଵାସରେ ଏହି ତେଣା-
ଗଢ଼ିଛାଇ ମଧ୍ୟରେ କଢ଼ିମା ଜର୍ବେଦୀଯର ବେ-
ଳିହକ ଓ ଶାକବିଦିତାରେ ଅନୁଭବୀ ଦିଷ୍ଟ-
ପୁର ଦେବାର ସମାଜ ଆବିଶ୍ଵାସ । ତେଣା-
ମୋଗଲବକରେ ମଧ୍ୟ ଅନୁଭବୀ ଅଭିଭୂତ ହୋଇ
ଇଥିଲୁ ଅଧିବାହଙ୍କ ଲୋକ ଦିବା ସ୍ତରରେ
ଏହିଥର ସବା ଘେଟପୁସ୍ତ ଅହାର ପାଇଁ ତାହା
କୁ ଏହି ଠାର୍ଡ୍ କେତେ ଲୋକ ଘେତୁ ଗୋ

ପଞ୍ଜ ମରି ହଲିବାକୁ ଅରମ୍ଭ କଲେବି, ସାହାଯ୍ୟ-
ର କଥକୁ କହି ଦେବ ଲାହିଁବ ? ଅନୁଗା-
ମୀର ଅଧିକାର ଦେବା ଦତ୍ତବ ।

ସମୟ କର ପ୍ରଦେଶରେ ଜୟଧାରୀ ଅର୍ଥାତ୍
ବର୍ଷାଭାଲକ ପଦିଲୁ କମନ୍ତେ ସଜ ୧୯୫୫୫୫
ଆଜରେ ମା ଛାତ୍ର ଏ ଜମିରେ ଭାଲକଳ
ମାତ୍ର ବାଲ ଥିଲୁ କିନ୍ତୁ ତହିଁ ପୂର୍ବ ବର୍ଷରେ
ଭାଲକଳ ମାତ୍ରକା କୁମର ସରମାର ମାୟାଦେ-
ଏ ଥିଲା । ଭାଲକଳର ପ୍ରସ୍ଥାଳକ ଏବେ ଉଚ୍ଚା
ଦେବାର କାରଣ ଅଛି କୃଷ୍ଣ ପଟ୍ଟଳ । ପାଟଭାବ-
କରୁଥ ଦେବା ଅଛି ସମୟ ବଜାରର ପରିବର୍ତ୍ତ-
ତାକୁ ଦୂର୍ଭାଗ୍ୟ ପରମାର ଅଛେକି ଅଧିକ ଥିଲା ।
ଯେ ସବୁ କାବରୁ ଅନୁଭବ କୃଷ୍ଣଙ୍କ ହୋଇଥିଲୁ
ତହିଁ ନିର୍ଭରେ ଜଭନ, ମେଦିନୀପୁର ଏବଂ ଓଡ଼ି-
ଶା କାନ୍ଦମାଳ ପ୍ରଧାଳ ଅଛେ ।

କରୁଥିଲେ ଯେତେ କହି ଭାବରବର୍ଷକୁ ପଢ଼-
ବର୍ଷ ଅମଦାଳା ଦୁଆର ଜର୍ଣ୍ଣର ପାଦ ଏକ ଚକ୍ର-
ଧୀର୍ଘ କୁଟ ପ୍ରତିକ ହଜା ବହି ଅଛି । ଏହି
କରୁଥିଲେ ଅବସ୍ଥ ଭାବରବର୍ଷ ଭୌଗୋଗି ଭଲରେ
ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ନାହିଁ । ଏବଦୁକୁ ଅମଦାଳା ମାତ୍ର
ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ଦେବକାର ବଥା ଶ୍ଵେତ ମହାପାତ୍ର-
ଲେଖ ସାହେବ କରୁଥିଲ ଆରଲିମେହ ସହିରେ
ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଲେ ଭାବରବର୍ଷ ସେହିକିମ୍ବ କିନ୍ତୁ
କରୁଥିଲ କି ମାତ୍ରକୁ ପଞ୍ଚପଦ୍ମ ଅଳକ କାହାର ହୋଇ

ଅଛି ଏହି ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଉ ଦୈଶ୍ୟରେ ପ୍ରଦ୍ୟାମ
ଗଠନୀୟମେଣ୍ଟରେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଉପସ୍ଥିତ କୋଳ ନାହିଁ
ଏ ଭାବରେ ବିଶ୍ଵୋଧକଳକ କୋଳ ଯାଇ କାହାରେ ।

ତୁମ୍ହା ନିମନ୍ତେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଅବସରର ପ୍ରକଳ୍ପ
ଦିଲାଟ ପାରିଲିମେଥେ ସାରେ ଲାଗୁଣୀର ହୋଇ-
ଥିଲା । ଲାଗୁ ହେଉଥିବା ଦେଲେବ ଦେବେ,
ସବକାହାରମୂଳମାତ୍ର ଅବଶ୍ୟ ବ୍ୟପକ
ଦେଖାଇ ଥିଲାର ସମ୍ବନ୍ଧ ନାହିଁ ଗର୍ଭମେଦେ
ସାମାଜିକ ଲୁଏଟ୍ରେଷ୍ଟ ଚାକି ବାହାର କହିବାର
ଅନ୍ତରେ ଦେଇ କାହାଣ୍ତି । ଅନ୍ତିମେହିବ
ଅଦେଶ ଥାଇ କାହିଁ ଆହୁ କମଳ ମନ୍ଦିର-
ବାଲବ ଅଭିନାଶକ କର୍ତ୍ତାମ ନାହିଁ । ବିଲାତର
ସେହିକଣ୍ଠ ଏହା ଗୀତର କରିବା ପ୍ରତିକାଳେ
ଚାହିଁର ବିଜ୍ଞପ୍ତି କରିବେ ହାହିଁ କି ?
ମୁକଦିଆ ବିନବ ଅଭିନ କହି କିମତୀର ହୋଇ-
ଅଛି ଏବ ତହିଁର ପରବର୍ତ୍ତିର ଅବଶ୍ୟକ ।

ଅସାମର ଜ୍ଞାନକ ବନୋବସ୍ତରେ ଗବହୁମେହ
ରୂପିତମାତ୍ରକୁ ପେଣୁ ପୟା ବେବେ କହିଲେ
କହେବିତୁରକ ସନ୍ଦର ବଳା କୌଣସି ଉଦ୍‌ଧର
କଷ୍ଟାଳିବି କରିଲ ଯାଇବା ଓ କଲେବିତୁରକର
ସନ୍ଦର ବେଳାକୁ ଜୟି କରିଥାଇବାକୁ ଅଖିଚାର
ଶୁଭାନ୍ତରେ ସର୍ବଲୋକାର କେତାର ଅସାମଗୀ
ହେଠରେ କଷ୍ଟପକ ହଜ ଯାଇଥାର ! ଏ ଦେଖ

Digitized by srujanika@gmail.com

ଅସାମ ଅଳ୍ପରେ କଷା ଅନୋଲକ ବଜିଆର-
ଅଛି । ଏହାର ସର୍ଦ୍ଦିହାର ଯୁବତାଙ୍ଗମେ ଭୁବନେ
ବ୍ରେଦବନ୍ଧନ କରିଥାର ସ୍ଵର୍ଗପ୍ରତି ପ୍ରକଟରେ
ବିଭାବର ଜରି ଅଛି ଏବଂ ତଥାର ବୁନ୍ଦର ମୂଳ୍ୟ
ସେ ଦ୍ୱାରା ହୋଇଯିବ ତହିଁରେ ସହେଦ କାହିଁ ।
ଆଖାନର ମର୍ଦ୍ଦିହାଟି ଓ ଚିବ୍ରାଗର ପ୍ରଭତି ସ୍ଵା-
ଲିରେ ପଢାଏ ସର୍ବମାତ୍ର ଦୋଇ ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ
ଗର୍ଭମ୍ଭେଦୀକୁ ଅବେଳକ କରିବା ମର୍ମରେ ପ୍ର-
ସ୍ତ୍ରୀକମାତ୍ର ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଅଛି ।—ଦେଖାଇବୁ
ଅନୋବକର ଫଳ କି ହେବ ।

ଅୟମାନ ରର ଶ୍ରୀପୁଣ୍ଡ ମାଜିଷ୍ଠେ ଟ ଶାହେବଳ
ମୁଦିଶ୍ଵାମାର ବବାଟ ଗତ ସୋମିବାର ସ୍ଵତ୍ତ
ରେ କଥି ବୋଲି ବୈର ଟ ୪୦୧ କ
ଲୁଧିର ହିଲାଙ୍ଗ-ବୁକୁଳା ଖେଳିବର କେତେ
ଥିଲା ? ବନ୍ଦାକ କିମନ୍ତେ ଟ ୩୦୫ ଲା ପୁରସ୍କାର
ମନ୍ତ୍ରେ ଦୋରାଞ୍ଚିଲୁ । ଏବେ ତହଳ ପୁରସ୍କାର
ସାତବାର ଅତିଶ୍ୱାସ କି ? ମାଜିଷ୍ଠେ ଟ ଶାହେବଳ
ପର ଦୂରେଇଲା ସେ ସୁଲିମ ବୈର ଫରିବାରେ
ପଟ୍ଟି କହିଲା ଏହି ପୁରସ୍କାର ଦିଲା କେବୁ ଖେଳ
ଧୟାନଦେବାକୁ ମଗୋଯୋଗୀ ହେବ ନାହିଁ ।
ଏବେ ପୁଜାମାଳେ ପୁରସ୍କାର ଦେବାକୁ ଅନନ୍ତ
ପୁରସ୍କାର ଦେବାକିନ୍ତ ଘରେ କେହିସବା ମୈରର
ଅଧିକାଂଶ ଅସ୍ତରଜେ କା ।

ବନ୍ଦିକରୀ ବିଅବିଦ୍ୟାଲୟର ଜୟେଷ୍ଠ ସୁଲ୍ଲା
ବ ଯେ ବ୍ୟକ୍ତି ବ, ଏ, ପାପ କରି ନାହିଁ ଦେ
ଏମ, ତ, ପଞ୍ଚଶାଖର ଉପରୁତ ହୋଇ ପାପିତ
ନାହିଁ । ସମ୍ବନ୍ଧର ବିଅବିଦ୍ୟାଲୟର ବର୍ତ୍ତମାନେ
ଜୟେଷ୍ଠ ବନ୍ଦିକରୀ ବ ଯେ ବ୍ୟକ୍ତି ଏମ, ତ
ପାପ କରସୁବ ସେ ଏମ, ତ, ପଞ୍ଚଶାଖାଦେଶ
ପାରିବ । ଅର୍ଥାତ୍, ତଥାର ବନ୍ଦିଗର ଏମ, ତ
ପଞ୍ଚଶାଖା ସବାରେ ପ୍ରଥମେ ବ, ଏ, ପଞ୍ଚଶାଖାରେ
ଆପ କରିବାର ଅବଶ୍ୟକ ନାହିଁ । ତଥାର
ବିଦ୍ୟାରେ ପାପଦର୍ଶିତ ଦେଖାଇବା ପଣ୍ଡ
ଏହା ସୁଧାଳକ୍ଷଣ ସନ୍ଦେଶ କାହିଁ ଏହି ଯେ-
ସୁଲ୍ଲା ଲଙ୍ଘନରେ ଏଥ, ଏ, ପାପ କରିଲୁ
ମେଲିବା କରେଇବେ ଦୂରର ଦେଶର ନ-
ସୁମ ନାହିଁ ସେ ସୁଲ୍ଲା ଏମ, ତ, ଉପରୁତ ଧୀ-
ରବ ଲଙ୍ଘନ କରାଯାଇବା କିମ୍ବା ଉପରୁତ ହୋଇଥାଏ କି ପାରେ ।

ଗର ଶାରକାଳରେ ପୁଲିସ୍ ସବଳନୋକ୍ତ ପରିଷା ହୋଇ ଥାଇଥିବା । ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ଅଛି କି ୨୦ ଏ ସବଳନୋକ୍ତ ପରିଷାଙ୍କ ଦେବକାରୁ ଗବର୍ଣ୍ମମେଲୀ ବଜ୍ରପଳ ହେଉ ଅଛୁଟ୍ଟିଲା ଅଥବା କୁଳମାସ ଯା ୧୯ ଓ ୧୯ ମୁଖ୍ୟ-ରେ ବଲିକଲା ପାଠକା ଫାବା ଏବଂ ବଢ଼ିବା ଏହି ଗୁରୁ ପ୍ରାକରେ ସବଳନୋକ୍ତ ପାଠିମାଳର ପରିଷା ବୁଝାଇ ହେବ । ପରିଷାର କିୟମାଳାକ ପୂର୍ବାର୍ଥ ଅଟଇ ସ୍ଵତର୍ବ୍ୟେ ସମସ୍ତର ପ୍ରକଟିତେଖି ଅବସ୍ଥାକ ନାହିଁ । ଅମ୍ବମାଳର ଅଳ୍ପ କରୁଁ କ ଉତ୍ତରାର ଏଥର ପରିଷାରିଙ୍କ ଦିନ୍ଦା ଅଥବା ହେବ । ୨୦ ଗୋଟିଏ କାର୍ଯ୍ୟ ଆଲିହୁଗା ପ୍ରତିଧିଷ୍ଠେ ଅଳ୍ପକବଦ୍ଧ ହୃଦବାର୍ଯ୍ୟର ଲିହ କରିବାର ସମ୍ଭାବକା ଅଛି । ସେଇମାଜେ ପ୍ରକରଣିକା ପରିଷା ପାଇ ତର ବହି ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ବସ୍ତର କ ୨୦ ମୁହଁ ରୁ ଉତ୍ତର୍ଦ୍ଦ୍ଵାରା ହୋଇ ଚାହିଁ ସେମାନବିବ ଏ ସବଧା ଗୁଡ଼ିକା କଦାଚି ଛାଇବ ନୁହେ । ଧରିଥ ସବଳନୋକ୍ତ ପରିଷାଙ୍କ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ମଧ୍ୟ ପୂର୍ବତାରୁ ବରିଅଛି ଏବଂ ବିଦ୍ୟତର ମର୍ଗ ପ୍ରଶ୍ନ ହୋଇଥାଏ । ପରିଷାର୍ଦ୍ଦ୍ଵାରା କିୟମାଳାକ ନରମାସ ଯା ୨୦ ବର୍ଷର ବର୍ତ୍ତମାନରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥାଏ ।

ବିଲିବନ୍ଧା ବିଷକିଦ୍ୟାକୟୁର ଗତ ପ୍ରବେଶେ
ତା ପ୍ରସାରେ ଉତ୍ତରାର ଜହାଁ ମୂଳକୁ ଯେ-
କେ ଏହି ପ୍ରସାର ଦେଇଥିଲେ ଏହି ଯେମାକଣ
ମଧ୍ୟରୁ ଯେତେ ଥାଏ ବନ୍ଧାପତ୍ରକୁ ରହିବ ଭାଲୁ-
ବା କିମ୍ପେ ଲେଖା ନାଲୁ, ସଥା ।

ପାତ୍ର ମନ୍ଦିର

	ପ୍ରକାଶତାରୀ	୧୯୮୨ ମୁଁ	ମୂଲ୍ୟ	ମୋଟ
କଟକ କଲେଜିଏଟ୍	୨୫	୦	୨	୨
” ପରିଷ୍କାରମୋଡ଼ଳ	୩୩	୧	୪	୦
” ନେସନ	*	୦	୦	୨
କେନ୍ଦ୍ରୀୟପାତ୍ରା	୧୩	୧	୦	୩
ପାଇସୁର	୨	୦	୧	୧
ବାଲେଶ୍ୱର	୧୫	୦	୧	୫
ହତ୍ଯା	*	୦	୦	୦
ମୟୁରବାଟ	*	୦	୧	୦
ପୁରୀ	*	୦	୧	୪
କଷ୍ଟୁଗଜାଥ	୨	୦	୦	୨
ବାହାରପାତ୍ର	୧୩	୨	୧	୩
ପାପ ଚନ୍ଦ୍ରପାତ୍ର	୨୫	୧	୧	୨
କି ଉତ୍ତରପାତ୍ରକା ସଙ୍ଗେ ଏବଂପ୍ରାତ୍ମକ				

ପଢ଼ିରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା । ପଞ୍ଜବାର ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ପ୍ରଯୋଗକଳ ଲାଗୁ । ଏଣ୍, ଏ, ପଞ୍ଜାବାର ଫଳ ଏହି ସ୍ମୃତିରେ ବାହାରିବାର ଦିଆ ଅଛି ।

ସଙ୍ଗୀବଳୀରୁ ଅଚାନ୍ତଦେଲୁଁ ଯେ ମହିମାବଳୀ
ପା ୧୦ ଦିନରେ ଡାକୁର କର, କେ, କର
ହନ୍ୟସମଜରୁ ହେଲେ । ଡାକୁର ମହାଶୟୁ
ବନ୍ଧୁଦଳ ଦିନରେ ଆଜୁ ଶ୍ରୀଷ୍ଟାନନ୍ଦମ ପ୍ରକଟ
ଏହି ବନ୍ଧୁଦଳ କବି ବିଦାଦ କରିଥିଲେ ଏହି ଏହି
ବନ୍ଧୁଦଳ କାହାର ପିଲାର ପିତା ମହାଶୟୁ
ଥିଲେ । ଜନବର୍ଷ ସେହି ହନ୍ୟସମଜ ବିଦାଦ
ଦଳର ଲାଭସ କରି ଶତପତ୍ର ଦେଇ ଦଳର
ଚାଲିଯାଇଲେ । ଡାକୁର ଦକ୍ଷ ମହାଶୟୁ ବର୍ଣ୍ଣମାଳ
ଶାଖାନ୍ଦ୍ରାଦେ ହନ୍ୟସମଜରୁ ଫେରି ଥିଲା
ଅଛିନ୍ତା । କଲିବଳା ଶୋଭାବଜାରର ଶ୍ରୀକବଂଶ
ପାଥୁରୁଷଗାଙ୍କର ଗୋପବନ୍ଧୁ ଉଠାଲିର ଦେବ-
ବଂଶ ଏହି " ମହାମହୋପାଞ୍ଚାୟି ଲ୍ୟାୟିରନ୍ତି
ଏପରି ଗଣ୍ୟମାନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିମାଳର ଅଳ୍ପମୋଦଳ-
ମରେ ଏବାର୍ଦ୍ଦ ସମାଧା ହୋଇଥିବାର ପ୍ରକାଶ ।
ଡାକୁରଙ୍କ ପିଲାର ଶ୍ରୀଷ୍ଟାନନ୍ଦ ରହିଲେ କି
ପିଲାର ସଙ୍ଗେ ହନ୍ୟସମଜରେ କଣ୍ଠାପାଇ ଲାହିଁ ।
ଆଗେ ହନ୍ୟସମି ଏହେ କଟୋର ଥିଲ ଯେ
କେହି ହନ୍ୟ ମୁଦ୍ରମାଳ ବନ୍ଦୀ ଶ୍ରୀଷ୍ଟାନନ୍ଦ କଥା
ହେଉଥିଲା ଆହୁ ଅଷ୍ଟାଠାତ୍ରୁ କନ୍ଦୁଶ୍ରେଣୀର
ହନ୍ୟରେ ଘୋଡ଼କ କଲେ ତାର ଯାଇଥିଲା ।
ଏହି ସମ୍ଭାବୁ ବହୁଦୂର ଦେଇ ଥିଲା । ଏହା-
ଦେଇବେ ଏହେ ଲେଜଟିଭର ଯେ ହନ୍ୟ
ଅଳ୍ପଧର୍ମ ପ୍ରକାଶ କଲ ଉତ୍ତର ମଧ୍ୟ ଯାଇନ୍ଦ୍ରି-
ସରେ ପ୍ରାୟଦେଶିକ ବର ସ୍ଵର୍ଗମର୍ତ୍ତି ଫେରୁଅସିବା
ସତ୍ୟ ଏକିଠ ହନ୍ୟସମଜର ଶ୍ରୀ ନ ହୋଇ
ଦେଇହେବ । ସେବେବୁ ଅଳ୍ପଧର୍ମକଲମିମାତ୍ରେ
ନାହା କଲେ ଅନ୍ତାଧ୍ୟାସରେ ହନ୍ୟ ହୋଇଲା-
ଦିବ୍ସ । କଲିବଳାବାବୀ ହନ୍ୟମାଳେ ସମୟ
ଦେଇ ଏହିଦିବାରରା ପ୍ରକାଶ କରି କିମେତ୍ତାଜା-
ର ଚାର୍ଦ୍ଦିଶ କଥାରୁଣ୍ଟି ପ୍ରାୟ ଦେଇର ବ୍ୟକ୍ତାଟା
ସହସ୍ରାବସରକ ଜାଗିବା କାରାଗ ପ୍ରକାଶକର-
ବା କରିବ ।

ଏକଗ୍ରାନ ବାଟେ ସହି ସମୟରେ ଲାଗେ
ପଦବ କୁଳଯତ୍ତି ଧୂଅ ଲାଭକାର ଲାଗା
କେବାରୁ କୁଳବ ହାରେ ଉତ୍ତା ଦୋଷ ହିନ୍ଦ
ନିର୍ମି ମାରନ୍ତେ ସରକାରକୁ ଜଣେ ପ୍ରାପ୍ତା

ଶ୍ରୀ ବାହାର ଅପି ମହା କୋଷରେ କହିଲୁ
“ ତୁ କି ଜାଣୁ ନା ସେ ମୁଁ ବିଧବା ସଂଖେବେଳେ
ଗୋ ଦେଇ ଚାହିଁ ଛଲେ କୋର ମୋରେ
ନାହିଁ ମାରିଲୁବେବେ ମୁଁ ରହିବେ ଘାତ ଖାଏ
ଦେବେ ମୁଁ ରହିବା ” । ଏବା କହି ସମୁଦ୍ରେ-
ଜାପି ଗାଠ ଦେଲୁ । ଏବା ଗାନ୍ଧରେ ଏପରି
କଳିବା ଥା ଆଜି ଅବାରଣ ବା ଅନ୍ତି କଥାରେ
ଚଢ଼ି ଗାନ୍ଧଦେହାର ପଞ୍ଚବିକୁ ଜଣା ଥିଲା ।
ସୁତ୍ରଙ୍କ ସେ ବିରାମ ଏବା ଦେଖି ଜାରିବ
ଦୋଇ କୁଳଗଲ । ଗତ ମାର୍ତ୍ତମାସ ତାହାରଙ୍କର
ପ୍ରମଲପୁର ହିତେଶିଳୀରେ “ ଗର୍ଜେର କମିଶନ ”
ପ୍ରଦର୍ଶିତ ପଡ଼ି ଉପର ଲକ୍ଷିତ ଗନ୍ଧି ଅମୁ-
ମାକଙ୍କ ମନେ ପଡ଼ିଗଲ । ସରବାର ଗର୍ଜେଶ-
ଦମିଶଳ ବସାଇ ସାର୍ଥ ସନ୍ତ୍ଵନ କରୁଥିଲୁଛନ୍ତି, ଏବା
ଆହାର ଯାଦା ଜଣାଅଛି ତାହାଠାରୁ ବିହା
ରୁହୁ ଅଛନ୍ତି । ଅମ୍ବେମାନେ ଚରସନନ୍ଦରେ
ଅପଣା ମର ବ୍ୟକ୍ତି କରିଛନ୍ତି । ସହଯୋ-
ଗିକ ମନକୁ ବି ଅସିଲୁ ଓ ପଢ଼ିବାର କଥା
ଦେଇ ଥିଲ । ଲଜ୍ଜା ହେଲେ ସେ କମ୍ପି-
ଶଳଙ୍କ ନିକଟରେ ଘାର୍ଯ୍ୟ ଦେଇ ଅଳ୍ପର ତୁମ୍ଭ
ଦେଖାଇ ଧାରନ୍ତି । ବିଶ୍ଵାଧାନ କଷ୍ଟପୃଷ୍ଠରେ
କୁଳ ବହିବାର ନାରାଜ କି ? ସୁଜ୍ଜିମକୁ କଥା
ହେଲେ ରହୁର ରହୁର ଦିଅନ୍ତି ଦିନ୍ତି ପେ-
ପୁକେ ବାହାର ଧାରଣା ସେ ବିଜୟାରେ
ଦିନ୍ତି ଅପ୍ରେର୍ୟ ଗୁଣ ଲାହିଁ ତାଙ୍କୁର ଦେବ୍ୟ-
ମାନେ ଦୁଇବାର ଯହିଁର ବାବାର କରନ୍ତି
ସେ ସ୍ରନେ ଜାରିବ ରହିବା ଜେତୁ । ଅମ୍ବେ-
ମାନେ ତାହାର ବଳଦରୁଦ୍ଧିକୁ ନ ଲାଗି
ତେବେବାରୁ ମୟା ପ୍ରାର୍ଥନା ପୁରୁଷ ଅନୁରୋଧ
କରୁଥିବୁ କି ମୋଖାର୍ଯ୍ୟ କମିଶଳର ଉପୋକ
ବାବାରକା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମ୍ମାଳ କୁଥ ମର ଦ୍ୟକୁ
କରୁବାର ସମୟ ବାବାର ଯାଇ ନାହିଁ ।

ରାଜକୀୟ ଟିକନ୍ସର ବିବାହତା ।

ଦେବତା କରୁଥିଲେ ତାଙ୍କ ବର୍ଷା ଜାହାନମ୍
ରୀତି ଏବଂ ପରି ଅଧିକା ହୋଇଥିଲେ ଦେବ
ତଥିଲୁ ପ୍ରକାଶ ଯେ ସେହି ମାନକର ଅଧି ୫୦
ମାତ୍ରାଗୁ ଧରି ସେ ମାନେ ଅତିରି ଏହିକଥା
ଦେବେ କାହିଁ ଏବ ସେହି ମାନକର ଅଧି
୫୦ ମାତ୍ରା ଅଧିକ ନାହିଁ ସେ ମାନକର
ଅଧିରୁ ୫୦ ମାତ୍ରା ବାଦ କଥାର ଅବଶ୍ୟକ
ଅଧି ଦୂଷରେ ଲଜନମ୍ବକର ହସ୍ତିଦିବ ଏବ
ସେହି ମାନକର ଅଧି ୫୦ ମାତ୍ରା ଅବା ଜାହିରୁ

କେବା ମର୍ମରେ ଉଚିବର୍ଷତୁ ଅଧିକବାଲ ଜୀବିତ-
ମହାସିଦ୍ଧ ପ୍ରଭାବରେ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଉଥିଲେ ଯେହି
ଗବ୍ର୍ଯୁମେଷ ବହୁକ ଅନ୍ଦୋ କାଳ ହେବୁ କା-
ହାନି । ଏବା ଅମୂଳକଙ୍କ କପାଳ ଭାନୁ ଅଳ୍ପ କି
ହୋଇଥାଏ ? କେବେ ଯେ ଏ ଅନ୍ତଧାରୀ
ଟିକ୍କୁ ଦାସ୍ତବୁ ଦେଖ ଲୁଷାଧାରକ ଭଗବାନ୍
ଜାଏନ୍ତି ।

ଅନୁକୂଳ ସାହିତ୍ୟକାରୀ

ବିଶ୍ୱ ପ୍ରଦେଶର ନାହାଟ ସମ୍ବଲରେ ବଜାର-
ସ୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସାହରେ ଘର୍ଷ ଉତ୍ତର ହେଉ-
ଥିବା ବାଲରେ ମାନ୍ୟବର ସୁବେଦନାଥ ବନ୍ଦୋ-
ଶାଖାୟ ଅଳ୍ୟାକଣ୍ଠ ପ୍ରସଙ୍ଗ ମଧ୍ୟରେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡେଜ୍‌କୁ
ପ୍ରଶ୍ନ କରିଥିଲେ ଏ ଜୀବିଦ୍ୱବ୍ୟର ଦୂର୍ଲଭିତ୍ତି
ହେଉ ପିଥଦା ପ୍ରଦର ଶ୍ରେଣୀର ଶୁଦ୍ଧମୟକଣ
ଏହି ସତ୍ୟପୂରବ ବିଅସାର ଥିଲା କି ହାହଁ ଏବଂ
ବିଅସାର ଥିଲେ ସେମାନଙ୍କ କଷ୍ଟ ନିବାରଣ
କମନ୍ୟେ ଯାହା ସଥେଷ୍ଟ ଥିଲା କି ହାହଁ ? ମାନ୍ୟ
ବର ହୋଇଲାକି ସାହେବ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡେଜ୍ ପାଇସୁ
ଉତ୍ତର ଦେଲେ ଏ ଜୀବିଦ୍ୱବ୍ୟର ଦୂର୍ଲଭିତ୍ତି
ହେଉ ସତ୍ୟପୂରବ ଦେବାର କଷ୍ଟମ ଉଚିତ
ଏକାହିଁ କୋତ୍ତର ଧା ୨୭ ଦରେ ଲେଖା
ଅଛି । ବଦନ୍ୟାରେ ବୌଧାରୀ କିମ୍ବରେ ମୋଟ-
ପୁରୁଷ ବର ଏକଟଙ୍କାରୁ ହେ ୧୦ ରତ୍ନ
ତଥା ହେଲେ ଯେହି ବରକାରୀ ଶୁଦ୍ଧରଙ୍ଗ
ଦେବନ ମାସରୁ ଟ ୧୫ଟଙ୍କା ଏଥିଥିକା ଉହଁରୁ
ତଥା ଅଟେ ସେମାନେ ଆପଣା ୨ ଦେବନ ହୁଏ
ରେ ସାଧିକୁ ଏକଟଙ୍କା ଲେଖାଏ ଅଧିକା ପାଇ-
ଦେ ଏବଂ ସେହେବେଳେ ବୌଧାରୀ କିମ୍ବରେ
ପୁରୁଷ ବର ଏକଟଙ୍କାରୁ ସେ ୧୦ ରତ୍ନ
ତଥା ହେବ ରେବେବେଲେ ସେଠା ସବିଦାରୀ
ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟ ଯେଉଁମାନଙ୍କ ଦେବନ
ମାସରୁ ଟ ୧୫୯ କାଳୁ ଜର୍ଣ୍ଣ ନୃତ୍ୟ ରହିଲାକେ
ଆପଣା ୨ ଦେବନ ଦିଷ୍ଟରେ ମାସରୁ ଟ ୧୫୯
ଲେଖାଏ ଅଧିକା ପାଇଦେ । ଜଗବର୍ଷ ଏହି
ଦିନୁମାନୁଧାରେ କୌଣସି ୧୦ ରେ ଶର୍ଦ୍ଦରିଲୁ
ବିଅସାର ଥିଲା ମାତ୍ର ବସ୍ତିରେ ଦେବନ ଟହୁଁ
ବ୍ୟବସ୍ଥ ହୋଇ ଅଛୁ ପର୍ବତ କଷ୍ଟାଳର ଦେବାର
ଗବର୍ଣ୍ଣମେଥ ଅର୍ଥବିଭାଗୀତ୍ୱ ପ୍ରଭାବରେ ପ୍ରସ୍ତର
ହୋଇ ନାହଁ ।

କୁପର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କରିବାକୁ ପ୍ରକାଶ ଦେ
ମୋଟ ଗୁରୁତବ ଦିନ ଧାନ୍ୟର ସେହି ଉ-

ନୁ ପଣ୍ଡା ହେଲେ ଅକୁ ବେଳମର ସବିବାଳୁ-
ଶୁଭମାନେ ଶୃଷ୍ଟପରି ଥାଇବାର ବଦିବାର ।
ମୋଟ ଶୁଭଲକ୍ଷ ଅର୍ଥ ସାଧାରଣ ମୋଟ ଶୁଭଲ
ନିଜାତ ଅବଶ୍ୟା ବା ଧାନ୍ୟପଣ୍ଡା ମୋଟ ଶୁଭଲ
ନୁହୋଁ ସେଇନ୍ ଶୁଭଲକ୍ଷ ବର୍ଣ୍ଣମାତ୍ର ବରର ଅନେକ
ପ୍ରାଚୀରେ ସେ ୫ ରବୁ ଦିଶା ଥିବାର ସବି-
କାଳୀ ଗଜେଠ ସଙ୍ଗେ ପରିବିଶ ହେଲୁଥିବା
ଆଦିଦୁର୍ବଳ ମୂଲ୍ୟର ବାଲିବାରୁ ଡଶାଯାଇ
ଥିଲୁ । ତାହୁଁ ଏକୁଥିଲୁ ଅତ୍ୟଧିକ ଦିଶାଯିବାର
ଦେଖୁ ଲାଗୁ । ଏହି କଟକ ଜିଲ୍ଲାର ସବର ବରା-
ଗରେ ଶୁଭଲକ୍ଷ ଦର ସେ ୧୦୫ ରୁ ବେଳେ
୨୦୮ ରୁକ୍ଷାର ପରିଦର୍ଶକ କୋର ଥିବାର ଲେଖା
ଥିଲା । ସେ ୧୦୫ ରୁକ୍ଷା ସେ ୧୫୦୮ ରୁକ୍ଷାର
ଏପରି ଲେଖାର କାହା ଅର୍ଥବୋଲିଷାରେ, ସବାକୁ ଏକାଅ-
ର୍ଥ ସବର ଭାଗୀ ଅନୁର୍ଗର ସବରରେ ବାହି
ସେ ୧୦୫ ରୁ କୌଣସି ଦୁରସ୍ତ ମୋଧୁସଲରେ
ସେ ୧୫୦୮ । ଅଥବା ଏପରି ଅର୍ଥ କରିବ
ସଙ୍ଗକି ନୁହେ ବାରିଶ ସବରର କୋଣ୍ଟାଏଥା
ମଧ୍ୟରେ ସେ ୫ ର ଅନ୍ତରା ମିଳିଲେ ମହାକଳ-
ମାନେ ଟକ୍କାପ୍ରତି ଟ ୧୦୮ ରୁ ଅଧିକ ଲାଭ ଦେଖୁ
ସେଠୀରୁ ମାଲ ଅଣିଦାରେ, ଛୁଟ ବରକୁ ଭାବୁ
ସୁରବ୍ୟ ସେଠୀ ଗଛ କି ପଡ଼ିଲା ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥ
ସାଧାରଣ ମୋଟଶୁଭଲକ୍ଷ ଦର ସେ ୧୦୫ ରୁ
ଅକ୍ଷୟ ମୋଟଶୁଭଲକ୍ଷ ଦର ସେ ୧୫୦୮ ।
ତାହା ଦେଲେ ଏପରି ଲେଖିବା ଶକ୍ତି ନୁହେ ଏ
କ୍ରିଯାମାନିକ ଅଟେ । ସାଧାରଣ ଲେଖିବେ ଯେଉଁ
ମୋଟ ଶୁଭଲକ୍ଷ ବିଦ୍ୟାକାର ବରକୁ ଅର୍ଥକି ଯାଇବା
ପାଇଁବା ଆକ୍ରମଣ କରାଯାଇ କଷିପାଇ ଧାରେ
ଶର୍ହର ଦର ଲେଖା ହେବା ଉପର । ସେହି
ଶୁଭକାର ବା ଅକ୍ଷୟକାର ପରିଦର୍ଶକ ଦର
ଏକ ସଂସାହ ମଧ୍ୟରେ ସେ ୩୪ ର ଅନୁର ପ୍ରାୟ
ତୁମ୍ଭ ନା ଏହି ଯେବେ ସେଇର ଦେବ ଦେବ
ଶର୍ହର ସାର ଦର ଲେଖି ପଠାଇବା ଉଚିତ ।
କୌଣସି ମରେ ସେବୁକେ ଦେଖା ଯାଇ ଅକ୍ଷୟ
ଯେ ଅନୁରଃ ଏ ସବିରକ୍ଷ ମୋଟଶୁଭଲକ୍ଷ
ଦର ସେ ୫ ରବୁ ପଣ୍ଡା ଦୋଷ ଅଛି ଏବା
ଅଧିକାରୀ ସରକାର ବର୍ଣ୍ଣରମାନେ ସବିରକ୍ଷରେ
ଆଜି କାର୍ଯ୍ୟ କରୁ ଅନୁର ସେପ୍ରକ ଯେଉଁ
ମାତ୍ରକ ଦେବକୁ ଟ ୧୯ କାରୁ ଭର୍ତ୍ତା ନୁହେ
ସେବାରେ କ୍ଷୁଦ୍ରବ ପାଠ କାରୁ ଯୋଗାଯୋଗ
କିମ୍ବାନୁବୀରେ ବେଳାକୁ ତାହା ଦେବା କରିବ
ଏବା ଲୁଜନର ଭାବ ଉପରେ ଉପରେ କରିବା କମନ୍ଦୁ

ଦିଲ୍ଲୀରେ ଅନୁଷ୍ଠାନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଅନେ-
ବ ସମୟରେ ବକାରର ଗର୍ଭ ଠିକ୍ ରିପୋର୍ଟ ତେବେର
ଦେଖାଇ ଦେଖା ଯାଇ ଲାଗୁ ।

ସାପ୍ତାହିକ ସମ୍ବନ୍ଧ ।

ଏ ନଗରରେ ଅକ୍ଷ ସ୍ତର ହୋଇ ନାହିଁ ଦେବଜ ଏଥିମୁଖେ
ଥରେ ଉପରେରୀ ମୋହରର ଠାଙ୍କେ ସ୍ତର ହୋଇଲା
ଗୋଟିଏ କାହୁ କହ ଶିଳ୍ପ ହୋଇଥିଲ ଏକ ପାତ୍ର ଉଣ୍ଡା
ଥିଲା।

କୁରମେଳ ପୁଦ୍ରାତ୍ମା ଲଗା ହେଲେହେ ଏବାବେଳହେ
ବର୍ତ୍ତ ମାତ୍ର ।

ଦେବପୁରୀ ମାଲିନୀ ପାର୍ଶ୍ଵକ ମେଳମର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ହେ
ଗରୁ ସତ ମନ୍ଦିରର ଉଚ୍ଚତର ପାରି ପଢ଼ିଥିଲୁଗଲା । ତା
ପାରିଯାଇଲୁଗଲା ମାଲିନୀ ଅବସର ଦୋଷାଧିକ ।

ପ୍ରକାଶକ ମୋଦୁଲ୍ସ

ନିଃ ଜୀବରୁ ଦିଃ ମାନ୍ୟର୍ଥକ ବଲପଦେଶର ରୂପି-
ତାଙ୍କୁ ଏ କୁଣ୍ଡଳମାତ୍ର ଯାଇବେବୁର ପଦରେ ବାହାଲ
ହେଇର ଏ ଅଧିକାର୍ଯ୍ୟରୁ ସ୍ମୃତ୍ୟୋର ମାନ୍ୟକୁ ଏ
ଭଲେଭଲେ ପଦକେ ଉପର ଚାହେବ ।

ବନ୍ଦର ମାନ୍ଦ୍ରସ୍ତ ଏ ପରିଷର ମିଳି କିମ୍ବାହିନୀ
ମରେଣାରେ କାହାର ହେଲେ ।

ଆଶ୍ରମଧାରୀ ଦରଗର କଥା ସାହେବ ଅବସା-
ନ୍ନାର ସରକାର ମୟମାଣ କାହାରୁ ଉନ୍ନମାର ଅନ୍ତରେ
ପରିପରା ଘରପାତ୍ର ।

ଶତ ବୈଜ୍ୟକୁ ଦଳ କେନ୍ଦ୍ରିତ ଥାଏ । ଅନ୍ତର୍ଗତ ଭାଇ-
ଯେ ପ୍ରାମରେ ଗୋଟିଏ ଚନ୍ଦ୍ର ନିର୍ଦ୍ଦିତ ପାଇଥାଏ । ଦୁଇ
ପ୍ରାମରେ ଚନ୍ଦ୍ରର ବନ୍ଦୀତ ଯୁଦ୍ଧ ଏବଂ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କଣ୍ଠରେ
ଦେଖିବା ଲାଗିପାରି ଆପଣ ହୋଇ । ଏହି କଲ୍ପନା ପୋତିର ବାଟ
କରି ଦଳରେ ଯାହାର ପରିଜ୍ଞାନ ସୁବିଦ୍ୟ ଦେଇଥାଏ
ଦେଇଥାଏ । ଏବଂ ଚନ୍ଦ୍ରର ବନ୍ଦୀତରେ ହତ୍ୟାକାରିଙ୍କ ପାଇବିଲୁହ
ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଥାଏ । ପରିବର୍ତ୍ତନରେ ପାଇଥାଏ ?

କର ଉଚ୍ଚବଳ ମାଲେପୁର ଥାମ ଦିନପା ପୁରୁଷ
ପ୍ରଜା ଅନ୍ତର୍ଗତ ପ୍ରଧାନଙ୍କା ଆମରେ ପଟ୍ଟାଯିପ୍ରେସ ହାନି
ଦିଲେ ମେଲାକ ଦୈର୍ଘ୍ୟ ଦେବ ଶଖାମାତ୍ରାସ କଷବର
କାନ୍ଦିଛେ କାନ୍ଦିରେ ଶୁଣିଲାଦେଇ ଆମିଏଇ । ଫୋଲ୍ସ ତବ୍ରି
ନ କହିପରି ।

ବ୍ୟାକରଣକୁହାରୁ ଅବଶି ହେଲୁ ଏ ପାତଳସ୍ଥରରେ
ଦେଇଲେ କଥିବ ତମ ଗୋଟିବମାରେ ଅବାମିମାରେ କଥାନ
ଦେଇଅଛି ଓ ଜୀବିତର ଅତେଷମରେ ସତ ସଂତ୍ରିବନ୍ଦ
ଗାଠ ଜୀବାଗ କହିବାରୁ ବେମାରେ କଥାନରୁ ଧାର୍ଯ୍ୟରେ,
ତମିତ ଜୀବିତମାନେ ଅବଶ୍ୟକ ପ୍ରେମାନନ୍ଦ ଖର ଅବେଳାପ୍ରେସ୍
ଦେଇବ ଶତ ଜୀବାଗ କଥା କଥା ।

ତୁମ୍ଭ ଏ ହସ୍ତାନ୍ତରେ ପ୍ରଥାତ ସେ କାହେଁଦିଲେ
ଖରହଠି କିମ୍ବା ହଜାର ମାତ୍ର କୁର ପ୍ରତିଳି ହୋଇଥିଲା ।

ଏହା ଶେଷା କୁଟୀ କରିବାରେ ଅଧିକାର ପାଇଲେ
କର୍ମମାନ ସମସ୍ତରେ ଜୀବି ଉଚ୍ଚାର ଅଧିକ ଦେଇଥାଏ
ଆମେବି ଦେଇ ଏହାକି ନିର୍ମାଣକାରୀ କର ଦେଇ ଆମେବି

ବୁଦ୍ଧମାର ଲକ୍ଷ ତାତର ପ୍ରଥମ ବନ୍ଦ ଦେଖି ଅଛି
ଯେ ତୁମେହାର ପଦକେ କରିବାରେ ଏକଟକାର ଜୀବ
ଜୀବନ୍ମୁଦ୍ରା ମାତ୍ର ଅନ୍ତର୍ଭବର କାହାର । ସହା ଏକର ଗମ୍ଭେ
ଅତି ଅନ୍ତର୍ଭବ । ଏହିହେତୁ କୁଞ୍ଜ ଅନ୍ତର୍ଭବ ପ୍ରଦୋହଶାରେ

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଶୁଣାଇଅଛି ସୁବ୍ରତ ପ୍ରଦ୍ୟମନ ଓ ସୁଲକ୍ଷ୍ମୀର ବନ୍ଧୁ
ବହୁମାତ୍ର ମହିଳା ସହିତ ଉତ୍ତରାଜ୍ୟର ବନ୍ଧୁ କରି
ମାତ୍ର ପ୍ରଥାନ ମହିଳା ଲକ୍ଷ୍ମୀ ରେତକ୍ଷାରୁହିର ଦେବାତ୍ମି
ହୋଇଥିଲା । ମହାରାଣୀ ଏହି ପ୍ରଦ୍ୟମନଙ୍କେ ମତ ଦେଇ ଅବ୍ୟା
ପି । ନର୍ତ୍ତମାଜଳର ପ୍ରଥମ ଧର ଉତ୍ତରାଜ୍ୟର ବନ୍ଧୁ ପରିବାର
ନିର୍ମଳେ ଦେବାତ୍ମି ହୋଇ ଅବେଳା ଧରି ସରଗିଲା ଅଧିକାର
ହୋଇଗଲା ।

ମାର୍କିନ ଜାତୀୟ ଅଧ୍ୟାପକ ସିଇବଣ୍ଡ୍ୟାଲିକ ବୈଶିଷ୍ଟ ଏକ
ଅଧ୍ୟାଦ୍ୱୟେ ବାର୍ତ୍ତା କରିଛନ୍ତି । ଏହି କର୍ତ୍ତିର ଉତ୍ସବକେ
ବୌଦ୍ଧ ବିଜୁଳୀ ବିଜ୍ଞାନ ଉତ୍ସବ ହେଉଥିଲେ ଏହି ଏବଂ କୁଠା ପାଇଁ
ପ୍ରକଟ ପ୍ରଦାନ କରି ଦେଇଥିଲେ । ସବେ ଆଜି ବୌଦ୍ଧବିଦ୍ୟା
ଅଧ୍ୟୋତ୍ତମ ହିଁ ଦେଖି କେବୁ ଅଜାହାର ବାରେ ଦେଖିଯାଇ କରିବା
କିମ୍ବା ପ୍ରକଟ କରିବାର କାହାର ଅଳ୍ପକାରେ କୁଠା ପାଇଁ
ଦେଖିବାର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଯେବେ ଦେଖାଯାଇ ଦେଇଲା । ଯେବିମାନ
ଯେହି ପାଇସା ଦେଖି କାହାର ଦେଖାଯାଇଲେ । କାହାର କିମ୍ବା
କେ ଦେଖି ଅଜ୍ଞାନ ଏବଂ ଅଜ୍ଞାନଙ୍କୁ ପାଇଁ କରିବାର
କିମ୍ବା ।

ଏକ ଦୟତ ବାରନରୋଲେବା ଅଛ ସେ ଯୋଜାଏ ପର
ମନ୍ଦିରରେ ଏହିମଧୁ ଉଚ୍ଚର ପଞ୍ଜାର ଦୀର୍ଘମହାମୂଳକ କର
ପରିବର୍ତ୍ତନ ପ୍ରକାଶ କଲେ ତାହାର ତଥାତାର କରନ୍ତି
ଅଣୁ ଦିନ ଦିନ ତତ୍ତ୍ଵବିଦୀରେ ଜାଗର ମୁକ୍ତ ମନ୍ଦିର
ଏକ ଅନୁଦୟମ କାନ୍ତର ଏହା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କରି ଦେଖିବା
ତାଙ୍କ ତଥାର ଦେଖାଇବା ମୁଦ୍ରାକର ପରିଚାଳନ ମହାମୂଳକ
ଦୟରେ ମରିବ ଦୟ ହେବା ବର ସବେ ସୁଧ ପ୍ରେସ
ଯୋଗ୍ୟ ଉପଯୋଗରେ ଉଚ୍ଚର ପଞ୍ଜାର କରି କରନ୍ତାକୁ
ଗାତ ହଲେ । ଏକ ପ୍ରେସ୍ ପରିଯୋଗେ ମୁହଁ ଓହେ ହେବା

ଯାହାର କୁତ୍ରମାଳାରେ ମୁଖ୍ୟମାତ୍ରରେ ଶାନ୍ତ କାଳକରିଦିଲାଏ
ପରିବର୍ତ୍ତ ହେବ କୋରା ଅପେକ୍ଷା ବସୁଶ୍ଵରଙ୍କ ଏବଂ ଏ ମାତ୍ର
ଏକ ପରିବର୍ତ୍ତ କରିବ ହେବ ବାରାନ୍ଦି ମୁଖ୍ୟମାତ୍ରରେ କାଳକରିଦିଲାଏ
କୁତ୍ରମାଳାରେ ମୁଖ୍ୟମାତ୍ରରେ ଶୈଖିରେ ଆଜାନ୍ତର
ଏ ହେବାର କେବଳ ପରିବର୍ତ୍ତ ଅନୁର୍ଧ୍ଵାନ୍ତର ହୋଇ ଯାଏ କାହାର
ମୁଖ୍ୟମାଳାରେ |—୫୩୩ବିଂ ଲୋକପାତାର କରିବାର ପରିବର୍ତ୍ତ
ଏ ହେବର ବିଜ୍ଞାନ ଜୀବିତ କୁଆନ ମାହି ।